Leto LXVII | Poštnina plačana v gotovini. | V Ljubljani, v sredo, dne 26. julija 1939 | Štev. 168 a | Cena 2 din

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEC

Ček. račun: Ljubljana številka 10.650 in 10.349 za inserate.

Uprava: Kopitarjeva ulica številka 6.

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

VI. Mednarodni kongres Kristusa Kralja

Snoči je bil slovesni začetek kongresa v ljubljanski stolnici, nato pa slavnostno zborovanje v Unionu

V Ljubljano se te dni ozira ves katoliški svet

Vse obnoviti

Govor predsednika Mednarodnega odbora za KKK škofa dr. Gregorija Rožmana ob začetku kongresa v ljubljanski stolnici

Ekscelence! Prečastiti duhovni sobratje! V Kristusu ljubljeni verniki! Šestič se zbira nocoj mednarodni kongres Kristusa Kralja — to pot med najmanjšim slovanskim narodom, v naši beli Ljubljani.

Zbira se v času, ko je ozračje mednarodnih odnosov do skrajnosti napeto in se mnogi boje, da se vsak trenutek vžge usoden blisk in zahrešči bojni grom. A mi verujemo, da tudi skozi temne oblake sije žarek »sladkega kraljevanja« Kristusovega. Kristus je ustanovil kraljestvo, ki druži in veže ljudi v enoto, ki ima svoje korenine v enotni naravi troedinega Boga.

V strahu in borbi sedanjosti verujemo, da je Bog »hotel v svojem ljubljenem Sinu, Kralju vesoljstva, vse obnoviti«. V tej veri se zbiramo na kongres, iz te vere upamo, da bo kongres rodil bogate in trajne sadove.

V s e o b n o v i t i ! Obnoviti je treba, kar je zastarelo, obolelo, da ne more vršiti od Boga naloženih poslov in ne doseči od Boga postavljenega namena.

Kdo med nami ne vidi in ne čuti, koliko obnove je treba dandanes, ko je toliko obolelega, toliko zastarelega v človeštvu, da v velikem delu ljudski rod ne more doseči svojega naravnega, še manj pa svojega nadnaravnega namena. Danes so »družine narodov«, bolj kot kdaj, »po grehu ranjene in razdvojene«. Saj živimo kakor med dvema s silno elektriko napolnjenima oblakoma. Vez za vezjo, ki narode druži, se trga; namesto iskrenega in resnično pravičnega sodelovanja, se širi mržnja, sovraštvo, strah enega pred drugim.

Ni zlahka v zgodovini človeštva najti dobe, v kateri bi razdvojenost narodov bila večja kot danes. In rane, na katerih duše narodov bolehajo, so danes nevarnejše kot kdaj, ker je sodobno ozračje napolnjeno z idejami popolnoma nasprotnimi Jezusovemu nauku — in te zastrupljajo duše, jih tirajo v smrt.

Tako je vprav z a h t e v a sedanjega časa, da Bog v svojem ljubljenem Sinu ranjene in razdvojene narode združi, t. j. obnovi v resnici in ljubezni božji, jim tako rane zaceli in razdvojene otroke božje zveže v novi ljubezni, ki iz njegovega presvetega Srca žari.

Zahteve časa so izraz božje volje. Torej je volja božja, da se v sedanji dobi ta obnova izvrši.

Zakon božjega delovanja pa je tak, da Bog sam ne dela, ako človek sodelovanje odreče. Tudi obnova v Jezusu, Kralju vesoljstva, se ne more izvršiti, ako mi ne sodelujemo. Kako pa naj sodelujemo?

Prvo in poglavitno je, da smo v o l j n i i n p r i p r a v l j e n i s o d e l o v a t i z nebeškim Kraljem Jezusom Kristusom tako, kakor on hoče, kakor on ukazuje. Nam mora biti vseeno kako, ali z delom ali s trpljenjem, ali z življenjem ali s smrtjo. Naša reč je samo, da ponižno in vdano rečemo: Tu smo, Gospod, razpolagaj z nami; pokaži nam, kaj in kako naj storimo.

Na mednarodni kongres smo se zbrali zato, da skupaj z zastopniki skoraj vseh evropskih narodov, pa tudi izvenevropskih, ki so zastopani, Jezusu, svojemu Kralju, izrazimo pripravljenost k sodelovanju in da pazno poslušamo, kaj nam On po znamenjih časa, po zahtevah sodobnih razmer ukazuje in kakšne dolžnosti nalaga.

Svojo pripravljenost moramo v teh dneh d e j a n s k o pokazati. Kako? Kaj naj storimo?

Prvi trije dnevi: sreda, četrtek in petek, so posvečeni zborovanjem, na katerih bodo zastopniki narodov govorili o krščanskem preporodu, ki je nujna zahteva našega časa. Na teh zborovanjih se bodo naredili primerni sklepi, ki naj veljajo za vodilo slehernemu katoličanu in vsem organiziranim katoliškim verskim in kulturnim silam. — Zadnja dva dni sta določena za to, da javno in slovesno počastimo Kristusa Kralja in se mu z vso gorečnostjo in zvestobo posvetimo.

Za te kongresne dneve imam kot predsednik stalnega odbora za kongres Kristusa Kralja do Vas, dragi v Gospodu, tri prošnje:

Prva prošnja je prijazno v a b i l o, da se zborovanj udeležite in na njih sodelujete, da čim jasneje spoznate, kje je krščanska obnova najbolj in najprej potrebna in kako naj jo izvršimo.

Drugo vprašanje je, da te dni m n o g o m o l i m o, da bi Kristus Kralj poslal dvojega Svetega Duha na nas vse, da bi videli dušne rane na sebi in na drugih, in da bi nam dal toliko svoje močne dejanske milosti, kolikor je je treba, da se resnično obnovimo v Njem, ki je pot, resnica in življenje.

Tretja prošnja, da ste že zdaj ob pričetku p r i p r a v l j e n i s t r d n o in o d l o č n o v o l j o sklepe kongresa i z v e s t i, vsak v sebi in svojem okolju.

Če to storimo, predragi v Gospodu, potem bo kongres svoj namen dosegel. Ta namen ni nič drugega kakor to, za kar smo med vso pripravo kongresa tako zaupljivo in gorečе prosili, da se vsi ranjeni in razdvojeni narodi »p o d v r ž e j o J e z u s o v e m u s l a d k e m u k r a l j e v a n j u«.

Nocoj ob 6 je v stolnici predsednik stalnega odbora za kongres Kristusa Kralja ljubljanski škof dr. Gregorij R o ž m a n spregovoril načelno uvodno besedo k najpomembnejši letošnji verski manifestaciji katoliškega sveta. Mednarodni kongres Kristusa Kralja v Ljubljani, ki mu je namenjeno, da poišče in izkleše smernice za obnovo in preporod vsega katoliškega človeštva v znamenju naukov, zapovedi in zakonodaje Kralja vseh kraljev, je pričel svoje važno in odgovornosti polno delo s prošnjo Sv. Duhu, naj z izdatno božjo milostjo vodi in bdi nad prizadevanji zborujočih.

š t i r i s t o m i l i j o n o v k a t o l i č a n o v j e v d u h u z b r a n i h v L j u b l j a n i, s pobožno priprošnjo molitvijo in z iskrenimi srčnimi utripi spremljajo delo kongresa ter prosijo božjega blagoslova, da bi nove klice duhovnega preporoda, ki bodo vsajene v Ljubljani, obrodile bogate sadove v korist vsemu trpečemu človeštvu.

Velik in usodepoln je čas, v katerem zboruje v Ljubljani mednarodni kongres Kristusa Kralja. Zdi se, kakor da svet noče vedeti in da je pozabil na božjega Sina, ki je pred dvatisoč leti postavil človeštvu dve kraljevski zapovedi, Ljubezen in Pravico, brez katerih si ni mogoče misliti človeka kot božjega otroka dostojnega življenja. Vsak dan smo žalostne priče dogodkov med nami in v svetu, ki nam neizprosno in neusmiljeno dokazujejo, da se ljubezen umika sovraštvu in da pravica prepušča svoje mesto nasilju. Mesece in mesece že trepeta človeštvo v neprestanem strahu pred vojno, o kateri instinktivno ve, da bo po svojih učinkih grozovita in vseuničujoča. Plaho vprašanje vstaja v ljudeh: ali je sploh mogoča rešitev? Ali je sila na svetu, ki bo mogla zajeziti moralni in gmotni propad človeštva?

Na to plaho in zaskrbljeno vprašanje bo z odmevajočim glasom odgovoril Mednarodni kongres Kristusa Kralja v Ljubljani: Da, ena in edina je sila, ki more in mora rešiti človeštvo! To je velesila, ki ji moramo z združenimi močmi priboriti zmago, velesila najmogočnejšega kraljestva, kraljestva Kristusa Kralja. Ta velesila mora stopiti v borbo na vseh frontah, orožje ji je skoval njen Vladar sam, ko je pred 2000 leti ustanavljal svoje kraljestvo: L j u b e z e n i n P r a v i c a ! — Kongres bo povedal vsemu svetu, da je njegova rešitev edino v tem, da se do temelja prerodi po načelih, ki veljajo v kraljestvu Kristusa Kralja.

To kraljestvo nima navpičnih mej in zato v njem ni prostora za narodna, krvna in rasna sovraštva.

To kraljestvo tudi ni vodoravno razmejeno in zato v njem ni razrednega sovraštva.

To kraljestvo vlada Kralj, ki je poosebljena Ljubezen in Pravica, zato v njem ne poje bič nasilja, ki naj zagotovi premoč samo eni vrsti ljudi, ne, v tem kraljestvu so državljani božji otroci ter bratje in sestre v Kristusu — vsi z enakimi pravicami in dolžnostmi.

Ljubljanski kongres bo stopil pred katoličane vsega sveta z novimi nalogami, katerih vsebina bo podobna nalogam, ki jih daje poveljnik na fronti vojakom pred bitko, toda bitka, ki se bo razvila in v katero bodo stopili vsi pravi in trdni katoličani sveta, bo nekrvava, bojevana z Duhom in Resnico, Ljubeznijo in Pravico!

Vsi, ki nam lebdi na čelu znak križa, pridobljenega pri krstu, bomo morali stopiti v bojni red, ako hočemo, da v tej bitki zmagamo in našemu Kralju položimo pred njegov prestol razširjene meje njegovega kraljestva.

V tem smislu iskreno pozdravljamo Mednarodni kongres Kristusa Kralja v Ljubljani kot glasilo katoliških Slovencev in mu želimo obilo božjega blagoslova!

Slovesni začetek kongresa

Ljubljana se je odela v praznično obleko

Ljubljana, 25. julija.

Ljubljana je slednjič dočakala velike kongresne dni, ki bodo njeno v svetu skromno ime z imenom Slovencev vred kot še nikoli doslej ponesli preko vse zemeljske oble. Velika je odlika za ves slovenski narod in še posebej za slovensko prestolnico, da se najbolj izbrana katoliška verska manifestacija letošnjega leta odigrava na slovenskih tleh med zidovi slovenske prestolnice.

Ljubljana pa je že danes in bo gotovo še bolj v prihodnjih dneh dokazala, da zna dati pravo lice za takšne velike prireditve. Ne moremo žal naštetj vseh številnih t r g o v i n, ki so nadvse okusno in z veliko mero pobožnosti okrasile svoja izložbena okna. Ni več dosti trgovin, ki tega še niso storile, kar pa bodo brez dvoma še danes in jutri.

Že dopoldne so po mestu kljub silnemu nalivu v i h r a l e m n o g e z a s t a v e, državne in papeške, popoldne pa, ko se je nepričakovano zjasnilo, so se prikazale na ljubljanskih ulicah še nove zastave. Pričakujemo po pravici od Ljubljančanov, da ne bo v glavnih kongresnih dneh nobene hiše, ki ne bi izobesila zastave.

Vse l j u b l j a n s k e c e r k v e so slavnostno okrašene, pred njimi so postavljeni mlaji, prepleteni z venci, na vseh so pripravili učinkovite električne naprave za slovesno razsvetljavo. Vzdolž Masarykove ceste so že postavljeni številni drogovi, na katerih bodo plapolale zastave vse kongresne dni. Tudi ljubljanska kolodvorska postaja, skozi katero bodo zlasti v soboto in nedeljo valovale desettisočglave množice, je okusno okrašena.

Ljubljana je že danes, ko je komaj začetek kongresa, živahno razgibana. Po cestah srečuješ ljudi, ki jim na prvi pogled prisodiš, da so tujci, ki so prišli na kongres. Zaenkrat je še največ duhovščine, svetne in redovne, ki se bo udeležavala kongresnih zborovanj. Stanovanjski odsek kongresnega odbora, ki mu je prisojena zelo delikatna naloga, dela s polno paro in komaj zmaguje delo.

V teku današnjega dopoldneva so že prispeli prvi visoki cerkveni dostojanstveniki, ki so napovedali svojo udeležbo na kongresu. Iz Splita je prispel škof dr. B o r e t a č i č, dalje je prispel križevniški škof dr. N j a r a d i, iz Bosne je prispel msgr. Božo I v a n i š, apostolski protonotar in generalni vikar v Nazaretu pri Banja Luki. Iz B o l g a r i j e pa je prispel danes dopoldne na kongres škof vzhodno-slovanskega obreda Kirilov K u r t e v iz Sofije, naslovni škof briutski. Vsi ti cerkveni dostojanstveniki so dopoldne obiskali škofa dr. R o ž m a n a v škofijskem dvorcu. Mnogo višje in nižje duhovščine je prispelo iz D a l m a c i j e. Ostale napovedane udeležence, ki bodo prisostvovali kongresnim zborovanjem, pričakujejo v teku nocojšnje noči in jutrišnjega dopoldneva.

V teku dneva sta prispela od napovedanih škofov v Ljubljano še belgrajski nadškof dr. U j č i č ter škof iz Aleksandrije msgr. N u t t i. Iz Olomouca je prispel kanonik J e m e l k a, znani unionistični delavec. Večja skupina duhovnikov je prišla popoldne tudi iz Madžarske.

Dr. Leonid P i t a m i c, vseučiliški profesor in bivši poslanik v Washingtonu, predsednik Mednarodnega kongresa Kristusa Kralja v Ljubljani.

Slovesnost v stolnici

Točno ob tri četrt na 6 so v slovesno ubranih akordih zapeli zvonovi v stolnici in vabili vernike k slovesni otvoritvi Mednarodnega kongresa Kristusa Kralja. Prostorna stolna cerkev, ki je zunaj in znotraj bogato okrašena, ni mogla sprejeti vase vse množice, ki je hotela prisostvovati začetku velike verske manifestacije. Prednjo ladjo cerkve je zavzela večinoma duhovščina. Častne sedeže v koru so zasedli belgrajski nadškof dr. U j č i č, splitski škof dr. B o n e t a č i č, aleksandrijski škof msgr. N u t t i, križevski škof dr. N j a r a d i in bolgarski unijatski škof K u r t e v. Med ostalim občinstvom v cerkvi je bilo zlasti častno zastopano slovensko razumništvo z vidnimi katoliškimi javnimi delavci na čelu, ter mladina.

Točno ob 6. je stopil v cerkev sprevod z ljubljanskim škofom dr. Gregorijem R o ž m a n o m, ki se je napotil pred glavni oltar. Škof dr. Gregorij Rožman je pred oltarjem zapel »Veni sancte Spiritus«, pevci na koru pa so povzeli akorde te mogočne pesmi, ki je prosila pomoči sv. Duha, da bi bilo delo kongresa uspešno. Nato je škof odšel na prižnico, kjer je govoril otvoritveni govor h kongresu. (Govor prinašamo na prvem mestu lista.) Prevzvišeni škof je govoril z izrednim poudarkom, tako da je vsaka misel vsebinsko bogatega programatičnega govora jasno stopila pred duhovne oči zbrane množice. Tehtne, do temelja preračunane besede ljubljanskega nadpastirja so globoko dojmile zbrane vernike.

Po govoru se je oglasila s kora »Mogočno se dvignite«, ki jo je v hipu povzela vsa cerkev in jo pela s silnim zanosom.

Nato so bile litanije Imena Jezusovega, ki jih je molil škof ob asistenci stol. kanonikov S t r o j a, Š i š k e, dr. K l i n a r j a in dr. Z u p a n a z blagoslovom. S tem je bila slovesnost otvoritve kongresa zaključena.

Dunajska vremenska napoved: Večinoma jasno, številne nevihte z viharjem, naraščanje toplote, vendar za ta letni čas še prehladno.

Zagrebška vremen. napoved: Lokalno oblačno.

Zemunska vremenska napoved: Delno oblačno, ponekod močne krajevne nevihte.

Politični zapiski

Predsednik vlade v Sloveniji

Ljubljana, 25. jul. AA. Dopoldne ob 9.35 se je pripeljal v Ljubljano z brzovlakom ministrski predsednik in notranji minister Dragiša Cvetković v spremstvu svojega osebnega tajnika B. Anastasijevića. Na ljubljanskem kolodvoru je predsednika vlade sprejel in pozdravil pomočnik bana dravske banovine dr. Stanko Majcen. Do odhoda vlaka proti Bledu se je Cvetković zadržal v razgovoru s pomočnikom bana dr. Majcenom na peronu. Ob 9.52 je ministrski predsednik Dragiša Cvetković nadaljeval z brzovlakom svojo pot na Bled.

Sporazum je gotova stvar

Dr. Mačkovo glasilo *»Hrvatski dnevnik«* se peča s »Slovenčevo« notico o razgovorih za sporazum s Hrvati. To je prvič, da se »Hrvatski dnevnik« v teku razgovorov med predsednikom vlade in dr. Mačkom ne omejuje zgolj na registriranje tujih glasov, ampak nam sam obširno razodeva predmet, o katerem se obe stranki razgovarjata in celo govori o pravcu, v katerem se ti razgovori gibljejo.

»Hrvatski dnevnik« piše, da sta se g. Cvetković in dr. Maček sporazumela, *da bosta pri novi organizaciji državne skupnosti sprejela tako imenovano skrajšano proceduro. To se pravi, da bosta skušala po možnosti na najenostavnejši način doseči to, kar bi se doseglo z drugo proceduro, ne da bi se žrtvovalo načelo, ki je prevladovalo v prvi fazi razgovorov (namreč samoupravna svoboda Hrvatske). To načelo se slejkoprej upošteva in bo sprejeto v celoti, kadar bo prišel za to čas. Istotako se ni zatajilo načelo stvarne kompetence in sta prešla oba partnerja na podrobno konkretizacijo tega načela. Zato je dr Maček sprejel pobudo ministrskega predsednika g. Cvetkoviča, da se pozovejo državnopravni in gospodarski strokovnjaki na sodelovanje.*

Nato se peča »Hrvatski dnevnik« z vprašanjem, kdaj bo sporazum dosežen. Z ozirom na zunanjepolitični položaj, kakor tudi z ozirom na to, da se o sporazumu že precej dolgo razpravlja in da imamo za seboj 20-letno izkušnjo, je dr. Mačkovo glasilo prepričano, da se stvar ne bo več dolgo zavlačevala in da nima prav belgrajska »Nezavisna Tribuna«, ki je pisala, da bo treba čakati na podpis do pozne jeseni.

Beležimo razveseljivo dejstvo, da bomo tudi po sodbi dr. Mačkovega glasila, ki je gotovo informirano iz najbolj merodajnega vira, doživeli podpis sporazuma med Srbi in Hrvati že v najkrajšem času.

Varujmo svoj največji zaklad!

Včeraj smo poročali o pobudi dr. Mačka, da se ohranjajo hrvatski gozdovi. Sedaj je izšel o tem njegov poziv, naslovljen na hrvatski narod, v katerem je rečeno, *da se pri nas z gozdom zelo nespametno gospodari, tako da se naš gozdni zaklad čedalje bolj zmanjšuje. Tega ni krivo le siromaštvo ljudstva, ampak tudi grabežljivost nenasitnih posameznikov. Ljudstvu ne dostaja drv za gorivo, zemljo pa pustošijo leto za letom naraščajoče poplave. Kjer je danes plodna zemlja, bo v enem desetletju ali v dveh goli kras. Toda gozdove je treba varovati, ker ne pripadajo samo nam, ampak še bolj bodočim pokolenjem.*

Zato poziva dr. Maček vse organe, ki jim je zaupana skrb za gozdove, da jih v resnici skrbno čuvajo do časa, ko bodo Hrvati sami gospodarji svoje zemlje in bodo gozdno upravo organizirali tako, kakor to zahteva hrvatsko narodno gospodarstvo. Posebej pa poziva dr. Maček pristaše hrvatskega kmečkega pokreta, *da varujejo gozdove pred raznimi špekulanti, sebičneži in lahkomišljenci*, ki zaradi svojega osebnega dobička uničujejo hrvatsko narodno premoženje. Predvsem pa je treba stopiti na prste gozdarjem in logarjem, ki z narodno imovino, s katero bi morali trgovati, trgujejo na svoj zasebni račun.

Kjer pa gozdov več ni, tam jih je treba zasajati, in dr. Maček pravi, da ne morejo Hrvati 60 letnice njegovega življenja proslaviti bolje, kakor če narod sam organizira pogozdovanje po vseh hrvatskih krajih, pa da dá novim nasadom imena po velikih hrvatskih možeh.

Bosna ostane sama zase

Na seji v spomin pokojnega ministra in vodje bosanskih muslimanov dr. Mehmeda Spahe, ki je bila na občinski seji v Travniku, je govoril g. Hamid *Kurbegović*, ki je med drugim dejal:

»Še ne vemo, kdaj bo vprašanje sporazuma rešeno, vemo pa to, da bo sporazum zadovoljil naše težnje. Zmagalo je načelo našega pokojnega vodje dr. Spaha, ki ga je izpovedoval v pogledu uredbe naše države, da je namreč treba polagati važnost na pokrajine, ki v gospodarskem, socialnem in političnem oziru tvorijo celino zase, pa da je treba to upoštevati še bolj zaradi tega, ker ti kraji, to je namreč naša ožja domovina Bosna in Hercegovina, ležijo tako, da tvorijo vez med Hrvati in Srbi.«

Pa teh besedah bi izgledalo, da bo v novi državni ureditvi Bosna več ali manj kot celina ostala sama zase — če je namreč g. Hamid Kurbegović pravilno poučen, kar je vsekakor več kot verjetno.

Zadeva obveznic vojne škode

»Nova riječ« prinaša dolg članek o poslovanju bivšega generalnega ravnatelja Poštne hranilnice dr. *Nedeljkoviča*, v katerem prinaša očitke, ki spadajo naravnost v kriminal. Pravi, da je Nedeljković zahteval za rešitev uradnih zadev denar od interesiranih strank. Prejemal je visoke denarje za fiktivna in nepotrebna velika potovanja, na primer v Palestino. Baje je preko Poštne hranilnice interveniral na borzi za dvig obveznic vojne škode, ki so jih prav takrat on in njegovi prijatelji, med katerimi so bile zelo visoke osebnosti, v velikih količinah nakupovali v inozemstvu in jih vtihotapili v državo. Vprašanje je tudi, za kakšen denar je bila zgrajena Nedeljkovičeva vila na Dedinju. Nedeljković je tudi svojo politično organizacijo »Agrarna misel« financiral z državnim denarjem in »Nova riječ« imenuje v tej zvezi vsoto 600 milijonov dinarjev.

Bilo bi v resnici potrebno, da se uvede preiskava, ali in v koliko ustrezajo trditve »Nove riječi« resnici.

*

Belgrad, 25. jul. m. Kmetje čačanskega okraja so ustanovili zadrugo, katere namen je, da prepreči tožarenje in kriminalnost. Vse eventualne spore bodo skušali člani zadruge rešiti s pomočjo sodišča dobrih ljudi, da se tako po možnosti reši vsak spor brez taks in brez advokatov.

Prvo kongresno zborovanje v »Unionu«

Zvečer ob 9 je bilo v veliki dvorani hotela Union začetno zborovanje kongresa Kristusa Kralja. Dvorana je bila nabito polna in mnogo ljudstva sploh ni dobilo vstopa. Na lepo okrašeni tribuni so sedeli vsi odličniki okrog mednarodnega odbora za kongres Kristusa Kralja, ki mu predseduje ljubljanski škof dr. **Rožman**. V dvorani so bili zastopani vsi sloji Slovencev in številni tujci. Po uvodnih obredih je bil za predsednika mednarodnega kongresa v Ljubljani izvoljen vseučiliški profesor in bivši poslanik v Washingtonu dr. Leonid **Pitamic**, ki je izvolitev sprejel in imel na navzoče naslednji govor:

Govor dr. Pitamica

Drugi govorniki in predavatelji bodo razvijali v vseh podrobnostih vprašanja, ki so na dnevnem redu kongresa. Naj pa mi bo dovoljeno, da tudi jaz spregovorim nekaj besed o tem predmetu.

Delati za krščansko obnovo se pravi uveljaviti večni nauk Kristusov na ta način, da se nespremenljiva načela evangelija uresničijo v sedanjih življenjskih okoliščinah. Krščanstvo, ki je bilo ustanovljeno za rešitev človeštva, ni neke vrste moda, ki velja samo za gotovo dobo, ne, krščanstvo koraka s časom, krščanstvo sledi razvoju in napredku človeštva, pri tem pa seveda nikoli ne izgublja izpred oči zadnji in najvišji cilj človekov. V tem mednarodnem okviru se skladno strinjajo tudi ideje, ki druga drugi navidezno nasprotujejo. To velja za dvoje socialnih načel, med katerima že dolgo časa, predvsem in posebno pa v naši dobi gre borba za prvenstvo. Ti dve načeli sta: individualizem in kolektivizem.

Ni ga bolj jasnega in bolj določenega individualizma, kakor tistega, ki vsaki duši posebej daje in priznava večnostno vrednost. Ni ga pa tudi v nadnaravnem duhovnem območju kolektivizma, ki bi bil bolj močan v globini in bolj obsežen v svoji splošnosti, kot je življenje krščanskega občestva pod postavo ljubezni in pravičnosti. Ta skupnost se podaljšuje celo onstran zemljskega življenja, saj jo končno izpopolnjuje občestvo svetnikov. Obe občestvi, ono živih in ono mrtvih, tvorita obsežno skupnost, ki je tako močna, da jo predstavljajo kot mistično Kristusovo telo, v katerem vsak ud dela, koristi in služi za vse in vsi za vsakega posebej.

Človeška modrost je prešibka, da bi spravila v sklad te dvoje načel in da bi jih znala tako med seboj povezati, da bi vsako izgubilo svojo vrednost, če bi bilo ločeno od drugega. Za to je bilo potrebno, da je prišel Bog — odrešenik, da nam takšen nauk da, da podučuje sam, ga dokaže s svojim svetim življenjem in ga za vedno zapečati s svojim trpljenjem in s svojo smrtjo.

Kaj torej je bistvo tega nauka. Njegovo bistvo je ljubezen, kot jo je učil Kristus. Ta ljubezen namreč napravi s pomočjo božje milosti ta čudež, da človek, ki se je žrtvoval skupnosti, to je delovanju za bližnjega, predvsem pa za duše bližnjega, reši samega sebe. Toda tako visoka dobrina se ne doseže brez žrtev in brez bojev, bojev, ki jih mora naš duh izvojevati proti našim lastnim nerednim in samoljubnim gonom.

S tem, da krščanski nauk trebi sovraštvo in ošabnost, izvaja že neizmerno blagodejen vpliv na socialni red, to je na odnose človeka, stanu do stanu in naroda do naoda. Iz tega izhaja, da je sreča posameznika ter napredek raznih občestev, kot so na primer družina, narod, država in tudi mednarodno občestvo, tem večja, kolikor globlje je duh krščanstva posegel v način življenja posameznikov in v način vodstva javnega življenja.

Ako se hočemu temu idealu približati, moramo neprestano delati. Mednarodni kongresi Kristusa Kralja imajo namen, da doprinesejo svoje k utrditvi krščanske zamisli v srcih vernikov, da krščanstvo s praktičnim življenjem pokažejo tudi tistim, ki ga ne poznajo, a tudi zadosti velikemu številu onih, ki so ga poznali, a so nanj pozabili. Na kratko, namen teh kongresov je delo, da bi Kristus vladal v naših srcih, da bi vladal nad našim duhom in nad našo voljo.

V tem duhu želim največji uspeh VI. mednarodnemu kongresu Kristusa Kralja.

Zatem je sledil govor kanonika **F. Macke** iz Luksemburga.

Za aube in zavijačke
M. DRENIK
LJUBLJANA Kongresni trg št. 7
zlate niti, luskinice, rožnati trakovi i. t. d.

Današnji spored

Predmet zborovanja: **Verski preporod.**

Ob 7 V stolnici maša s pridigo v francoskem jeziku.

Od 9—12 I. študijsko zborovanje v Unionu: **»Bistvo in cilj verskega preporoda.«** Referent: župnik dr. Laros, Koblenz-Stolzenfels (nemško). — Koreferent: dr. Viktor Korošec, univ. prof., Ljubljana (slovensko). — Razgovor po jezikovnih skupinah.

Od 15—18 II. študijsko zborovanje v Unionu: **»Sredstva in pota verskega preporoda.«** Referent: P. Fr. Pellegrino, S. J., Rim (italijansko). — Koreferenti: generalni vikar Karel Quenet, Pariz (francosko), dr. Andr. Richard, Pariz (francosko).

Ob 19.30 Večerne pobožnosti po cerkvah.

Ob 20.30 V frančiškanski dvorani govori kanonik dr. Anton Sancho, Mallorca: »Živel Kristus Kralj!« (francosko).

Dopust za uradništvo, ki se udeleži kongresa Kristusa Kralja

Belgrad, 25. julija. AA. Predsednik ministrskega sveta je v sporazumu s pravosodnim ministrom odobril, da se državnim in samoupravnim uradnikom katoliške vere, ki se žele udeležiti mednarodnega kongresa Kristusa Kralja v Ljubljani odobri dopust od 26. do 30. julija. Ta dopust se ne računa v redni letni dopust.

Nemška pogajanja na 3 strani

Z Anglijo, Rusijo in Romunijo

Angleško-nemška gospodarska pogajanja

London, 25. julija. AA. Reuter: »Daily Telegraph« obširno piše o razgovorih med Wohltatom in angleškim ministrom za prekomorsko trgovino Hudsonom. »Daily Telegraph« pravi, da se lahko objektivno trdi, da je prišlo na osnovi teh razgovorov do diplomatskega zbližanja med obema državama, kar sledi tudi iz Chamberlainovih besed. Ta Chamberlainova izjava je zelo važna ter je nov dokaz, da Anglija ne izgublja časa, kadar je potrebno delati. Chamberlain in Halifax sta potrdila Hudsonovo izjavo. Hudson ni napravil ničesar, kar ne bi bilo v skladu z nacionalno politiko Anglije, glede katere ne obstoja nobeno nasprotje v angleškem javnem mnenju. List pravi, da je tuji tisk nepravilno pisal o vsebini razgovorov med Hudsonom in Wohtatom. To je nov dokaz, kako potrebno je varovati diskrecijo pri takih razgovorih.

»Daily Express« poroča, da je v London prispel drugi nemški strokovnjak dr. **Martens** v spremstvu svojega tajnika. Dr. Martens pripada nemškemu gospodarskemu ministrstvu in je eden izmed najožjih sotrudnikov dr. **Wohltata**. Dr. Martens je prinesel v London nova navodila.

Koncler Hitler, ki je včeraj prispel v Bayreuth, je po informacijah berlinskega dopisnika »Daily Telegrapha« odgodil nameravano konferenco z gdanskimi nar.-soc. voditelji, ki bi morala biti drugi teden v Berchtesgadenu. Po svojem povratku v Berchtesgaden bo kancler Hitler sprejel dr. Wohltata, ki mu bo poročal o svojih razgovorih v Londonu. Pri tej priliki bo dr. Wohltat predložil Hitlerju znani Hudsonov načrt. Govorijo, da bo Hitler prihodnji teden sprejel v Berchtesgadenu tudi bivšega guvernerja nemške narodne banke dr. Schachta, kateremu bo poveril važno nalogo.

Romunsko-nemški gospodarski dogovor

Bukarešta, 25. julija. AA. Rador: Ministrstvo za narodno gospodarstvo je objavilo sporočilo o romunsko-nemškem protokolu, podpisanem 20. julija letos, ki se nanaša na izvajanje romunsko-nemške gospodarske pogodbe od 23. marca letos na kmetijskem področju.

Nemška vlada bo nudila strokovno sodelovanje za zboljšanje romunske kmetijske proizvodnje in bo stavila na razpolago razne izbrane rastline in plemensko živino, tako da bi del, ki bi bil na razpolago za izvoz, odkupila po določeni ceni.

Nemčija bo kupila nekatere oljnate rastline, Romunija pa bo gledala na to, da bo uvažala nekatere druge kulturne rastline. V ta namen bo izvedena posebna organizacija. Proizvodnja izbranih semen bo posvečena z ozirom na zaupanje za nemški nakup.

Prav tako je predvideno povečanje izvoza romunske rogate živine v Nemčijo, namenjene za potrošnjo. Romunija bo uvažala iz Nemčije plemensko živino. Zaradi lažje izvedbe programa romunskega mlekarstva, bo Nemčija dobavila potrebne stroje in naprave in bo poslala tudi strokovnjake, ter se obvezala, da bo kupila gotovo količino mlečnih izdelkov.

Nemčija je izjavila, da je pripravljena kupiti gotove količine romunskega boljšega vina. V zameno za to pa bo Romunija v Nemčiji lahko naročila posebne stroje.

Prav tako je predvideno tudi povečanje izvoza sadja, zelenjave in zdravilnih rastlin, v količini, ki odgovarja nemškim potrebam. Ker vseh članov niso mogli proučiti, se bodo razgovori o ostalih kmetijskih pridelkih nadaljevali, in sicer o pridelkih, ki bi prišli v poštev pri romunsko-nemški trgovinski zamenjavi.

Nemško-ruski posveti

London, 25. julija. b. »Daily Telegraph« poroča iz Pariza, da so prispele iz Moskve novice, da je sovjetski komisar za zunanje zadeve Molotov sprejel angleško-francosko tolmačenje neposrednega napada toda kot pogoj stavlja, da generalni štabi Anglije, Francije in Rusije takoj izdelajo vojni načrt, ki se mora podpisati istočasno kakor o vzajemni pomoči.

Pogreb Andreja Černica

Po daljši bolezni je 23. t. m. umrl v ptujski bolnišnici inspektor drž. železnic, šef postaje v Čakovcu g. Andrej **Černic**. Danes popoldne so ga pokopali na ptujskem pokopališču. Na zadnji poti so pokojnika spremili številni železniški uradniki in prijatelji. Ob odprtem grobu se je poslovil od njega ptujski prošt g. Ivan **Greif**. V imenu železniških uradnikov je govoril železniški kontrolor Bruno **Parma** iz Ljubljane. V imenu vseh tovarišev in prijateljev je spregovoril v slovo transportni kontrolor Franc **Rožman** iz Ljubljane. Pevski zbor železničarjev je zapel dve žalostinki. Naj počiva v miru! Žalujočim naše iskreno sožalje!

Z Bleda

Bled, 25. julija 1939.

Z današnjim jutranjim belgrajskim brzim vlakom je prispel na Bled-Lesce ob 11 ministrski predsednik in notranji minister Dragiša **Cvetković**.

Na Bledu se nahaja tudi bivši minister in politik Boža **Maksimović** s svojo rodbino, ki ostane nekaj časa na oddihu.

Danes pa je prispel na Bled bivši minister dr. Grga **Andjelinović**, eden izmed prvakov JNS, ki vsako leto obišče Bled ob tem času.

»Vreme« pod komisarjem

Belgdrad, 25. julija. AA. Uprava mesta Belgrada je s svojim ukazom št. 15.429 z dne 25. julija letos na podlagi zakona o notranji upravi ter po izidih preiskave razrešila upravni in nadzorni odbor tiskarskega podjetja »Vreme«, d. d. v Belgradu ter postavila za komisarja Nenada Djordjeviča, višjega svetnika drž. pravobranilstva, za njegovega namestnika dr. Danila Gregoriča, odvetnika iz Belgrada. Ta ukrep je bil izdan zaradi zaščite državnih in javnih interesov.

Uboj v Halozah

V noči na 25. julija je bil v Gorci v Halozah uboj. Predikaka Albert iz Gorce je udaril s kolom po glavi Jožefa Ileca iz Gorce. Udarec je bil tako silen, da je bil Ilec na mestu mrtev. Vzrok ni znan. Ubitega so prepeljali k Sv. Trojici.

Tenis v Zagrebu

Zagreb, 25. julija. AA. Danes ob 12 so prispeli z brzovlakom iz Nemčije nemški teniški igralci, ki bodo igrali za prvenstvo Evrope za Davisov pokal. Henkel, Roderich Menzel, Metaxa in Göpfert so prispeli v Zagreb pod vodstvom kapetana dr. Heinricha Kleinschrota in v spremstvu trenerja Nüssleina. Nemške igralce, ki so se nastanili v hotelu »Esplanade«, so sprejeli na kolodvoru zastopniki jugoslovanske teniške zveze, jugoslovanski teniški igralci, ki bodo tekmovali za evropsko prvenstvo in številni časnikarji. Danes popoldne, če ne bo dežja, bo prvi trening. Nemški igralci so izjavili, da so dobro razpoloženi zaradi deževnega vremena in da bi ob vročem vremenu jugoslovanski igralci bili močnejši od njih.

Osebne novice

Belgrad, 25 julija. AA. V imenu Nj. Vel. kralja so na predlog pravosodnega ministra napredovali: za kanonike v 4-1 stolnega kapitlja v Ljubljani Ivan Sušnik, Alojzij Stroj, Josip Šiška, Josip Volc, dr. Franc Kimovec, dr. Alojzij Merhar, dr. Tomaž Klinar in dr. Gregorij Žerjav; za kanonike v 4-1 stolnega kapitlja v Mariboru Rudolf Janežič, dr. Ivan Žagar; za kanonika v 4-2 stolnega kapitlja v Ljubljani dr. Alojzij Zupan; za konceptnega uradnika 8. skupine na škofijskem ordinarijatu v Ljubljani Franc Mervec.

Belgrajske novice

Belgrad, 25. julija. m. Predsednik narodne skupščine Simonović je odredil za svojega zastopnika narodne skupščine na kongresu Kristusa Kralja podpredsednika narodne skupščine g. Alojzija Mihelčiča.

Belgrad, 25 julija. m. Uprava JUU je razposlala svojim članom vabila za 19. občni zbor, ki bo 19., 20. in 21. avgusta v Banja Luki v dvorani doma kralja Petra I.

Drobne novice

Newyork, 25. jul. AA. Havas: »Newyork Times« poroča iz Mehike, da je v državi Guinahuate prišlo do upora. Po istih vesteh se je vladnim četam posrečilo omejiti ta upor.

Oslo, 25. julija. AA. Havas: Bivši albanski kralj Zoogu in kraljica Geraldina ne bosta odpotovala v norveške Fjorde zaradi slabega zdravja mladega princa. Bivši albanski kraljevski par odpotuje v kratkem v Francijo.

London, 25. julija. AA. Havas: Neko vojaško letalo se je v bližini Masingen Norfolka v zraku užgalo in padlo na tla. Nesreča je zahtevala tri človeške žrtve.

Rim, 25. julija. AA. Havas: Baron Lazaroni je premagal na jezeru Brazano svetovni rekord z dirkalnim motornim avtomobilom. Dosegel je hitrost 69:698.79 km na uro.

London, 25. julija. AA. Reuter. Angleška letala bodo danes naredila velik polet čez Francijo. To bo največji polet, kar jih je bilo dozdaj. Posamezni letalci so prejeli ukaz v zaprtih kuvertah, kam naj lete. To pomeni, da je za posamezna letala smer poleta v podrobnosti spremenjena.

Boji v Mandžuriji

Japonsko-sovjetski diplomatski prepir traja dalje

Tokio, 25. julija. AA. Po poročilih, ki so prispela v Tokio, je 200 sovjetsko-mongolskih vojakov prekoračilo danes na vse zgodaj zjutraj reko Kalko. Zaradi tega novega prekoračenja je prišlo spet do bojev med sovjetsko-mongolskimi in mandžurskimi četami. Japonsko-madžurska vojska je napadla 200 sovjetsko-mongolskih vojakov in jih prisilila k umiku. Japonsko vojsko podpira težko topništvo, poleg tega pa tudi letala. Kakor poroča poveljstvo kvantunškega armadnega zbora, so japonske čete sestrelile 41 (?) sovjetskih letal v včerajšnjem silovitem boju nad Momonhanom. Ubiti so bili štirje japonski letalci, dva pa ranjena. Eno japonsko letalo je zašlo in se ni vrnilo v svoje oporišče. Japonci trdijo, da so pri včerajšnjih več krajših poletih njihovi letalci sestrelili 40 sovjetskih letal.

Moskva, 25. julija. AA. Reuter: Sovjetska vlada je v noti, ki jo je predala japonskemu veleposlaniku, odločno odbila japonski protest proti nasilju, ki ga baje izvršujejo sovjetske oblasti proti japonskim rudniškim družbam, ki imajo koncesije v severnem delu Sahalina. Sovjetska vlada pravi v noti, da je razveljavila pogodbe z družbami zaradi tega, ker družbe niso izvajale zakone za zaščito delavcev posebno glede varnosti njihovega življenja v rudnikih.

Moskva, 25. julija. AA. DNB: Pomočnik komisarja za zunanje zadeve Pozovski je predal japonskemu veleposlaniku Togu odgovor sovjetske vlade na japonski memorandum z dne 27. aprila t. l. v zvezi z delom japonskih petrolejskih in rudniških družb na severnem Sahalinu. Sovjetska vlada odbija japonski protest, da postopanje sovjetskih organov proti japonskim koncesijam ni bilo zakonito.

Španska razstava v Akademskem domu

Pogled v strahotno delavnico komunizma

Tudi pri nas je Španija v zadnjih treh letih močno razburjala duhove, saj jih je dokaj ostro delila na dva tabora, dasi neenaka. Sedaj je redka prilika, da vsi dobimo pravo sliko, zakaj je prav za prav v Španiji šlo, zakaj je preteklo toliko krvi, zakaj je prišlo nad španski narod tako gorje in zakaj se je v svetu razvil tak spor.

Razstava o gonilnih silah španske državljanske vojne, ki sta jo organizirala pp. **Ledit** in **Pellegrino**, D. J., v **Akademskem domu** in je od danes naprej vsej javnosti dostopna, nam tako prepričevalno govori o tej bridki žalojgri, da odslej menda ne bo nobene nejasnosti več. Tu govori Španija sama, zlasti rdeča Španija, ker ta je dala povod, da je nastala še druga Španija, bela, ki je — hvala Bogu — po silnih bojih in velikih žrtvah zmagala. To niso članki ali predavanja, tu ni nič pisateljevega ali predavateljevega, nobenega dodatka ali sodbe ali mnenja, to so priče iz Španije same, neme priče, na razpolago mislečemu človeku, da jih opazuje in po njih sodi in si ustvarja svoje mnenje.

Za kaj je šlo v Španiji

Največje, kar nam ta razstava pove, je to, da v Španiji v resnici ni šlo za oblast tega ali onega generala, ni šlo za notranjepolitični režim, ampak za nekaj svetovnega — za komunizem v vseh njegovih posledicah in proti njemu. Na tej razstavi takoj dobiš neizpodbiten vtis, da to ni bila »državljanska vojna«, organizirani upor enega sloja zoper oblast, ampak vojna komunizma za njegov obstoj in njegovo oblast. Ob državljanski vojni bi bil ostali svet komaj ravnodušni opazovalec; razstava pa kaže, kako strupeno je bil v ta boj vpleten ves kulturni svet. Razstavljeno je časopisje, ki je izhajalo v Franciji, Angliji, Ameriki, v srednji Evropi in za svoj okoliš zagovarjalo in podpiralo »rdečo Španijo« — za časopisjem pa so organizacije, denar, shodi in zborovanja — skratka: pomoč svetovnega komunizma španskemu komunizmu v borbi za njegov obstoj in njegovo oblast.

Komunizem med vojaštvom

Seveda pa razstava — ker je pač iz Španije — največ govori, kako na široko je komunizem zastavil svoje sile v Španiji sami. Ni bilo kroga, ki bi mogel uiti njegovemu vplivu, razen na Francovo stran, samo tam ga ni bilo. Razumljivo je, da je bilo pod komunistično oblastjo civilno prebivalstvo vedno in vse pod bučečo komunistično propagando, toda razstava ti takoj ob vhodu v dvorano kaže, kako je ta propaganda segla prav v strelske jarke, kjer je neprestano obdelovala vojake, da bi bili — ne toliko dobri vojaki, strelci, požrtvovalni borci — ampak bolj nestrpni komunisti. Razstavljenih je cela vrsta časopisov, tednikov, mesečnikov, pa tudi tednikov, ki so izhajali samo za vojake in jim bili dnevna duševna hrana. Zbrani so večinoma iz strelskih jarkov in ozemlja na frontah, kjer so ob zlomu komunizma obležali. Takih časopisov je izhajalo nad 73, za vsako vrsto vojske posebej, za gorsko topništvo, za konjenico, za pehoto, za mornarico, za vozarje, itd. — vsaka enota ima svoj list! Vsaka številka teh raznovrstnih glasil je polna hvale rdečega režima, poveličuje najmanjši uspeh rdeče vojske, vedno in vedno pa se vračajo članki in slike na Sovjetsko Rusijo, na Lenina in Stalina! Vsa ta glasila so skušala tudi v vojaku ustvariti vtis, kakor da je cel svet na njihovi strani, kakor da se stvar ne more končati drugače kot z zmago rdečih. Čimbolj pa so se krčile meje rdeče Španije, tembolj tudi ta vojaška glasila opozarjajo na strogost discipline, tembolj stavljajo vojakom pred oči, da je za take in take pregreške zagrožena smrtna kazen, da je treba ohraniti »optimizem«, itd. Voditelji komunizma tudi niso pozabili mednarodnih brigad, ki so prišle v Španijo iz vseh delov Evrope. Tudi za nje je izhajala cela vrsta časopisov v njihovih jezikih — posamezne številke so na razstavi in si lahko ogledaš, kakšno čtivo so voditelji komunizma dajali Angležem v mednarodnih brigadah, Francozom, Čehom, Poljakom, Jugoslovanom itd. Vsa ta glasila imajo enoten naslov v različnih jezikih »Prostovoljec svobode«.

Pa tudi komisarji sami niso bili izvzeti iz dosega te vsiljive propagande. Tudi za nje je izhajal poseben list, ki jih je učil, kako je treba v smislu komunizma in za čim večji uspeh rdeče Španije opravljati posamezne posle. »Čiščenja« v Sovjetski Rusiji so se poznala tudi v rdeči Španiji v tem, da je čimdalje bolj primanjkovalo strokovno usposobljenih častnikov, znano pa je, da so večji del rdeče vojske vodili sovjetski častniki. Ko so bili strokovno izvežbani častniki odstavljeni, so stopili na njihova mesta na hitro izšolani mladiči brez prave izobrazbe in za te je vodstvo takoj začelo izdajati posebne perijodične učbenike, da bi tako nadomestilo manjkajočo usposobljenost. Ti učbeniki so prav zanimivi, nekateri so kot knjige za ljudsko šolo, ker neuke častnike hočejo seznaniti z osnovnimi pojmi zemljepisja, strategije, fizike, branja zemljevidov itd. Danes nam ti izvodi dokazujejo, kakšna brezvestna igra komunizma je bila to, ko se je šel vojsko s tako primitivnimi sredstvi, množice pa je tolažil in nasičeval samo s prazno propagando.

Komunizem med civilnim prebivalstvom

Obširen je materijal, ki ga razstava kaže o propagandi komunizma med civilnim prebivalstvom. Poleg časopisov v našem smislu, iz katerih vseh seveda diha ista propaganda in krilatice, so morala mesta biti kar preplavljena z raznimi brošurami, letaki in posebnimi izdajami, ki so skušale ustvariti v zaledju potrebno razpoloženje. Tudi iz teh listov diha ista sapa: Marx, Lenin, Stalin, Azana, Negrin in ostali simboli rdeče Španije. Vsa ta glasila borbo španskega komunizma za njegov obstoj in oblast opisujejo kot »boj za demokracijo«, »za svobodo«, »za kruh«, »za napredek«... In vsa ta propaganda je delovala še sredi najbolj razrvanih razmer, ko o svobodi, napredku, kruhu ni bilo ne duha ne sluha, ko je vse to uničil nered rdeče administracije in pohlepnost voditeljev. V enem kraju na primer so prodajali samo kruh, v drugem samo vino. Ob osvoboditvi mesta Bilbao, kjer je bila prav taka lakota kot v Madridu, so Francove čete v skladiščih našle 400.000 gnjati in velike zaloge ostalih živil, ki pa so bile že vse pokvarjene. Propaganda je vse te zločine nad narodom prevpila in ščuvala samo na bolj »proti fašizmu«. Razstavljeni so tudi letaki, s katerimi je rdeča oblast pozivala Madridčane, naj izpraznijo mesto, starše in matere, naj rdečim izroče v varstvo svoje otroke, češ da jih »fašisti« ne bodo pobili in pomorili. Ugotovljeno pa je, da je 700 takih otrok, ki so jih komunisti prevzeli v varstvo, pomrlo od lakote — komunisti so jih raje prepustili smrti, kot pa da bi jim pustili doživeti dan osvobojenja po Francu.

Posebno vrsto propagande predstavlja kričeč letak, na katerem je upodobljena fronta z velikim zvočnikom. Rdeči so namreč prav na fronto vozili oklopne avtomobile z zvočniki, s pomočjo katerih so njihovi tribuni vpili proti belim četam, naj polože orožje, naj se pridružijo njim, ki se bore »za svobodo«, itd. Taki zvočniki so delovali na vseh frontah in so najbolj prepričevalen dokaz, kako oster boj se je bil ne samo za ozemlje, ampak tudi za duše.

Francova Španija se je takih propagandnih sredstev začela posluževati šele v zadnjem času, ko je šlo za to, da se s čim manjšimi žrtvami doseže konec morije. Na razstavi je tudi ta propaganda zastopana z nekaj vzorci, vendar mnogo manj, ker je zavzemala manjši obseg in je bila bolj kratkotrajna.

... Sovjetska roka

Da bi obiskovalec razstave dobil vsaj skromen vtis, od kod je to gorje prišlo, je razstavljenih tudi nekaj izvirnih propagandnih del iz Sovjetske Rusije, letaki, brošure, nekaj časopisja, ki dokazuje, da se propaganda v Španiji ni prav nič oddaljila od sovjetske. Posebno pozornost bodo morda vzbudile komunistične igralne karte, na katerih so vse figure upodobljene prav po komunistično: »kralj« je kak škof, kapitalist ali kaj podobnega, »fant« je menih, hinavsko zatopljen v molitev, misli pa na kako ljubico, ki je v medlih potezah upodobljena za njim, »dama« je redovnica, ki prav tako hinavsko moli, misli na kakega kavalirja, ki je upodobljen v njenem ozadju, itd. Tudi ta propaganda iz Sovjetske Rusije je kakor propaganda iz Španije groba, surova, brez soli, nekako večno razbijanje po duši, ki ti ne da dihati. Iz vsega veje dih sovraštva proti, proti in vedno proti, vse poziva le, da je treba nositi smrt in podirati. V izvirnih fotografijah so pokazane tudi posledice te propagande: trupla mrtvih, oskrunjeni mrliči, razbiti kipi svetnikov, ki jih ni bilo treba razbijati zaradi »borbe proti fašizmu«, ampak je vse to delalo le izzvano živalstvo v človeku.

Tako nam ta razstava odpira pogled v komunistično delovanje in njegove sadove. Poučna je in zanimiva obenem, ker komunizma še nismo imeli prilike spoznati tako od blizu. Vsak, ki si jo bo ogledal, bo odšel z velikim vtisom, da je videl ozadje borbe za Španijo, o kateri so vsi priznavali, da je odločilnega pomena. Razstava dokazuje, da je to res bila.

Obiščite to razstavo

Velika zanimivost poleg že znane razstave o komunistični propagandi v Španiji, bo na kongresu govor španskega kanonika **Antona Sancha**, ki bo dreví ob 20.30 govoril v frančiškanski dvorani. Toplo vabimo vso našo zavedno katoliško javnost, da v velikem številu napolni danes zvečer frančiškansko dvorano.

Zakaj je Anglija z Japonci sklenila poravnavo

Zanimive razlage v angleških parlamentarnih krogih

London, 25. julija. Krogi parlamentarne opozicije trdijo, da je predsednik angleške vlade v svojem sporazumu z japonskim zunanjim ministrom Aritto **popolnoma likvidiral dosedanjo protijaponsko politiko na Daljnem vzhodu in prepustil Kitajsko njeni usodi.** Gotovo je, da je Anglija pustila pasti kitajsko valuto in da Čankajškovi vladi ne bo dajala nobenih posojil več. Praktično je Anglija **priznala tudi popolno svobodo delovanja japonski armadi** in bo baje tudi odpoklicala svojega poslanika pri Čangkajškovi vladi, sir Archibalda Clerka, ki je znan kot največji nasprotnik Japonske.

Glede vzrokov te popolne izpremembe japonske politike se v prvi vrsti navajajo Sovjeti, katerim je hotela Anglija pokazati, da ni nikakor odvisna od njihove milosti in da si lahko iz Japonske vsak čas napravi svojo zaveznico. Še bolj važen vzrok pa je bil ta, **da je Severna Amerika**, čije predsednik kaže toliko platonično prijateljstvo do Anglije, **Anglijo na Daljnem vzhodu popolnoma pustila na cedilu in sicer zaradi prevladujočega vpliva ameriške oboroževalne in prehranjevalne industrije, ki noče izgubiti japonskega trga, ki nuja danes v vojski zoper Kitajsko severno-ameriškim kapitalistom najogromnejše dobičke, kar so jih kdaj za časa obstoja Zedinjenih držav imeli.**

Tudi japonski listi pravijo, da je popolna izpremembe angleške politike na Daljnem Vzhodu **posledica sovjetskih manevrov**, ki **so sedaj začeli razgovore z Nemčijo, da bi iz Anglije izsilili priznanje ruskih pravic do baltiških držav. Japonska more to samo pozdravljati, ker bo imela sedaj veliko bolj proste roke nasproti Sovjetvske Rusije, ker ne bo več v hrbtu ogrožena od Anglije.**

List »Hoči« celo predvideva **angleško-japonsko zvezo, ki bi bila v resnici najboljše sredstvo, da Anglija pridobi spet svoj stari ugled ne samo v Aziji, ampak na svetu sploh, kjer je hotela Anglijo izriniti iz njenega vladajočega položaja Sovjetska Rusija.**

List »Kokumin« pa piše, da se bo Japonska prizadevala, da bi Anglija odnehala še bolj, **pa da bi priznala novo kitajsko vlado,** katero misli postaviti Japonska ter da naj Anglija vse svoje koncesije v Kitajski Kitaju vrne. **Ne bo pa Japonska zahtevala Honkonga, ampak ga bo priznala kot angleško posest.**

Čankajšek:

»Navzlic angleški nezvestobi bo Kitajska nadaljevala vojno«

Čungking, 25. julija. AA. DNB: Maršal **Čankajšek** je imel snoči govor, v katerem je dejal, da bo Kitajska **navzlic angleški nezvestobi** nadaljevala vojno na Kitajskem. Kitajska razpolaga z zadostnim materialom, tako, da je ne more nobena sprememba iznenaditi. Na drugi strani je ideja o »Monakovem Daljnega vzhoda« napačna, je dejal Čangkajšek, ker Kitajska ni Češkoslovaška, ki bi dolgovala svojo ustanovitev svetovni vojni in mirovnim pogodbam.

Zadovoljnost v Ameriki

New York, 25. julija. AA. DNB: Današnji tisk zelo izčrpno komentira vesti, da je Anglija priznala Japonski poseben položaj na Kitajskem. Listi prinašajo komentarje z velikimi napisi, kakor n. pr.: »Anglija je popustila Japonski na Kitajskem.« Več listov prinaša izjavo republikanskega senatorja Johnsona, člana senatnega odbora za zunanje zadeve, ki je naglasil, **da se morajo Zedinjene države zahvaliti Bogu, da kongres ni napravil napako ter se vmešal v kitajske razmere.**

Mnenje v Franciji:

»Japonski sen o Tihomorski trozvezi med Japonsko, Anglijo in Ameriko se uresničuje«

Pariz, 25. julija. AA. Havas: Današnje pariško časopisje obširno komentira načelni sporazum, dosežen med Veliko Britanijo in Japonsko na daljnem Vzhodu.

O tem piše tudi »**Echo de Paris**« ter med drugim pravi: **Velika Britanija je bila vedno izredno gibčna in vešča v mednarodnih pogajanjih splošnega svetovnega značaja. Tudi v tem primeru so zastopniki Velike Britanije pokazali mnogo smisla in pravilnega pojmovanja za stvarnosti današnjega svetovnega položaja. Uvideli so, da ne morejo istočasno loviti dveh zajcev. Spoznali so, da je težko istočasno pokazati zobe na Tihem oceanu in braniti Gdansk v Evropi.**

»**Figaro**« piše: **Cilj, ki lebdi pred očmi Japoncev, bi bilo možno označiti takole: Sporazum z Združenimi ameriškimi državami v Tihem oceanu in sporazum z Veliko Britanijo v Indijskem oceanu, ustanovitev neke vrste svetovne gospodarske zveze teh treh velesil in vzpostavitev ravnotežja med njihovimi močnimi mornaricami.**

Kaj se dogaja v Španiji

Borba med falangisti in monarhisti za oblast — Poleg generalov de Llana in Jague v nemilosti tudi general Solchaga

Pariz, 25. julija. TG. Pariški listi prinašajo obširna poročila o najnovejših dogodkih v Španiji. Svetovna javnost je za nje zvedela šele, ko je bil znani general **Queippo de Llano** odstavljen od svojega vojaškega poveljstva, znani general **Jague** pa v Madridu aretiran.

General **Queippo de Llano**, ki je z zasedbo Seville prav za prav rešil Francov upor proti komunistom in ki se je pozneje odlikoval kot vojskovodja pri Malagi ter kot spreten organizator propagande in poljedelskega zaledja fronte, je bil odstavljen, kakor pravijo, zaradi govora, ki ga je imel dne 18. julija na obletnico izbruha državljanske vojne. General je pri tej priložnosti rekel:

Govor gen. Llane

»Oblast mora imeti v rokah vojaštvo. Vojaštvo mora odpoditi najnovejšo kamarilo politikov. Poveljstvo naj imajo v rokah tisti, ki so se na bojiščih borili, ne pa tisti, ki so stali ob strani in gledali, kako so drugi krvaveli (mišljen je notranji minister Suner). V Španiji imamo danes režim krivice. Ako ima danes Španija dovolj kruha, se mora za to zahvaliti ukrepom, ki so bili podvzeti v Andaluziji (kjer je de Llano organiziral kmetijsko proizvodjo), medtem ko so drugi to prvenstveno vprašanje na področjih svojih poveljstev popolnoma zanemarjali.

General Franco se ima meni zahvaliti, ker sem preprečil (z zasedbo Seville), da mu ni bilo treba že na drugi dan državljanske vojne pobegniti v Francijo. V časopisih beremo neprestano, kako veliko pomoč so nam nudili Marokanci in gotovi inozemski gospodje. Nikdo pa ne omenja Andaluzije in njenih prebivalcev, ki so se do zavzetja Malage skoraj sami borili na vseh bojiščih. Nočemo sodelovati pri tem, da bi Španijo imele v rokah in nad njo vladale marionetke tujih sil, ker se nam lahko zgodi, da nam bodo sadovi zmage v državljanski vojni odpuhteli. Zase nisem zahteval nobenih vojnih odlikovanj, kakor so to drugi storili. Rajni general Mola in jaz sva prisegla, da ne bova zahtevala nobenih odlikovanj. On je mrtev, jaz sem obljubo držal. Ako še nisem dobil najvišjega odlikovanja, ki sem ga zaslužil, se zanj ne bom potegoval.«

Tri dni po tem govoru je bil general Queippo de Llano odstavljen od vseh svojih vojaških činov. Odlok je podpisal sam general Franco.

Po vsej Španiji danes govorijo, da je bil general de Llano

že več mesecev na čelu vojaškega gibanja, katerega namen je bil preprečiti, da bi Španija dobila civilno vlado, ki jo posebno zagovarja Serrano Suner, ki je znan kot prijatelj falangistov in fašističnega režima v Španiji. General de Llano je imel za seboj celo vrsto generalov. O kakšni zaroti pa ni nobenega govora.

Iz Madrida javljajo, da je Franco odredil, da gredo takoj večje čete v Andaluzijo, ker se bojijo, da se bodo nemiri ponovili in zavzeli večje obsege.

Dve struji

V poučenih krogih pravijo, da je general Franco na tem, da preosnuje vlado. V ospredje bi radi prišli civilni ministri (takšni, ki so v državljanski vojni stali ob strani, medtem ko so se drugi borili, kot je dejal general de Llano.) Kot najbolj verjetno osebnost za ministrskega predsednika imenujejo sedanjega notranjega ministra Serrana **Sunerja**, ki velja za voditelja fašističnih falangistov in velikega prijatelja Italije. Drugi kandidat je sedanji zunanji minister general **Jordana**, ki velja za prijatelja Francije in Anglije ter kot nasprotnika fašističnega duha, ki ga širijo falangisti. General de Llano ni pobegnil v Francijo, marveč je v Burgosu pod strogim nadzorstvom.

V glavnem gre pri najnovejših španskih zadevah v taboru zmagovalcev za **dve struji**, ki sedaj druga drugo izpodrivata, namreč strujo **fašističnih falangistov**, ki jo vodi Serrano Suner, ter **vojaško strujo**, ki bi se sporijaznila z **obnovo monarhije**. Na generalu Francu, ki je do sedaj stal v ozadju teh trenj, leži velika odgovornost, kako se bo odločil.

Razume se, da so tudi že razne inozemske velesile posegle v ta najnovejši in tudi nevarni notranjepolitični razplet Španije.

De Llano ni v Franciji

Boredaux, 25. julija. b. Naknadno je ugotovljeno, da oseba, ki je bila včeraj popoldne prišla v Bordeaux, nima nobene zveze z generalom Queippo de Llanom. Gre za švicarskega inženirja Hermana Mayerja, ki je nenavadno podoben generalu Queippu de Llanu. Za omenjenega generala trdijo, da je v Burgosu pod strogim policijskim nadzorstvom.

Tudi gen. Solchaga

London, 25. julija. b. Iz Španije prihajajo poročila, da je tudi zmagovalec pri Oviedu, general **Solchaga**, padel v nemilost pri generalu Francu in je pod strogim policijskim nadzorstvom. Vsi trije španski generali, ki so se proslavili v bojih v državljanski vojni, in sicer general **Queippo de Llano**, general **Jague** in general **Solchaga**, so sklenili zaroto ter hoteli odstraniti vse falangiste iz vlade, prav tako pa so hoteli potisniti iz vlade pristaša Italije in Nemčije, notranjega ministra Sunnerja.

Ukrepi proti listom

Madrid, 25. julija AA. Havas. Ravnatelj monarhističnega lista »ABC«, ki izhaja v Seviliji, Caretaro, je bil po odredbi ministra za notranje zadeve odstavljen. Na njegovo mesto je imenovan Ignasi Catalan, direktor lista »Ariba«, ki izhaja v Madridu in ki je znan kot uradni organ falange. Smatra se, da bo lastnik lista »ABC« prisiljen odstopiti list falangistom.

Izjava maršala Petaina

Perpignan, 25. julija. AA. Francoski veleposlanik v Burgosu maršal **Petain** je prispel čez Perthus v Francijo. Maršala Petaina so pozdravili predstavniki krajevnih, civilnih in vojaških oblasti. Maršal Petain je ob tej priliki izjavil:

Moja naloga v Španiji je težka. Ona še ni dokončana ter je treba za to mnogo časa. Vendar upam, da se bo dobro končala. Vračam se v Francijo za nekaj časa ter se bom v kratkem vrnil v Španijo čez Hendaye.

Maršala Petaina je v Perpignanu sprejela ogromna množica. Maršal je pregledal senegalske čete, ki imajo garnizijo v Perpignanu. Danes bo maršal Petain obiskal taborišče španskih beguncev. Nato bo verjetno odpotoval v Pariz.

Anglija bo krepko nastopila proti irskim teroristom

London, 25. julija. b. Na včerajšnji seji angleške zbornice je sir Samuel Hoare, angleški notranji minister, obrazložil vladno stališče pri izvajanju novega zakona za pobijanje atentatov irskih republikancev. Sir Samuel Hoare je dejal, da se je merodajnim oblastem posrečilo dobiti tako zvani načrt »F« vodstva irske republikanske vojske, po katerem nameravajo irski republikanci dvigniti v zrak angleški parlament, skladišča municije, razne mostove in javne zgradbe ter druge prometne objekte. Teroristično delovanje irskih republikancev je v zvezi s težko mednarodno napetostjo. Irski republikanci so v zvezi s tujimi političnimi organizacijami, ki živahno spremljajo njih delovanje. Proti novemu zakonu je glasovalo vsega 17 poslancev, za zakon pa je glasovalo 218 narodnih poslancev. Nov zakonski osnutek ukinja v Britaniji eno izmed najsvetejših tradicij: nekršljivost hišnega praga in aretacijo državljanov brez predhodne sodne odločitve.

*

Pariz, 25. jul. AA. Predsednik bolgarskega sobranja Mošanov je odpotoval danes iz Lyona v Curih.

Pariz, 25. jul. AA. Havas: Francoski letalski minister Guy Lachambre je odpotoval danes z letalom v London, kjer se bo udeležil proslave 30-letnice prvega poleta čez Rokavski preliv.

Stanje naše zunanje trgovine

Naš izvoz v mesecu juniju je znašal po vrednosti din 432.5 milij. din, kar je 60.0 milij. več kot pa je znašal lansko leto. Uvoz v mesecu juniju pa je bil 428.3 milij. din, lansko leto pa je uvoz v juniju znašal 41.9 milij. din. Saldo naše trgovinske bilance je bil torej v juniju aktiven in je presežek vrednosti izvoza nad uvozom znašal 4.2 milij. Napram lanskemu letu je letošnji rezultat mnogo ugodnejši, lansko leto je bila namreč naša trgovinska bilanca v istem mesecu pasivna za 39.3 milij. din.

Glavni izvozni predmeti v juniju so bili les, živina in baker. Živine in živinskih produktov smo izvozili v juniju za 109.7 milij. din proti 64.1 milij. v istem mesecu lanskega leta. Izvoz lesa je znašal 109.7 milij., lansko leto 84.3 milij., izvoz bakra pa 65.7 milij. proti 20.4 milij. lanskega junija. V večjih množinah smo izvozili še sledeče predmete (v oklepajih podatki za junij 1938): koruza 15.6 milij. din (29.9 milij.), konoplja 21.7 milij. (16.1 milij.), surov svinec 5.6 milij. (1.8 milij.) in rude 43.4 milij. (41.3 milij.).

Uvoz v juniju se razdeli na sledeče glavne predmete (v milij. din, v oklepajih podatki za junij 1938): bombaž surov 1.415 ton v vrednosti 20.1 milij. (958 ton in 12.5 milij.), bombažno predivo 1.257 ton v vrednosti 28.4 milij. (913 ton in 22.2 milij.), bombažne tkanine 171 ton v vrednosti 11.4 milij. (181 ton in 12.1 milij.), železo nepredelano in polpredelano 10.7 milij., nafta 12.1 milij., premoga 12.0 milij. (10.5), stroji in aparati 47.4 milij. (75.4), elektrotehnični predmeti 18.8 milij. (13.2), prevozna sredstva 34.2 milij.

Naš izvoz tekom vsega prvega polletja je znašal po vrednosti 2.413.8 milij. din, uvoz pa 2.527.9 milij., lansko leto v istem razdobju pa je znašal izvoz 2.387.6 milij., uvoz pa 2.645.6 milij. din. Dočim je bila torej naša zunanja trgovina v prvem polletju lanskega leta pasivna za 258 milij. din, je pasivnost znašala tekom letošnjega leta le 114.1 milij. din, kar pomeni izboljšanje.

Letošnja zasejana površina z glavnimi sadeži v Sloveniji

Po najnovejših statističnih kmetijskih podatkih posnemamo, da imamo v Sloveniji v letošnjem letu sledeče zasajene površine:

I žitarice: Koruza 43.855 ha 36 a; pšenica ozimna 63.966 ha 41 a; pšenica jara 1.582 ha 15 a; ječmen ozimni 15.907 ha 82 a; jačmen jari 2.827 ha 53 a; rž ozimna 31.986 ha 72 a; rž jara 2.631 ha 20 a; oves 22.243 57 a; soržica 4.353 ha 48 a; proso 5.430 ha 61 a; pira 275 ha 66 a; ajda — prašna 916 ha 53 a.

II. Industrijske rastline: Konoplja za predivo 230 ha 31 a; konoplja za seme 19 ha 29 a; lan ozimni 696 ha 75 a; lan jari 313 ha 58 a; oljna repica 426 ha 51 a; mak za seme 56 ha 75 a; hmelj 1.925 ha 95 a; soja 18 ha 36 a; solnčnice 97 ha 90 a; cikorija 1 ha 50 a; sirek 2 ha 50; janež 20 a; kumin 25 a.

II. Povrtne rastline: Krompir zgodnji 6.309 ha 9 a; krompir pozni 52.080 ha 36 a; fižol 2.053 ha 98 a; zelje 3.427 47 a; čebula in česen 540 ha 48 a; čebulček (za saditev in por) 45 ha 78 a; paprika 50 ha 79 a; paradižniki 86 ha 82 a; fižol zelen v stročju 317 ha 62 a; grah 177 ha 83 a; korenje 3.380 ha 15 a; rob 144 ha 18 a; leča 34 ha 19 a; karfijola 26 ha 45 a; špinača 45 ha 83 a; cikla (rdeča pesa) 77 ha 4 a; solata 414 ha 14 a; kumare 94 ha 6 7a; malone 1 ha 30 a; razno 31 ha 18 a.

IV. Krmske rastline: Črna detelja (domača) 22.348 ha 93 a; rdeča detelja (inkarnatka) 4.978 ha 40 a; lucerna 7.205 ha 68 a; esparzeta 74 ha 70 a; repa (prašna) 585 ha 31 a; krma pesa 5.800 ha 65 a; grašica za seme 9 0ha 41 a; grašica za krmo 374 ha 16 a; sudanska trava 4 ha; topinambura 25 ha 43 a; mešanice trave in detelje 2.882 ha 51 a; mešanice ozimnih žitaric in stročnic (graha, grašice) 430 ha 93 a; zelena koruza 965 ha 91 a; razno 60 ha.

Pred dobro sadno letino

Akcija banske uprave za gradnjo sadnih sušilnic s kreditom 152.000 din. — Sadna razstava.

Prva pomladanska prognoza za sadno letino je bila izredno optimistična, temelječa pač na nenavadno lepem pomladanskem vremenu, ko ni bilo niti slane niti kake katastrofalne pozebe. Vse je sprva kazalo, da bomo letos pridelali sadja v takem obilju, ko še nikdar druga leta. Cenili so sadni pridelek samo za izvoz na okoli 4000 in še več vagonov. Lepi zgodnji pomladi sledeče, neprestano deževje v maju in juniju je povzročilo, da je sadje, ki rabi mnogo sonca, začelo odpadati, pa so se pojavile tudi razne bolezni, kakor škrlup, bilo je mnogo sadja črvivega, ker so ga napadali razni njegovi škodljivci.

Kakšna bo sadna letina v posameznih okrajih? Po dosedanjih poročilih bo najboljši letošnji sadni pridelek v vzhodnih predelih Slovenije, tako v brežiškem, krškem, ptujskem in prekmurskem delu. Sadje bo dobro obrodilo tudi v okraju Šmarje pri Jelšah. Najslabša sadna letina bo v kočevskem, logaškem in škofjeloškem okraju, v kamniškem okraju je nekoliko boljše, tako tudi na Gorenjskem. Dolenjski kraji bodo imeli srednjo sadno letino.

Prav dobro so povsod obrodile češplje in hruške. Banska uprava, kmetijski oddelek, je vse poskrbela, da bo največja množina sadja porabljena za vkuhavanje in sušenje, da se ne bo v nezmerni množini porabilo za žganjekuho. Na novo grade po raznih krajih do 105 novih sušilnic za sadje, tako da bo Slovenija jeseni razpolagala do 300 sušilnic. Banska uprava je izdelala načrte in stroškovnike za male in velike sušilnice. Male se grade po Glaviničevem sistemu, velike pa po dr. Stojkovičevem. Stroški za male sušilnice, h katerim prispeva banska uprava do 1500 din, so proračunani do 5000 din, za velike sušilnice, za katere daje banska uprava do 2000 din podpore, pa znašajo do 9000 din. Sušilnice se grade po posameznih vaseh v občinah in so last dotične občine. Kmetijsko ministrstvo je že nakazalo 72.000 podpore za gradnjo novih sušilnic in sušenje sadja, banska uprava pa bo prispevala toliko, da bodo kriti celokupni stroški za nove sušilnice v znesku okoli 152.000 din. Glavno pozornost obrača banska uprava zdaj na to, da bo čimveč sadja posušenega.

Na jesenskem velesejmu bo poseben oddelek kmetijskega oddelka, kjer bo razkazano prav nazorno vse sušenje sadja, dalje napravljanje marmelade in sadne mezge. Razstavljen bo tudi najnovejši aparat »Lanico«, s katerim se sadje vkuhava v doze.

Računajo, da bo z akcijo banske uprave omogočeno posušiti do 1000 vagonov češpelj in hrušk.

*

Italijanska trgovinska bilanca. V prvi polovici letošnjega leta je Italija uvozila za 5.121 milij. lir proti 5995 milij. v istem razdobju lanskega leta. Vrednost izvoza pa je znašala letos 4118 milij. proti 3898 milij. v lanskem letu. Pasivnost trgovinske bilance se je torej napram lanskemu letu zmanjšala od 2097 na 1011 milij. lir.

Gospodarstvo

Pšenice za izvoz letos ne bo

Belgrasko »Vreme« je prineslo članek ing. E. V. Schulzeja o rezultatih letošnje žetve pšenice v naši državi. Iz tega članka posnemamo:

Žetev pšenice bo te dni v celoti končana ter bo mogoče namesto dosedanjih prognoz, ki so bile zelo enostranske in nesigurne, podati že precej končnoveljavno sliko o letošnjem rezultatu naše pšenične žetve, tako glede kakovosti kakor glede množine.

Po dosedanjih ugotovitvah je kakovost letošnje pšenice pod lansko. Hehktoliterska teža pšenice znaša med 72 in 79 kg. Samo v izjemnih primerih bo imela pšenica v Bački in nekaterih delih Srema do 82 kg. »Od »Prizada« predpisane hektolitrske teže bodo pri posameznih provenijensah težko dosežene. Na splošno pa se sme ugotoviti, da se je povprečna kakovost jugoslovanske pšenice zaradi sejanja res kvalitetne pšenice popravila.

Upoštevajoč rezultate žetve v vsej državi, pridemo na podlagi opreznih cenitev do zaključka, da je bila letošnja žetev za okrog 18% manjša kot pa lansko leto. Lansko leto je proizvodnja pšenice znašala 30,299.000 stotov, kar je dalo 14 stotov na hektar. Letos pa bomo v najboljšem primeru imeli 11.75 stota po hektarju. S pšenico zasejana površina je letos znašala okrog 2.2 milijona ha. Zaradi raznih škod, tako po toči, po poplavah in drugih, je do žetve prišlo na površini od okrog 2.11 milij. ha. Pri zgoraj navedenem prinosu 11.75 stota na ha, bi torej celokupna letošnja proizvodnja pšenice znašala 24.8 milij. stotov.

Domač konzum pšenice za kruh znaša 97 kg na prebivalca. Potrebo po pšenici za kruh moramo ceniti na 15 milij. stotov. Ako k tej množini prištejemo še 6 milij. stotov, ki jih tudi potrebujemo za kruh, v kolikor se uporaba koruze nadomesti s pšenico, potem pridemo do 21 milij. stotov, ki jih potrebujemo za preživljanje našega prebivalstva s kruhom. Za seme pa potrebujemo 4 milij. stotov pšenice, to je 1.9 stotov na ha. Tako znaša celokupna potreba naše države 25 milij. stotov, zaradi česar nam za izvoz ne bo preostalalo ničesar.

Lansko leto smo izvozili 14.261 vagonov pšenice. Zaloge pšenice in moke po mlinih cenijo na 15.000 vagonov. Če ta cenitev drži, kar pa še ni sigurno, bi to bila množina, ki jo je naša država naznačila kot zalogo. Iz letošnje pšenice ne bomo mogli ustvarjati zalog, prav tako tudi ne bomo mogli pšenice izvažati.

Zanimivo je, da so ob lanskoletni žetvi napovedovali, da bomo mogli izvoziti 40—50.000 vagonov pšenice, nekateri so celo govorili o 60.000 vagonih. Pokazalo pa se je, da so vsa taka prerokovanja ostala pač prerokovanja.

Danes samo 2 predstavi in sicer ob 19. in 21. uri
Ne zamudite!
Nepreklicno zadnjikrat prekrasni film z najpopularnejšimi francoskimi zvezdniki: Jean Gabin, Jean Pierre Aumont in Gaby Morlay
Kino Union tel. 22-21
Sel ljubezni

Celjska razstava

Celje, 25. julija.

V soboto 29. julija bo ob 10 dopoldne pred vhodom mestne šole odprta celjska razstava. Ta razstava je peta, ki jo prirejajo v Celju. Prva je bila leta 1888, druga kmalu po svetovni vojni, leta 1922, tretja 1935, četrta 1937. Mnogo torej teh razstav ni bilo, bile pa so za Celje zlasti po vojni važne, saj so pokazale, da je naše slovensko obrtništvo, naši trgovci in naša industrija zmožna življenja in poštene konkurence ter da naše blago ne zaostaja prav nič za tujim blagom, ki nam ga tako radi vsiljujejo, češ da je boljše. Zato je prav, da naša obrt, trgovina in industrija spet razstavlja, da po dveh letih zopet pokaže ljudem sadove svojega dela. Prepričani smo, da bo letošnja razstava kljub protiagitaciji, ki jo delajo tisti, ki mislijo, da imajo patent na obrtništvo, najlepše uspela, saj sodeluje na njej obrtništvo, trgovina in industrija prav tako kot pred leti.

Rastava bo imela svoje prostore v pritličju in dveh nadstropjih. Tu bodo razstavili svoje blago obrtniki, trgovci in industrija. Obrtništvo bo posebno zastopala strojegradnja, pletarstvo, tapetništvo, mehaniki, slaščičarji, modistinje, krznarji, čevljarji, mizarji, ščetarji, radiotehniki, sodarji in drugi. Častno in lepo bodo zastopani tudi trgovci, manufakturisti, železninarji. Prav zanimiva bo bolgarska keramika. Mestna plinarna bo imela na razstavi poseben oddelek, kjer bo predvajala načine uporabe plina. Na razstavi bodo razstavljeni tudi kemični izdelki Metalnoakcionarskega društva v Celju, avtomobili in motorji raznih tvrdk. Kmetijska družba bo razstavila gnojila, preparate za zaščito rastlin in živali itd. V pritličju bo razstavilo v posebnem oddelku društvo Rejec malih živali zanimivosti svojega dela pri oskrbi malih živali.

V dvorani Mestne hranilnice bo ob priliki celjske razstave razstava del članov društva Slovenskega lika, kakor Fr. Kralja, slikarja Franja Goloba, slikarja in kiparja Lojzeta Sušmelja in kiparja Alberta Lipičnika. Za likovno razstavo bo izšel tudi seznam del v posebnem katalogu. Filatelistično društvo Celeja bo ob priliki celjske razstave in ob 50-letnici svojega obstoja priredilo prvo propagandno filatelistično razstavo. Na tej razstavi bodo sodelovali izključno le člani društva Celeja. To bo gotovo zanimalo vse obiskovalce celjske razstave. V nedeljo 30. julija ob 10 dopoldne in ob 5 popoldne bo koncert Trboveljskih slavčkov. Posebna zanimivost na celjski razstavi pa bo izpostavljenje idejnih skic regulacijskega načrta mesta Celja.

Na otvoritev, ki bo v soboto ob 10 dopoldne, so povabljeni vsi zastopniki vojaške, upravne, politične in cerkvene oblasti. Po formelni otvoritvi predsednika g. Briščeka bo ogled razstave. Takoj nato pa koncert celjske vojaške godbe na veseličnem prostoru.

Za razstavo vlada povsod veliko zanimanje. Na njej bo zastopana tudi Ljubljana in Zagreb. Javnost opozarjamo, da je ministrstvo dovolilo vsem obiskovalcem celjske razstave od 27. julija do vključno 6. avgusta polovično vožnjo na železnicah.

Industrija v šmarskem okraju

Celje, 22. julija.

Najtežje se občuti v šmarskem okraju, da se ne more ponašati, razen steklarne v Straži, z nobeno pomembno industrijo. Kakor je priroda šmarskega okraja lepa, žal ta okraj ni oblagodarjen z nobeno večjo vodno močjo. Zato se doslej industrija sem ni naselila, ker ji manjka pogonske sile, čeravno imamo delavcev v izobilici na razpolago.

Glavni pogoj za naselitev industrije v ta okraj, je elektrifikacija, da bo industriji na razpolago poceni pogonska sila. Zato je zanimanje za elektrifikacijo osobito pri dalekovidnejšem prebivalstvu zelo intenzivno. Zadnje čase čujemo, da bo banska uprava, oziroma Deželne elektrarne vendar v kratkem dovršile vse predpriprave, da bi se mogla čimprej napeljati elektrika v smeri proti Rogaški Slatini, ki bi bila največji odjemalec elektrike, osobito, ako bi se še priključila tovarna v Straži, kot odjemalec. Interesirani krogi nujno želijo, da se vsa pripravljalna dela čimbolj pospešijo, da pridemo čimprej do potrebne pogonske sile, nerazsvetljene vasi pa do električne luči.

Malokdo v Sloveniji vé tudi za to, da se nahajajo v šmarskem političnem okraju v sodnem okraju Kozje bogata ležišča železne rude blizu Podčetrtka in Pilštanja, ki prav tako žal ležijo neizkoriščena. Pred leti so tam že rudo kopali in jo vozili na Fužine med Pilštanjem in Št. Vidom pri Planini, kjer se še zdaj nahajajo ostanki opuščenega plavža. Ko je zadnje čase svetovno zanimanje za železno rudo zelo naraslo, je pričakovati, da se bo vendar našla kaka kapitalistična družba, ki bi se začela baviti z eksploatiranjem te rude, ki je za izvestne obrate dosti bližja, kakor pa bosanska. Saj transport do železnice pri modernih prevoznih sredstvih vendar ne bi več onemogočal eksploatacijo, posebno če bi se napravili na kraju samem plavži. Saj je premog v najbližnji bližini na razpolago.

Posestne spremembe v mestu in okolici

Vevške papirnice so kupile od posestnika Iv. Aliča posestvo s hišo št. 15 na Ladji, spadajočo pod vl. št. 61 k. o. Senica, za 180.000 din. — Kmetska posojilnica ljubljanske okolice je prodala Jakobu Malovrhu, viš. drž. kontrolorju v Lj., Aleševčeva ul. 29, parc. št. 426-5 k. o. Zgornja Šiška v obsegu 246 kv. m za 25.830 din. — Ista posojilnica je prodala Josipu Sušniku, poslovodji Zadruge drž. žel. in njegovi soprogi Eleonori, Kavškova ul. 15, parc. št. 426-6 k. o. Zg. Šiška v obsegu 490 kv. m za 44.100 din. — Markun Anton, trgovec v Ljubljani, Masarykova 14, je kupil parc. št. 143-10 in 153-13 k. o. Dravlje v obsegu 3781 kv. m za 30.000 din. — V Devinski ulici št. 6 v Ljubljani stanujoči posestnik Vinko Janežič je prodal Karlu Hladkemu, Ljubljana, Valjavčeva ulica posestvo vl. št. 2176 k. o. Trnovsko predmestje za 160.000 din. — Posestnik Fran Klopčič v Kokošnji, obč. Dob pri Domžalah, je kupil od Frana Dolčiča, posestnika v Šmartnem ob Savi, zemljiške parcele št. 95, 228 in 244 k. o. Šmartno ob Savi za 52.000 din. — Trgovec v Ljubljani Stane Derganc je kupil od Ivana Strniše, posestnika v Zg. Pirničah njegovo posestvo za 75.000 din. Kupil je v k. o. Zgornje in k. o. Spodnje Pirniče poleg hiše še 14 parcel (travnikov, njiv, pašnikov in gozdov) v skupnem obsegu 32.872 kv. m. — Pos. Suhadolc Marija v Šujci pri Dobrovi št. 21 je prodala posestniku Antonu Ciuhi od tam št. 27 parc. št. 725 njiva k. o. Šujca v izmeri 1694 kv. m za 8000 din. — Posestnik na Igu št. 92 Albin Gerbec je prodal posestniku in ključavničarskemu mojstru na Igu št. 147 Cirilu Podržaju parc. št. 149 k. o. Studenec za 12.000 din.

Pomanjkanje sladkorja na svetovnem trgu. Čeprav je površina posejana s sladkorno peso v Evropi znašala l. 1938. 3 milij. ha proti 2.91 milij. v l. 1937, je proizvodnja padla od 9.68 milij. ton na 8.71 milij. ton. Iz teh razlogov je na sladkornem trgu nastal nered in mnogo držav je prisiljenih, da sladkor uvaža, dasi so v normalnih razmerah v celoti krile svojo potrebo. Med države, ki morajo letos sladkor uvažati spada tudi Letonska, Litva, Bolgarija, Belgija, Italija in Jugoslavija. Ostale države pa, ki so sladkor redno uvažale, so morale letos uvažati še večje množine, tako Velika Britanija, Francija in druge. Poleg slabe žetve je letos še večje povpraševanje. Konzum je znašal 5.4 milij. ton proti 5.02 milij. tonam v prejšnjem letu, kar pomeni, da se je poraba sladkorja povečala za 7.54%. Iz teh razlagov je mednarodni kartel sladkorja moral povečati izvozne kvote. Seveda je cena sladkorja precej poskočila. Dočim je na londonski borzi notiral sladkor začetkom januarja 1937 5/9 penc za 50 kg, je notiral julija letos 8/3 pence.

Proizvodnja železne rude. Mesečna proizvodnja železne rude je letos stalno naraščala. Skupno je ta proizvodnja znašala v prvem polletju 329.153, kar predstavlja okrog 160.000 ton železa. Od te množine izkopane rude je bilo izvožene v inozemstvo v istem času 223.305 ton, torej 67.8% vse proizvodnje. V prvem polletju 1938 je proizvodnja železne rude znašala 206.577 ton, kar je 22.576 ton manj kot pa letos.

Izdajanje kreditnih pisem za Italijo ustavljeno. Potniki, ki so potovali v Italijo, so se razen efektivnih lir 300 mogli nabaviti potrebna plačilna sredstva v kreditnih pismih na CIT (Compagnia Italiana Turismo), ki jih je izdajal v naši državi »Putnik« in razni denarni zavodi, ki jih je »Putnik« za ta posel pooblastil. Sedaj pa je »Putnik« ustavil izdajanje kreditnih pisem za Italijo in ravno tako tudi izdajanje hotelskih bonov, in sicer z motivacijo, da Narodna banka ne more več dajati potrebnega kritja v lirah za kreditna pisma in hotelske bone. Ker zaenkrat, poleg nabave 300 efektivnih lir, ni druge možnosti za nabavo italijanskih plačilnih sredstev, bo seveda potniški promet iz naše države v Italijo reduciran na minimum.

Uvoz zlata v Zedinjene države. V prvi polovici letošnjega leta je bilo v Zedinjene države Severne Amerike uvoženega zlata v skupni vrednosti 2007 milij. dolarjev proti 1731 milijonom v drugem polletju in 248 milijonom dolarjev v prvem polletju lanskega leta. Inozemski depoziti v Newyorku so se povečali za 85 milij. dolarjev v prvem polletju 1938, za 249 milij. v drugem polletju istega leta in za 496 milij. dolarjev v prvem polletju tekočega leta. Od skupno 3738 milij. zlata, kolikor ga je v zadnjih dvanajstih mesecih odšlo v Zedinjene države, ga je bilo 2411 milij. iz Anglije, 393 milij. iz Holandske, 164 milij. iz Belgije in 73 milij. dolarjev pa iz Švice.

Kino Kodeljevo tel. 41-64
Od srede dalje predvajamo za kongresnih dni zvočni velefilm
KRALJ KRALJEV
(Življenje in trpljenje Kristusovo).
Kraljevič in berač
(Errol Flyn in dvojčka Mouch).
Za udeležence kongresa posebne predstave in sicer: v soboto ob ½11, 13, ½2, 3, ½5, 7 in 9 — v nedeljo ob 9, ½11, 12, ½6 in 9.

KINO SLOGA telefon 27-30
Samo še danes in jutri:
ZLATI TOVOR
Pojoči cowboy: Dick Foran

Borze

25. julija 1939.

	Denar
Angleški funt	258.—
Nemški ček	14.30

Devizni promet na zagrebški borzi je znašal 5.25 milij. din, na belgrajski borzi pa 5.75 milij. din. Promet v efektih je na belgrajski borzi znašal 350.000 din.

Ljubljana — Uradni tečaji:

London 1 funt	205.80— 209.—
Pariz 100 frankov	116.20— 118.50
Newyork 100 dolarjev	4377.37—4437.37
Ženeva 100 frankov	995.00—1005.00
Milan-Trst 100 lir	231.45— 234.55
Praga 100 kron	150.75— 152.25
Amsterdam 100 gold.	2357.00—2395.00
Berlin 100 mark	1768.12—1785.88
Bruselj 100 belg	746.75— 758.75

Ljubljana — Svobodno tržišče:

London 1 funt	256.40— 259.60
Pariz 100 frankov	144.82— 147.12
Newyork 100 dolarjev	5458.00—5518.00
Ženeva 100 frankov	1238.97—1248.97
Amsterdam 100 gold.	2936.67—2974.67
Bruselj 100 belg	930.39— 942.39

Ljubljana — Zasebni kliring:

Berlin 1 marka	14.20— 14.40

Zagreb — Zasebni kliring:

Grški boni	30.15— 30.80

Belgrad — Zasebni kliring:

Grški boni	30.40— 31.10

Zürich, 25. julija: Belgrad 10, Pariz 11.7375, London 20.7425, Newyork 443, Bruselj 75.275, Milan 23.30, Amsterdam 237.25, Berlin 177.70, Stockholm 106.875, Oslo 104.20, Kopenhagen 92.60, Sofija 5.40, Praga 15.15, Varšava 83.50, Budimpešta 87.—, Atene 3.90, Carigrad 3.60, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.14, Buenos Aires 102.5.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani	464 —468
v Zagrebu	466 —469
v Belgradu	466.75—467

Ljubljana. Drž. papirji: 7% investicijsko posojilo 99.50—101, agrarji 61—62, vojna škoda promptna 464—468, begluške obveznice 87—88, dalm. agrarji 84—85, 4% severni agrarji 52—53, 8% Blerovo posojilo 100—101, 7% Blerovo posojilo 94—95, 7% posojilo Drž. hip. banke 100.50 do 101.50, 7% stab. posojilo 100—101. — Delnice: Narodna banka 7350—7450, Trboveljska 172—175.

Zagreb. Državni papirji: 7% invest. posojilo 99.50—101, agrarji 61.50—62.50, vojna škoda promptna 466—469, 6% šum. obv. 80.25—81.75, begluške obveznice 86.50—87.25, dalm. agrarji 83.50—84, 4% severni agrarji 59.50—60.50, 8% Blerovo posojilo 101 bl, 7% Blerovo posojilo 94 bl, 7% posojilo Drž. hip. banke —, 7% stab. posojilo 100.50 bl. — Delnice: Narodna banka 7350 denar, Priv. agrarna banka 208 denar, Trboveljska 172—175, Gutmann 40—49, Sladk. tov. Osijek 80 denar, Osj. livarna 150—162, Jadr. plovba 320—350.

Belgrad. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 100.50 zaklj., agrarji 62.25 denar, vojna škoda promptna 466.75—467 (467), begluške obveznice 87—87.25, dalm. agrarji 84—84.50, 4% severni agrarji 59.50 denar, 8% Blerovo posojilo 100 denar, 7% Blerovo posojilo 94 denar, 7% posojilo Drž. hip. banke 100.50 denar, 7% stab. posojilo —, 6% šum. obv. 81.75—82.50 (81.25—83). — Delnice: Priv. agrar. banka 210.50—211 drobni.

ŽITNI TRG

Žitni trg

Novi Sad. Vse neizprem. Tend. neizprem. Promet srednji.

Sombor. Pšenica Prizadove cene. Oves bač srem slav novi 120—122.50. — Vse ostalo neizpremenjeno. Tend. neizprem. Promet 145 vag.

Mednarodni kongres Kristusa Kralja

Kongres je strogo verska prireditev

Strogo verska prireditev je kongres Kristusa Kralja. Zato je vsaka politika od njega izključena. To naj blagovolijo upoštevati vsi udeleženci. Na kongresu smo in hočemo biti samo kristjani in prav nič drugega!

Mladini!

Mladina naj se na kongres pripelje kakor na šolski izlet. Sporočite g. šolskemu upravitelju število in spremljevalce vsaj 24 ur pred odhodom in prosite, da vas prijavi na odhodni postaji kot šolski izlet. Če bi šolski upravitelj imel nepotrebne pomisleke, kaj naj prijavi kot namen izleta, lahko tudi zapiše: Ogled Ljubljane. Če ne potujejo kot šolski izletniki, morajo otroci kupiti kongresno legitimacijo, da imajo na železnici ugodnost četrtinske vožnje.

Voditelji otrok ob progi Savski Marof—Zidani most, ki morajo priti v Ljubljano že v petek popoldne, ker drugače nimajo zveze za soboto, naj se javijo na stanovanjskem odseku, kjer jim bodo dodelili prenočišča.

Ljubljanski mladini! V četrtek popoldne ob 4 bo po vseh ljubljanskih cerkvah spovedovanje mladine. Pridite vsi, da bomo s čistimi srci počastili Kristusa Kralja! V petek pojdite k sv. spovedi ob poljubni uri, v soboto bomo prejeli skupno sv. obhajilo na Stadionu. V soboto se bomo zbrali ob 6.45 zjutraj pred svojo šolo. **Do 7 moramo biti na Kongresnem trgu!** Moška mladina se postavi na Kongresnem trgu ob hišah, ženska pa ob Zvezdi.

V četrtek ob 6 zvečer pridite vsi k pevski vaji na dvorišču »Sloge«, Pražakova ulica. Pri vaji vam bodo vaši gg. profesorji verouka in katehetje razdelili pesmarice.

Mladika. Učenke licejske ljudske šole vseh razredov, tudi bodoče gimnazijke, pridite v četrtek ob 8 zjutraj v šolo, da boste prejele potrebna navodila!

Učenke ljubljanskih uršulinskih šol: učiteljišča in vadnice, gimnazije, meščanske in ljudske šole naj pridejo gotovo v soboto ob 6.45 zjutraj v šolo, da se skupno udeleže mladinske pobožnosti (sv. maše in skupnega sv. obhajila) na Stadionu. Če mogoče, naj bodo v belih, svetlo modrih ali roza oblekah, lahko pa tudi v modrih krilih in belih bluzah ali v kakršnikoli obleki. Zavod zelo želi, da nobena ne manjka!

Prispevki za kongres

Vnovčujte bone in zbirajte prispevke za kongres še ves ta teden. Tam, kjer ste nabiralne akcije že zaključili, pošljite zbrano takoj po poštni položnici na naslov: Pripravljalni odbor za kongres KK v Ljubljani, štev. ček. rač. je 11.711.

Denar za kongresne knjižice

pošljite po možnosti že v soboto, 29. t. m., v vsakem primeru pa takoj, ko zaključite prodajo kongresnih knjižic. Denar pošljite po poštni položnici na gornji naslov in na zadnjo strana položnice točno napišite, za koliko knjižic po 8 din in za koliko knjižic po 5 din je denar. Preostale knjižice nam morate vrniti, sicer bomo terjali odgovarjajočo vsoto denarja. — Finančni odbor za KKK.

Prenočišča

Skupna prenočišča na slami so določena:

za dečke na klasični gimnaziji — Tomanova ul.,

za deklice na Liceju — Bleiweisova cesta,

za ženske iz ljubljanske šolije v ljudski šoli za Bežigradom (tik Stadiona),

za moške iz ljubljanske šolije na realki — Vegova ulica,

za ženske iz mariborske in drugih šolij Jugoslavije: realna gimnazija, Poljanska cesta,

za moške iz mariborske in ostalih jugoslovanskih šolij šola na Grabnu — Cojzova cesta.

Stanovanja pri privatnikih in v zavodih

Nakaznice za stanovanja pri privatnikih izdaja stanovanjski odsek, ki ima prostore v Vzajemni zavarovalnici, Masarykova cesta.

Stanovanjski odsek

za kongres Kristusa Kralja ima svojo pisarno v palači Vzajemne zavarovalnice, Masarykova cesta. V vseh stanovanjskih zadevah naj se udeleženci kongresa obračajo le na stanovanjski odsek.

Hrvatje so prišli na kongres

Včeraj popoldne ob 16.42 so prišli v Ljubljano bratje iz Hrvaške. V velikem številu so zastopana hrvatska katoliška kulturna društva. Ljubljančani jih prav prisrčno pozdravljamo.

K posebnim vlakom

Za otroke in ostale udeležence kongresa bo vozil **iz šentjanške proge** v soboto 29. julija in v nedeljo 30. julija na progi Št. Janž—Trebnje poseben vlak. Iz Št. Janža bo šel ob 3.39, iz Tržišča ob 3.45, iz Mokronoga ob 4, iz Št. Ruperta ob 4.8, iz Mirne 4.14, pride v Trebnje ob 4.30, odkoder je nadaljevanje s prvim rednim jutranjim vlakom.

Za udeležence od Brežic do Zidanega mosta bo vozil v soboto 29. julija od Brežic do Ljubljane posebni vlak, odhod iz Brežic ob 4, iz Videm-Krškega ob 4.10, iz Rajhenburga 4.16, iz Blance 4.23, iz Sevnice 4.31, iz Brega 4.40, iz Loke 4.45, iz Radeč 4.50, iz Zidanega mosta ob 5.

Kongresna pisarna sporoča

Pozor na žeparje! Udeleženci, varujte se žeparjev! Pazite na svoje denarnice. Bodite previdni posebno v gneči.

Župnim uradom! Prosimo vse gg. župnike, da svojim faranom razlože in pojasnijo vsebino okrožnice, ki smo jo bili razposlali. Ljudje prihajajo v Ljubljano in nadlegujejo kongresno pisarno z vprašanji, ki smo jih že zdavnaj rešili in razložili v okrožnicah. Župne urade, ki so naročili vstopnice za sedeže pri igri, naprošamo, da nam vse tiste, ki jih še niso prodali, takoj vrnejo še pred soboto. Sicer jih bomo morali navkljub temu, da jih še niso razprodali, zaračunati!

Ne pozabite na kresove! V petek zvečer po avemariji naj vsaka fara poskrbi, da bo na vseh njenih gričih in hribih zagorel kres.

Razstava o komunistični propagandi v Španiji. Razstavo o komunistični propagandi v Španiji bodo odprli danes ob pol 9 dopoldne v Akademskem domu (poleg hotela Union). Udeleženci kongresa, ki bodo ob 9 prišli na I. študijsko zborovanje v Union, so toplo vabljeni, da se slavnostnega odpiranja razstave udeležijo, preden bodo šli v Union.

Vozni red

za prevoz udeležencev na kongres Kristusa Kralja v Ljubljani

V soboto, 29. julija mora potovati mladina z naslednjimi vlaki:

Iz Zaloga ob 6.17, iz **D. M. v Polju** ob 6.23 (redni vlak), iz **Kresnic** ob 6.13, iz **Jevnice** ob 6.20, iz **Laz** ob 6.27 (redni vlak).

Od Zidanega mosta do Litije s posebnim vlakom:

Z **Zidanega mosta** ob 5.30, iz **Hrastnika** ob 5.40, iz **Trbovelj** ob 5.48, iz **Zagorja** ob 5.56, iz **Save** ob 6.07, iz **Litije** ob 6.16.

Od Celja do Zidanega mosta z rednim vlakom:

Iz **Celja** ob 5.14, iz **Laškega** ob 5.26, iz **Rim. Toplic** ob 5.35. Otroci iz **Poljčan** in iz **Sv. Jurija** na predvečer s poljubnim vlakom. Otroci od **Savskega Marofa do Zidanega mosta** potujejo v petek 28. julija s popoldanskim ali večernim vlakom.

Od Vrhnike do Ljubljane s prvim jutranjim vlakom:

Odhod z **Vrhnike-trga** ob 6.09.

Od Rakeka do Ljubljane s prvim jutranjim vlakom:

Odhod z **Rakeka** ob 5.50, iz **Logatca** ob 6.07.

Cela proga od Boh. Bistrice do Sv. Jošta z rednim jutranjim vlakom:

Odhod iz **Boh. Bistrice** ob 4.40, z **Jesenic** ob 5.40, z **Lese-Bleda** ob 6.01, iz **Radovljice** ob 6.06, z **Otoč** ob 6.15, iz **Podnarta-Krope** ob 6.20.

Cela proga od Kranja do Št. Vida s posebnim vlakom:

Odhod iz **Kranja** ob 6.10, iz **Škofje Loke** ob 6.30, iz **Medvod** ob 6.45, iz **Št. Vida** ob 6.55.

Z cele tržiške proge z rednim jutranjim vlakom:

Odhod iz **Tržiča** ob 5.25.

Od Domžal do Ježice s prvim jutranjim rednim vlakom:

Odhod iz **Domžal** ob 6.11, iz **Trzina** ob 6.17.

Od Kamnika-mesto do Grobelj z drugim rednim vlakom:

Odhod iz **Kamnika-mesto** ob 6.40, s **Homca** ob 6.53, iz **Jarš-Mengša** ob 6.57.

Cela proga od Kočevja do Grosuplja s prvim jutranjim vlakom:

Odhod iz **Kočevja** ob 4.00, iz **Ribnice** ob 4.27, iz **Vel. Lašč** ob 5.01, iz **Dobrepolja** ob 6.12.

Cela proga od Novega mesta do Ljubljane s posebnim vlakom:

Odhod iz **Novega mesta** točno ob 5.00, iz **Trebnjega** ob 5.40, iz **Radohove vasi** ob 5.55, iz **Stične** ob 6.10, iz **Višnje gore** ob 6.20, iz **Grosuplja** ob 6.45, iz **Šmarje-Sapa** ob 6.50, iz **Škofljice** ob 6.58.

Za mladino z šentjanžke proge bo vozil najbrž posebni vlak, o čemer bomo poročali jutri.

Povratek mladine iz Ljubljane 29. julija:

Otroci za **D. M. v Polju** in **Zalog** se vrnejo z rednim vlakom ob 12.20.

Otroci za **Laze, Jevnico** in **Kresnice** z rednim vlakom ob 12.45.

Za postaje od **Litije** do **Zidanega mosta** s posebnim vlakom ob 14.00.

Za smer **Celje** in **Maribor** z rednim vlakom ob 13.40, z istim vlakom se vrnejo tudi otroci za smer **Zagreb.**

Otroci za **Vrhniko** se vrnejo z rednim ob 13.56.

Za postaje do **Rakeka** se vrnejo z rednim vlakom ob 13.45.

Otroci za postaje od **Sv. Jošta** do **Boh. Bistrice** se vrnejo z rednim vlakom ob 11.43.

Otroci za postaje od **Št. Vida** do **Kranja** se vrnejo s **posebnim vlakom** ob 12.10.

Otroci za **tržiško progo** se vrnejo z rednim vlakom ob 11.43.

Otroci za postaje od **Ježice** do **Domžal** se vrnejo z rednim vlakom ob 16.10, za postaje od **Grobelj** do **Kamnika** pa z rednim vlakom ob 13.40.

Otroci za postaje od **Grosuplja** do **Kočevja** se vrnejo s posebnim vlakom ob 11.50.

Otroci za postaje od **Lavrice** do **Grosuplja** se vrnejo z rednim vlakom ob 11.30, za postaje od **Mlačevega** do **Novega mesta**, ter za **šentjanžko progo** pa s **posebnim vlakom** ob 12.05.

Odrasli udeleženci potujejo v soboto, 29. julija v Ljubljano z naslednjimi vlaki:

Z vseh postaj od **Zidanega mosta** do **Ljubljane** s **posebnim vlakom** z odhodom z **Zidanega mosta** ob 16.50, iz **Trbovelj** ob 17.09, iz **Zagorja** ob 17.15, iz **Save** ob 17.25, ter iz **Litije** ob 17.34.

Udeleženci od **Dobove** do **Zidanega mosta** potujejo deloma s prvim jutranjim vlakom, deloma pa s popoldanskim vlakom.

Z **vrhniške proge** potujejo z rednim vlakom, odhod iz **Vrhnike** ob 17.05.

Udeleženci od **Rakeka** do **Ljubljane** z rednim vlakom, odhod iz **Rakeka** ob 17.56.

Udeleleženci iz **Bohinjske** in **Gornjesavske doline** ter iz postaj od **Jesenic** do **Sv. Jošta** z rednim vlakom, odhod iz **Boh. Bistrice** ob 15.15, iz **Kranjske gore** ob 15.19 ter z **Jesenic** ob 16.15.

Udeleženci od **Kranja** do **Št. Vida** potujejo s **posebnim vlakom**, ki bo odhajal iz **Kranja** ob 17.25, iz **Žabnice** ob 17.32, iz **Škofje Loke** ob 17.38, iz **Medvod** ob 17.57 in iz **Št. Vida** ob 18.05.

Udeleženci s **tržiške proge** z rednim vlakom, odhod iz **Tržiča** ob 14.45.

Udeleženci s **kamniške proge** z rednim vlakom, odhod iz **Kamnika-mesto** ob 17.21.

Udeleženci s **kočevske proge** potujejo s posebnim vlakom, odhod iz **Kočevja** ob 16.11, iz **Ribnice** ob 16.38, iz **Ortneka** ob 16.55, iz **Vel. Lašč** ob 17.11, iz **Dobrepolja** ob 17.22 ter iz **Čušperka** ob 17.35; udeleženci od **Novega mesta** do **Ljubljane** pa z rednim vlakom, odhod iz **Novega mesta** ob 15.52.

Udeleženci iz Štajerske potujejo s poljubnimi rednimi vlaki.

Za povratek udeležencev s **kamniške proge** bo vozil v soboto 29. julija zvečer **posebni vlak** z odhodom iz Ljubljane ob ob 23.00.

V nedeljo, 30. julija morajo potovati udeleženci z naslednjimi vlaki v Ljubljano:

Z vseh postaj od **Litije** do **Ljubljane** z rednim vlakom, odhod iz **Litije** ob 6.03 ter iz postaj od **Zidanega mosta** do **Save** z rednim vlakom, odhod z **Zidanega mosta** ob 6.00 ter iz **Trbovelj** ob 6.17.

Z vseh postaj od **Savskega Marofa** do **Zidanega mosta** z izletniškim vlakom, ki bo imel postanek na vseh postajah. Odhod iz **Brežic** ob 2.55, iz **Videm-Krškega** ob 3.05, iz **Rajhenburga** ob 3.11, iz **Blance** ob 3.17 ter iz **Sevnice** ob 3.26.

Udeleženci iz Štajerske potujejo z nočnim ali prvim jutranjim rednim vlakom.

Z vseh postaj od **Rakeka** do **Ljubljane** z rednim vlakom, odhod z **Rakeka** ob 5.50.

Z **vrhniške proge** z rednim vlakom, odhod z **Vrhnike-trga** ob 6.09.

Iz **Bohinjske ter Gornjesavske doline** in od **Jesenic** do **Sv. Jošta** z rednim vlakom, odhod iz **Boh. Bistrice** ob 4.40, iz **Kranjske gore** ob 4.50 ter z **Jesenic** ob 5.40.

Udeleženci iz **Kranja** in **Žabnice** ter deloma iz **Škofje Loke** s posebnim vlakom, odhod iz **Kranja** ob 6.01, iz **Žabnice** ob 6.09 ter iz **Škofje Loke** ob 6.19.

Udeleženci od **Škofje Loke** do **Št. Vida** s **posebnim vlakom**, odhod iz **Škofje Loke** ob 7.10, iz **Reteč** ob 7.16, iz **Medvod** ob 7.30, iz **Medna** ob 7.35, iz **Št. Vida** ob 7.40.

Udeleženci s **tržiške proge** z rednim vlakom, odhod iz **Tržiča** ob 5.52.

Udeleženci od **Kamnika** do **Jarše-Mengša** s **posebnim vlakom**, odhod iz **Kamnika-mesto** ob 6.40 (ki vozi sicer redno samo ob delavnikih). Udeleženci od **Grobelj** do **Ježice** s prvim jutranjim rednim vlakom, odhod iz **Grobelj** ob 6.07.

Z vseh postaj od **Kočevja** do **Grosuplja** z rednim vlakom, odhod iz **Kočevja** ob 4.00.

Udeleženci z vseh postaj od **Velike Loke** do **Lavrice s posebnim vlakom**, ki bo vozil po voznem redu prvega jutranjega vlaka z odhodom iz **Velike Loke** ob 4.55.

Udeleženci od **Novega mesta** do **Trebnega** s prvim jutranjim vlakom, odhod iz **Novega mesta** ob 4.15.

Z **šentjanžke proge** s prvim jutranjim rednim vlakom.

Povratek udeležencev iz Ljubljane v nedeljo, 30. julija z naslednjimi vlaki:

Za postaje od **Dev. Mar. v Polju** do **Litije** z rednim vlakom ob 18.05.

Za postaje od **Save** do **Savskega Marofa** s posebnim vlakom ob 18.45.

Za **štajerske postaje**, za one, ki ne potujejo na Brezje, z rednim vlakom ob 18.27.

Za postaje do **Rakeka** z rednim vlakom ob 18.29.

Za postaje do **Vrhnike** z rednim vlakom ob 18.37.

Za vse **gorenjske postaje** od **Sv. Jošta** do **Jesenic** s **posebnim vlakom** ob 19.23; za **tržiško progo** ter za **Bohinjsko** in **gornjesavsko dolino** z rednim vlakom, ki bo odhajal iz **Ljubljane-Šiška** kot drugi del ob 19.30.

Za **Žabnico** in **Kranj** s posebnim vlakom ob 18.20.

Za postaje od **Št. Vida** do **Škofje Loke** s posebnim vlakom ob 18.40.

Za **tržiško progo** z drugim delom rednega vlaka ob 19.30

Za postaje od **Jarš** do **Kamnika** z rednim vlakom ob 18.40, ter za postaje od **Ježice** do **Grobelj** s posebnim vlakom ob 19.05.

Za postaje od **Grosuplja** do **Kočevja** s posebnim vlakom ob 18.35.

Za postaje od **Trebnega** do **Metlike** in za **šentjanžko progo** z rednim vlakom ob 19.10.

Za postaje od **Lavrice** do **Velike Loke** s posebnim vlakom ob 19.25.

Za one udeležence iz Štajerske, ki potujejo na Brezje, bo vozil posebni vlak z odhodom iz **Ljubljane** ob 20.45. Povratek z **Otoč** v ponedeljek 21. julija ob 9.10.

V lastnem interesu vsakega udeleženca je, da potuje brezpogojno s tistim vlakom, ki je določen za njegovo postajo.

Vsi udeleženci z gorenjske in kamniške proge izstopajo in vstopajo tako pri rednih kot pri posebnih vlakih v Ljubljana-Šiška.

Pozdravljeni!

Pozdravljeni vsi, ki ste prišli
Gospoda slavit in častit,
ker vere v najvišjega Kralja
razžarja vas svit zmagovit.

Ugasnil je marsikje ogenj,
od Stvarnika samega vžgan,
temá razprostrla je krila
in noč je premagala dan.

Pa večna svetloba zatreti
nikdar in nikjer se ne da,
naj tudi dušijo ji plamen
vse sile pekla in sveta.

Čim hujša sovraštva je zloba,
čim zvitejša strast in zavist,
tem više popne se ta ogenj,
tembolj njegov plamen je čist!

Vam, ki ste se zbrali od blizu
in prišli od daljnih strani
prepričanja verskega plamen
navdušen gori in plamti.

Naj sije mogočno okoli,
da videl in čutil bo svet,
da bo odpovsod se približal
Za Kristusa vnet in razgret.

Da grožnje ne bo se nevarne
ne mraka sovražnega bal,
da v luči nebeške resnice
nevstrašen, pogumen bo stal!

Franjo Neubauer.

Stajerski romarji gredo na Brezje

Kako bomo potovali v Ljubljano in na Brezje

Letos se vrši romanje na Brezje istočasno ko je v Ljubljani kongres Kristusa Kralja, ker se hočemo tudi iz naših krajev tega mednarodnega kongresa udeležiti. Prosimo zato vse, da se točno držijo sledečih navodil:

1. Potovanje v Ljubljano. V Ljubljano se vozimo z rednimi vlaki, ki bodo pa ojačeni, da bo dovolj prostora. Na domači postaji naj vsak kupi polovično karto do Ljubljane in obrazec K-14. Imeti pa mora kongresno knjižico, ki jo dobi v vsakem župnem uradu. V Ljubljani da potrditi udeležbo na knjižici in pa tudi na obrazcu K-14 od železnice. Oddati ne sme nobene karte, ker se z njo iz Ljubljane zastonj pelje proti domu.

2. Potovanje na Otoče. V Ljubljani bo na glavnem kolodvoru posebna blagajna, kjer si takoj kupite karto od Ljubljane do Otoč in obrazec K.13. Vlaki bodo vozili iz Ljubljane naravnost na Otoče popoldne od 5—6, natančni red bo še objavljen. Ker bo blagajna za vožnjo na Brezje odprta le do 2 popoldne, si pravočasno takoj po dohodu oskrbite te vozovnice! Ker bodo drugi vlaki na Gorenjsko silno polni, pojdite vsi le s temi vlaki, ki gredo kar naravnost na Otoče.

3. Potovanje z Otoč v Ljubljano. Z Otoč bomo potovali tako, da bomo imeli zvezo z vsemi vlaki na stranskih progah po Štajerskem že popoldne, vlaki bodo šli z Otoč okrog 10 dopoldne Tudi na Brezjah bo treba dobiti potrdilo, da ste bili tam od strani žel. postaje in bomo to uredili takoj zjutraj kar na Brezjah. Na tej progi je polovična vozanina, in obrazec K-13 stane 2 din.

4. Iz Ljubljane domov. Vlaki, s katerimi se bomo pripeljali z Otoč, bodo vozili kar naprej in bodo stali na posameznih postajah kot bo to objavljeno. Vsa potrebna potrdila ste si že prej oskrbeli v Ljubljani, to je vozovnico od doma do Ljubljane in pa kongresno knjižico. Če pa kdo ne bi imel kaj v redu, naj se obrne na naše reditelje, ki bodo na razpolago. Skušali bomo kljub temu, da je težko urediti vse šele spotoma, da ne boste imeli neprilike ako se boste le teh navodil točno držali.

Spored na Brezjah:

V nedeljo večer. Po dohodu vlakov je pridiga (g. svetnik Fr. Gomilšek), nato pete litanije in procesija, pri kateri naj ima vsak vernik prižgano svečico.

V ponedeljek je prilika za sv. spoved in sveto obhajilo že od 4 zjutraj naprej, ko bodo tudi sv. maše. Glavno sv. opravilo pa bo ob 6 zjutraj in sicer pridiga in mašuje prevzv. g. knezoškof dr. Ivan Jožef Tomažič. Med sv. mašo ljudsko petje. Ves čas se bo tudi obhajalo tako, da bodo lahko vsi na vrsto prišli

„Igra o kraljestvu božjem"

Važno opozorilo!

Župnijske skupine za zbor vernih in posvetnih! Ali ste prejeli v redu tiskana navodila? Ako jih katera skupina ni prejela, naj pošlje nemudoma nekoga k vrhovnemu režiserju v Ljubljani, da jih prevzame. Z dopisovanjem sedaj ni mogoče ničesar več opraviti. — Ali ste navodila že na sestankih vseh igralcev in igralk predelali? Če niste, storite to nemudoma! Ne strašite se truda!

(Nadaljevanje na 6. strani spodaj)

Drobne novice

Koledar

Sreda, 26. julija: Ana, mati Marije Device; Valent.

Četrtek, 27. julija: Rudolf in tovariši, mučenci; Pataleon.

Novi grobovi

+ V Slovenjem Gradcu je umrl 60 letni **Videčnik Franc**, p. d. Suš, posestnik iz Gaberk pri Šoštanju. Skladal je snopje v kozolec, pri tem pa zgubil ravnotežje, padel vznak ter treščil na ročice voza. Dobil je tako hude notranje poškodbe, da so ga morali prepeljati v bolnišnico. Toda ni bilo več pomoči, Videčnik je naslednjega dne popoldne v bolnišnici umrl. Prepeljan je bil na njegov dom v Gaberke, od koder je bil pogreb v soboto na pokopališče pri Šmihelu pri Šoštanju. Naj v miru počiva!

Visok jubilej odličnega čebelarja

Dne 26. julija leta 1854. se je rodil Jakob *Virjent* v Olševku pri Kamniku in obhaja tedaj danes 85 letnico svojega življenja. Še jako mlad je prevzel lepo posestvo po svojem očetu. Bil je vzoren gospodar. Poleg kmetijstva se je posvetil tudi čebelarstvu. Čebele je ljubil nad vse in jih še danes ljubi ter ima še sedaj 12 panjev, pri katerih posedava na stara leta pred čebelnjakom in si krajša čas. Bil je soustanovitelj sedanjega čebelarskega društva, katerega član je še danes. Vnet za napredek čebelarstva je bil med prvimi čebelarji, ki je spoznal, da čebelarstvo uspeva le v velikih panjih s premakljivim satovjem. Ker je vešč mizarstva, si je sam naredil panje velike mere in okvirje. Danes je tako čebelarstvo že skoro povsod vpeljano. Poleti je kmetoval in čebelaril, pozimi pa izdeloval panje sebi in drugim, poleg tega pa bral čebelarske in gospodarske knjige in časopise ter spisal tudi veliko strokovnih člankov. Za zasluge za kmetijstvo in čebelarstvo je bil pred leti odlikovan z redom sv. Save V. razreda ter je zelo ponosen na to odlikovanje.

Svojo družino je lepo krščansko vzgojil in jo preskrbel. Gospodarstvo je izročil sinu, sam pa uživa zasluženi pokoj. V svojem življenju je veliko prebral in to samo zgodovinske, gospodarske in katoliške knjige in časopise. Naročnik »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba« je še danes. Kljub svoji visoki starosti je zdrav, trden in dobrega spomina. Bog daj, da bi še do skrajnih mej človeškega življenja užival sad svojega truda pri najboljšem zdravju.

Dve gorenjski koreninl

Ali jih poznate? — Dvakov oče in mati iz Nakla pri Kranju sta. Mati obhajajo danes svoj 80. god; rojeni so namreč bili 4. XII. 1859 v Tenetišah, očetu pa, ki so bili rojeni 20. XII. 1859 na Mlaki, fara Begunje, bodo k 80. godu čestitali čez dober mesec. V mladih letih se jima ni preveč dobro godilo; mati si je namreč kot dekla in oče kot gozdni čuvaj barona Borna služila svoj trdi vsakdanji kruh. Pa globoka vernost, pridnost in varčnost jima je odpirala vedno lepšo bodočnost, dokler si nista postavila sedanjega njunega lepega doma v Naklem, kamor jih tako radi hodijo obiskat njuni dobro vzgojeni otroci, izmed katerih sta Alojzij in Leopold ugledna kleparska mojstra v Kranju, Frančišek po svojih dovršenih študijah na Češkem in Moravskem delovni poslovodja naklenske mlekarne, Marija skrbna gospodinja pri Zgubovih v Naklem in podobno Ana v njeni bližini, dočim se dobrodušni Matevž kar ne more ločiti od svojih ljubih staršev, katerim z vso pridnostjo lajša breme visokih let. Ob materinem godu se čestitkam njenih otrok pridružuje tudi »Slovenec«, ki prihaja v Dvakovo hišo redno že dolgo dobo let in želi očetu in materi še vsaj toliko srečnih let, da bosta zdrava in zadovoljna l. 1945 obhajala svojo zlato poroko.

Osebne novice

= **Poročila sta se** v župni cerkvi sv. Martina pri Vurbergu g. Matija Babič, šolski upravitelj v Turnišču v Slovenski Krajini, in gdč. Marica Kolenko, učiteljica v Bakovcih pri Murski Soboti. Bilo srečno!

Poleti v vsako gospodinjstvo

Slamičeve mesne in sadne konzerve

— **Slovenci iz Julijske krajine,** ki se nameravajo udeležiti kongresa Kristusa Kralja v Ljubljani, naj se obrnejo na društvo »Turistica Adriatica« v Trstu, ali pa na prevozniško podjetje Appiani v Gorici, kjer dobe izkaznico, ki povsem nadomešča potni list in vizum.

— **Članice Zveze katoliških dijakinj, akademičarke in srednješolke!** — V soboto, 29. julija bo ob 4 popoldne skupno zborovanje vseh lastnih organizacij dekliške KA iz ljubljanske in lavantinske škofije v Delavski zbornici na Miklošičevi cesti št. 20. Tega zborovanja se bomo vse udeležile. — Tiste, ki ste se prijavile in ki greste na tečaj ZKD na Žingarico, pridite v ponedeljek 31. julija ob 5.10 zjutraj na glavni kolodvor. Prinesite s seboj odejo in vse, kar vam je bilo naročeno. Ne pozabite beležk, kamor si boste zapisovale predavanja. Za morebitne informacije se obrnite na svoje voditeljice! Za ZKD Lavrič Natalija.

—**Odbor DSKA »Savice«** sporoča svojim članicam, da se bomo polnoštevilno udeležile slovesnega obhoda ob zaključku kongresa v nedeljo 30. julija ob 2 popoldne. Zberemo se točno četrt ure prej, torej ob tričetrt na 2, na Realjevi cesti, desni pločnik, obrnjeni proti Zmajskemu mostu, v bližini kolodvora.

— **Savičarke!** Tiste, ki se boste udeležile tabora v Trebnjem od 7.—14. avgusta in se še niste prijavile, storite to čimprej! Naslov: DSKA »Savica«, Pax et bonum, Frančiškanski prehod, Ljubljana.

— **Po planinah je zapadel sneg.** Ko se je včeraj popoldne zjasnilo, so se na planinah razpršile megle, gorski velikani pa so se pokazali v novi snežni odeji. Sneg je zapadel prav nizko v doline. Močno je moralo snežiti v Kamniških planinah, na Karavankah in v Julijskih planinah.

— **Članom OUZD.** Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani obvešča svoje člane, da je zaradi čiščenja zobnega ambulatorija plombiranje zob do 7. avgusta ustavljeno. Za umetno zobovje in zlata dela bo ambulatorij odprt šele od 17. avgusta dalje. V zobni ambulanci pa ordinira zdravnik (razen nedelj in praznikov) redno od 8. do pol 12.

— **Po vsej državi je veliko zanimanje za gasilski kongres v Ljubljani.** Širši pripravljalni kongresni odbor ima polne roke dela. Vsi pododbori so močno zaposleni, da izvedejo v vseh podrobnostih njim naročene naloge in poskrbe, da bo veliki gasilski kongres uspel na najsijajnejši način. Tudi po drugih pokrajinah naše države je za ta kongres veliko zanimanje. Kot primer živahnega zanimanja je med drugimi Prostovoljna gasilska četa v Bitolju, torej na skrajni južni točki države. Bitoljski gasilci so izdali poseben poziv na svoje člane, na prijatelje gasilstva in na meščane, v katerem jih pozivajo, da se naj v čim večjem številu udeleže gasilskega kongresa v Ljubljani, da bodo tako imeli priliko sodelovati pri veliki nacionalni manifestaciji na najsevernejšem delu države, da spoznajo brate Slovence in opazujejo napredek tega dela države. Geslo bitoljskih gasilcev je: »Z vero v Boga na pomoč bližnjemu!« Bitoljčani pridejo v lepem številu na kongres v narodnih nošah.

Ne kupujte mačka v vreči!

Ne pijte kisle vode, ne da bi pazili, katero pijete!

Vaše zdravje je toliko vredno, da zahtevate

Radensko

tisto z rdečimi srci,

našo najboljšo mineralno vodo,

izrecno v originalnih steklenicah!

— **Pri sončenju uporabljajte Tschamba Fil. Kr. dvorni dobavitelj DROGERIJA GREGORIČ, Ljubljana, Prešernova 5.**

— **Vsem pilotom in mehaničarjem, ki so služili pri letalski stotniji v Ljubljani od leta 1918 do 1924.** Ljubljanski Aero-klub »Naša krila« priredi ob 20 letnici, ko smo položili temelje domačemu letalstvu, I. krožni let sportnih letal po Jugoslaviji, vezan z velikim letalskim meetingom 5. in 6. avgusta v Ljubljani. Naprošamo vse, ki so sodelovali pri ustvarjanju prve letalske stotnije v Ljubljani meseca novembra 1918 in dalje, da se na dan 6. avgusta potrudijo v Ljubljano, kjer bomo tega dne skušali oživeti spomine na polpreteklo dobo.

— **Da boste stalno zdravi,** je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in slično. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

— **Jogurt Gorenjske mlekarske zadruge** je izvrstne kakovosti, je poceni in pod stalno kontrolo! **Pijte jogurt Gorenjske mlekarske zadruge Naklo!**

— **Miza, pogrnjena z lepim prtom,** napravi dober vtis na gosta! Ravnokar je prišla velika pošiljka namiznih prtov, belih in barvastih, od 20 din naprej. **F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta.**

— **Pri zaprtju, motnjah, v prebavi vzemite zjutra, še na prazen želodec en kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice.**

— **Preden greste spat,** držite noge v topli vodi, kjer ste raztopili nekoliko soli Sv. Roka; minila vas bo utrujenost, prešle bodo bolečine v sklepih, začutili boste čudežno olajšavo. Uporabljajte torej **sol sv. Roka** (v rumenih zavitkih!), ki jo dobite že za 3.—, 9.— in 16.— din.

Viničarski tabor pri Kapeli

Strokovna zveza viničarjev — ZZD, kot prirediteljica viničarsko-delavskega tabora pri Kapeli, naznanja vsem, da tabora pri Kapeli ne bo v nedeljo, 30. julija, ampak je preložen na nedeljo, dne 13. avgusta t. l., in bo takrat v istem kraju in času ter z istim sporedom.

Vse tovariše in prijatelje ter vse, ki ste se nameravali te naše prireditve prihodnjo nedeljo udeležiti, prosimo, da to vzamete na znanje, ter se tabora v čim večjem številu udeležite dne 13. avgusta 1939. Načelstvo.

Iz banovinske službe

Zdravnik združene zdravstvene občine Ormož zapadni del dr. Jurij Čarf je napredoval v VII. položajno skupino. — Banovinski računski inšpektor pri podkovski šoli v Ljubljani je imenovan za banovinskega višjega inšpektorja v V. položajni skupini. — Banovinski pomožni tajnik Oblak Valentin je imenovan za pomožnega tajnika v VII. položajni skupini. — Banovinski uradniški pripravnik inž. Alojzij Ostanek je imenovan za banovinskega tehničnega pristava v VIII. položajni skupini. — Uradniški pripravnik dr. Stanislav Lajevec je premeščen iz banovinske bolnišnice v Murski Soboti v banovinsko žensko bolnišnico v Novem mestu. — Uradniški pripravnik pri banski upravi v Ljubljani inž. Benjamin Svetina je imenovan za banovinskega tehničnega pristava v VIII. pol. skup. — Uradniški pripr. v banovinski bolnišnici v Celju dr. Iglič Maks je imenovan za sekundarija v VIII. položajni skupini. — Banovinski uradniški pripravnik pri banski upravi v Ljubljani Stanko Velikonja je postavljen za banovinskega arhivskega uradnika v X. položajni skupini. — Banovinska arhivska uradnica IX. položajne skupine v banovinski bolnišnici v Mariboru Ana Birgmajer je podala ostavko na banovinsko službo. — Banovinski uradniški pripravnik IX. položajne skupine pri okrajnem načelstvu v Šmarju pri Jelšah Franc Bračko je premeščen k okrajnemu načelstvu v Ptuj. — Za banovinskega uradniškega pripravnika X. položajne skupine pri banovinskem ribogojnem zavodu v Bohinjski Bistrici je imenovan Bogomil Jelačin. — Zaščitna honorarna sestra pri protituberkuloznem dispanzerju v Pesjem pri Velenju Dominika Urbančič je imenovana za banovinsko uradniško pripravnico v IX. položajni skupini. — Tajnik okrajnega cestnega odbora v Laškem Albin Bačer je napredoval v VIII. položajno skupino. — V IX. položajno skupino so napredovali banovinski cestni nadzorniki Matija Strajnar v Dravogradu, Miroslav Vojevec v Kočevju in Štefan Močnik v Ptuju. — Josip Cigan, banovinski cestni nadzornik zvaničnik pri okrajnem cestnem odboru v Dol. Lendavi je napredoval v I. položajno skupino. — Policijski stražnik Franc Vrbnjak je napredoval za policijskega stražnika II. razr. zvaničnika II. položajne skupine.

Ljubljana, 26. julij

Radio Ljubljana

1 Predavanje o svetovni vojni. Poslušalce radija opozarjamo na zanimivo predavanje, ki ga bo imel časnikar g. Ciril Kočevar drevi ob 20.10: »Pred četrt stoletja se je začela svetovna vojna«.

Sreda, 26. julija: 12 Za uho in za peto (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Šramel »Škrjanček« — 14 Napovedi — 18.30 Mladinska ura: Opazuj in poslušaj (prof. M. Adlešič) — 18.45 A. Dvorak: Rusalka, fantazija po operi (plošče) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Rezervirano — 19.40 Nac. ura — 20 Saint Saens: Ples okostnjakov (plošče) — 20.10 Pred četrt stoletja se je začela svetovna vojna (g. C. Kočevar) — 20.30 Klavirski koncert (g. prof. Lipovšek) — 21.15 Pester spored, igra Radij. orkester — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Pester spored, igra Rad. orkester.

Drugi programi

Sreda, 26. julija: **Belgrad:** 20 Ork. konc. — 21.20 Bolgarske pesmi — **Zagreb:** 20.30 Ljubljana — **Praga:** 20 Filh. konc. — **Bratislava:** 20.15 Promenadni koncert — **Sofija:** 19 Verdijeva opera »Falstaff« — **Varšava:** 19.30 Ork. in solisti — 21 Chopinov konc. — **Trst-Milan:** 17.15 Plesna gl. — 21 Pihala — **Rim-Bari:** 21 Pesmi in plesi — 22.10 Piano — **Florenca:** 21 Mascagnijeva opera »Cavalleria rusticana« — **Dunaj:** 20.15 Vojaška godba — **Berlin:** 21 Operetna gl. — **Vratislava:** 20.15 Plesna gl. — **Strasbourg:** 20 Otroški zbor — 20.45 Klasična glasba.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, mr. Ramor, Miklošičeva c. 20 in mr. Murmayer, Sv. Petra c. 78.

Po državi

* **Še o gradbeni nezgodi v Zagrebu.** Poročali smo v eni zadnjih številk, da se je v Zagrebu na Starčevičevem trgu podrl zidarski oder in pokopal pod seboj štiri delavce. Ko so dali o nezgodi strokovni izvid gradbeni strokovnjaki, je policija takoj zaprla podjetnika Izraela Mevoraha. Ta se je zagovarjal, da že 21 let vodi svoje podjetje in da je osebno nadzoroval postavljanje odra, ki se je podrl. Izrazil je sum, da je povzročilo nesrečo sabotažno dejanje kakšnega delavca. Toda policija se na ta njegov sum ni ozirala, ampak ga je izročila državnemu tožilstvu, ki bo uvedlo proti njemu kazensko postopanje.

* **Cigani so ga napadli.** V bližini vasi Luža pri Varaždinu so ponoči napadli cigani 63 letnega špediterja Pavla Novosada, ki se je peljal po cesti z vozom. Cigani so mu hoteli odpeljati konje in voz, toda Novosad se jim je postavil v bran, nakar so ga pričeli cigani obdelovati z noži. Dobil je hude poškodbe. K sreči je tedaj prišla po cesti manjša skupina kmetov, ki so se jih cigani prestrašili in pobegnili. Hudo ranjenega špediterja so prepeljali v varaždinsko bolnišnico, za ciganskimi napadalci pa vneto poizveduje orožništvo.

* **Številni gozdni požari v Bosni.** V Bosni je bilo te dni več velikih gozdnih požarov. V bližini Bajine Bašte je pogorelo 30 hektarjev lepega gozda. Na pomoč je moralo priti vojaštvo, da so mogli požar omejiti. Tudi v Podrinju je ogenj uničil precej velik gozd. V okraju Čajnica sta besnela kar dva gozdna požara, ki ju je tudi gasilo vojaštvo. V sarajevskem okraju so zaznamovali kar tri manjše ognje v gozdovih. Enega od njih je povzročila iskra iz lokomotive.

* **Cela vas pogorela.** Vas Belun v bližini Prizrena v Južni Srbiji je te dni povsem pogorela. Zgorelo je tudi mnogo živinę. Ogenj je povzročil neki otrok, ki se je igral z vžigalicami.

* **Strašna ljubavna žaloigra v Belgradu.** Na dvorišču neke kavarne v predmestju Belgrada je zidar Branko Ilič napadel z nožem svojo zaročenko kavarniško pevko Milko Špoljarič in ji prizadejal strašne rane po telesu. Na dekletove klice na pomoč so prihiteli gostje iz kavarne, toda v tem si je Ilič z nožem prerezal vrat. Oba so prepeljali v bolnišnico, kjer pa je Špoljaričeva že podlegla poškodbam, dočim se Ilič bori s smrtjo. Ilič je povedal, da je storil dejanje zaradi tega, ker je Špoljaričeva hotela razdreti zaroko.

* **1,600.000 din za podkovsko šolo v Zagrebu.** Te dni je bil odobren kredit 1,600.000 dinarjev za dovršitev podkovske šole v Zagrebu na Savski cesti. Šolo so začeli zidati lansko leto. Zgradili so v surovem stanju trinadstropno stavbo, potem pa je zmanjkalo denarja. Novi kredit, ki je bil te dni odobren in ki se bo realiziral s posojilom zagrebške banovinske hranilnice, bo omogočil popolno dovršitev stavbe z notranjo opremo vred.

* **Strahovita smrt 10 letnega dečka.** 10 letni trgovčev sin Slavko Čosić je v ponedeljek gnal očetove konje s paše skozi Banjaluko. Vrv, s katero je vodil konje, je imel močno privezano okrog desne roke. Iznenada so se konji nečesa splašili in zdrveli v galop po mestu. Nesrečnega dečka so vlekli konji dva kilometra in pol po mestu. Ljudje so poskušali ustaviti konje, toda zaman. Ko se je naposled dvema delavcema vendarle posrečilo ustaviti splašene konje, je bil dečko že davno mrtev. Glavo ima povsem razbito in tudi ostalo telo je strašno zmrcvarjeno.

* **Skrivnost okrvavljenih bankovcev.** Danes se začne pred okrožnim sodiščem v Dubrovniku obravnava proti Nadi Mandič, ki jo je državno tožilstvo obtožilo, da je nemškemu emigrantu Josipu Eliasu (ki pa se je prekrstil pri nas v Milana Bukviča) po njegovem samoumoru vzela 15.000 dinarjev. Bukvič je v Dubrovniku preživel z Mandičevo nekaj dni, nato pa je v hotelu »Imperial« streljal nanjo in jo hudo ranil. Nato je napravil samoumor. Mandičevi so kljub hudim ranam rešili življenje. Pri njej so našli 15.000 dinarjev v bankovcih, od katerih pa so bili nekateri okrvavljeni. Policija je zasumila, da je Mandičeva ta denar vzela Bukviču, potem ko je bil že mrtev. Ona pa trdi, da ji je denar Bukvič sam izročil, preden si je končal življenje. Za obravnavo vlada v Dubrovniku velikansko zanimanje.

* **Strašen samoumor obupanca.** V bližini Bačke Topole v Vojvodini je progovni čuvaj našel na progi kose razmesarjenega človeškega telesa. Kosi so ležali v dolžini 100 metrov ob tračnicah. Preiskovalna komisija je ugotovila, da se je neznanec vrgel pod vlak ponoči in da ga je vlak vlekel po progi kakih 200 metrov. Imena obupanca niso mogli ugotoviti. Našli so samo kos papirja, na katerem je bilo napisano: »Obupal sem, kar moja zaročenka zahteva mesto pohištva mrtvaško krsto. Za menoj ni treba žalovati. Revščina se mi je priskutila.«

ALI STE ŽE NAROČILI LETOŠNJE MOHORJEVE KNJIGE?

Kaj pravite?

»Olepševalno društvo« v večjem kraju blizu Ljubljane je dalo napraviti letos kopalni bazen in zraven uto za preoblačenje. Sicer je človeku, ki ljubi neoskrunjeno naravo, ob pogledu na železo in cement žal prvotne romantike; no, pa si misli, kopel v čisti vodici sredi božje narave je pač tudi nekaj vrednega. Vprašam pa Vas, gospod urednik, ali je prav da »Olepševalno društvo« ne poskrbi tudi za dostojnost in moralo? Če že naredi uto za preoblačenje, ali ni samo po sebi umevno, da je treba dveh ločenih: za moške in ženske. Še hujše pa je, da pusti tedne in tedne na stenah slike in napise pornografske vsebine. Čudim se staršem, ki mnogi prihajajo s svojimi otroki na ta kraj, da v tem oziru ničesar ne store. Sam sem videl, kako je mladina radovedno pasla oči na teh napisih in slikah in delala primerne pripombe. Ko sem skušal zabrisati najostudnejše proizvode domišlije brezvestnih izkvarjencev, sem ujel na ušesa pomilovalen nasmeh dveh gospodičen! Kaj pravite, ali ni to tudi značilno za naše čase, da se pohujšanje povsod širi in da nihče že ne čuti več dolžnosti in potrebnosti mu zastaviti pot. Tudi to naj bi bila ena izmed nalog »Olepševalnih društev«, pa tudi javnih oblasti; saj vemo, da zlasti mladina smatra dopuščeno tudi že za dovoljeno. Ali ne? Kaj pravite?

(Nadaljevanje s 5. strani)

Vse kaže, da bo igra zares veličastno uspela. Tudi med kongresnimi udeleženci je za njo veliko zanimanje. Bodite sedaj še prav posebno složni! Malenkosti naj ne vplivajo na vas, ko gre za veliko skupno stvar! — Skrbite, da boste prišli polnoštevilno in skupno k glavni vaji v soboto ob pol 10 dopoldne! — Nekatere že sedaj plaši slabo vreme. Če bo zjutraj deževalo pri vas doma, ni s tem rečeno, da bo deževalo tudi, ko pridete v Ljubljano. Zaradi dežja predstave ne bomo odpovedali. Če bo naliv, vam bom dal vsa navodila v Ljubljani. — Posebno vas še prosim, da sedaj sami pridno vežbate. Čim bolje boste znali besedilo in pesmi, tem gladkeje bo tekla predstava. Ne zanašajte se samo na pomožni govorni zbor in na zvočnike! Modre knjižice z besedilom prinesite vsi s seboj! Na svidenje v soboto! — Vrhovni režiser.

Pomožni govorni zbor ima drevi ob pol 8 važno vajo v društveni sobi Prosvetnega društva Ljubljana-mesto, Tyrševa cesta 29, I. nadstr. Pridite polnoštevilno in pripeljite s seboj še druge.

Vse gg. pevke in pevce ljubljanskih cerkvenih zborov zelo vljudno vabimo, da pridejo jutri v četrtek 27. julija **ob 6 zvečer** prav gotovo na Stadion. Zberejo naj se brez posebnega poziva ob oddelku godbe »Sloge« na južni strani tekališča. Obvestite o tem drug drugega! — Vhod z Vodovodne ceste.

Zbor nove krščanske mladine ima zadnjo veliko vajo pred glavno vajo jutri **ob 6 zvečer na Stadionu.** Zbirati se začnite že ob pol 6, ker mora pomožni režiser g. v. inšpektor Štancer izvršiti še manjše spremembe v razporeditvi. Jutri morate biti na Stadionu vsi! Pokličite tudi tiste, ki so doslej bili iz Ljubljane odsotni. Stojišča za skupine jutri ne bodo več zaznamenovana. Vsaka skupina naj zasede tisto mesto, ki ga je imela pri nedeljski vaji.

Vse skupine zbora nove krščanske mladine naj k jutrišnji vaji zanesljivo prinesejo že svoje prapore, da bo mogoče tudi s te strani vse potrebno ugotoviti. Prapore boste lahko nato do sobote varno shranili na Stadionu.

Glasniki naj pridejo na Stadion jutri v četrtek 27. julija **ob 8 zvečer.** Zberejo naj se za glavno tribuno. Vsi in točno!

Starejši gg. reditelji, ki so se prijavili za rediteljsko službo pri »Igri o kraljestvu božjem«, naj pridejo jutri v četrtek 27. julija **ob 8 zvečer** na Stadion in naj se takoj podajo v severnozahodni kot Stadiona (ob Vodovodni cesti). V smislu dogovora na zadnjem sestanku naj pripeljejo s seboj še nove (trezne, resne in zanesljive!), ki naj se takoj vpišejo pri tam se nahajajočem gospodu v seznam.

Skupina gospodov za bengalično razsvetljavo naj pride na Stadion zanesljivo jutri, v četrtek, 27. julija **ob 8 zvečer.** Zberejo naj se za glavno tribuno. Kdor jutri ne bo prišel, tudi pri predstavi v tej skupini ne bo mogel sodelovati.

Vsa mladina, ki sodeluje v zboru nove krščanske mladine, pa se nahaja še na počitnicah in po raznih kolonijah, naj se vrne takoj v Ljubljano in naj se udeleži jutrišnje vaje na Stadionu. V petek vaja zaradi sprejema papeškega legata ne bo mogoča. Starše in vzgojitelje prosimo, da to naše vabilo prijazno upoštevajo.

Voditelji (scenski reditelji) zbora posvetnih in vernih naj se udeležijo tudi jutrišnje vaje na Stadionu ob 6 zvečer, da se bolje seznanijo s položajem. — Svojo posebno vajo imajo ti reditelji **v petek 28. julija ob 8 zvečer** na Stadionu.

Vsi stalni ljubljanski reditelji, ki niso še nikamor dodeljeni, naj pridejo **jutri ob 6 zvečer** na Stadion in naj se takoj podajo na prostor pred novim godbenim paviljonom. Tam naj čakajo na nadaljnjo razporeditev.

Glavna vaja, pri kateri morajo sodelovati vsi igralci in igralke ter vsi scenski reditelji in tehnično osebje, bo **v soboto 29. julija dopoldne takoj po mladinski pobožnosti.** Poskrbite vsi, da boste v soboto prosti in da boste točno na Stadionu. Ne pustite čakati onih, ki so redni in točni!

MARIBOR

Koncert slovenske nabožne pesmi

Kupite programe za ta koncert, ki bo jutri, v četrtek zvečer ob pol devetih v frančiškanski cerkvi. — Programe dobite v Pax et Bonum v frančiškanski pasaži in v trgovini Fr. Pavlina na Kongresnem trgu.

*

Na sporedu so: 1. Premrl: Predigra (orgle). 2. Premrl: Kristus Kralj. 3. Dr. Kimovec: Ti Kralj si, Jezus. 4. Hladnik: Je mrak končan. 5. Sattner: Pred obhajilom. 6. Foerster: Knezi rajski. 7. Rihar: Sveti Križ. 8. Koporc: Prolog (orgle). 9. Kastelic-Hubad: Ave, presvitla Marija. 10. Gallus: Viri sancti. 11. Dr. Dolinar: Luč življenja. 12. Kimovec: Sine fine (orgle). 13. Premrl: Offertorium. 14. Koporc: In nomine Jesu. — Sodeluje mešani zbor glasbenega društva »Ljubljana« in prof. Rančigaj. Zbor vodi Srečko Koporc.

Olepševalna dela za kongres

Mnoge trgovine tekmujejo, da najlepše in najokusnejše okrase svoje izložbe za kongres Kristusa Kralja. Pred škofijo ni že trgovine, ki ne bi imela okraskov in kipov Kristusa Kralja. Mestni delavci in tudi drugi hite postavljati na važnih prometnih središčih in glavnih cestah velike droge za zastave. Lepo so uredili Napoleonov trg pred križevniško cerkvijo. Mnogi ljudje, zlasti žene kar tek-

Lepo okrašena izložba trgovine Jeločnik & Simončič Pred škofijo.

mujejo v okrašitvi stolnice in škofijske palače. Danes je bila celotna palača do zadnjega nadstropja ovita v zelenje. Spletene so bile dolge kite zelenih vejic, pod okna so bili pritrjeni zeleni venci, opremljeni z barvami cerkvenih in državnih zastav. Stolnica je okoli in okoli v zelenju. Glavni vhod je veličastno okrašen. Nad vhodom je z zelenjem ovita deska, ki nosi v sredi prav okusno naslikano Jezusovo srce, prebodeno, z napisom: »Srce Jezusovo nad nami — kraljuj!« Lepo je okrašen tudi vhod s ceste. Ima sredi napisa naslikano prebodeno Jagnje Božje in kratke, jedrnate besede: »Kristus kraljuj! — Kristus zmaguj!« Tudi po drugih cerkvah farani, zlasti žene in dekleta tekmujejo, da bodo božje hrame lepo okrasili. Po Masarykovi cesti bo postavljen velik slavolok in na gosto drogovi z zastavami. Na mnogih javnih poslopjih že vihrajo državne zastave, tako z magistrata, kjer je izobešena tudi belo-zelena mestna zastava, dalje na banski upravi, na justični palači in drugod. Tudi privatniki so se požurili, da so izobesili na svojih hišah zastave.

Za konzerviranje sadja in zelenjave
vporabljajte
zdravju neškodljiv **Drogesan-prašek**
Prodajajo samo drogerije.

l **Vse članice KA nujno prosimo**, da se sigurno udeleže pevske vaje za zborovanje, ki bo 28. t. m. ob 8 zvečer pri Uršulinkah v risalnici. Odbor.

l **Po hudi vročini nalivi.** Do nedelje je trajala 12 dni huda vročina, ki je v soboto dosegla rekord, namreč na prostem +37 stopinj C, po zapiskih meteorološkega zavoda pa +34.5 stopinj C. Od sobote, ko je jutranja toplota znašala nad +21 stopinj, pa se je ozračje zaradi nočnega dežja naglo ohladilo. Jutranja toplota je n. pr. včeraj zjutraj padla že na +13.8 stopinj C. Ta nagli padec toplote je povzročil znaten hlad. Nekateri ljudje so včeraj oblekli površnike in se sploh skušali topleje obleči. Včeraj pa je bilo vreme prav nagajivo. Ob zori je bila huda megla, nato se je zjasnilo ter je sonce posijalo za pol ure. Pozneje pa so sledili v manjših in večjih presledkih nalivi. Močni so bili opoldne.

l **Mestne počitniške kolonije.** Gojenci mestnih počitniških kolonij v Begunjah pri Cerknici, pri Sv. Trojici na Blokah, v Gaberku nad Škofjo Loko in v Metliki se vrnejo v Ljubljano od četrtka do sobote. Iz Begunj pridejo v Ljubljano v četrtek 27. t. m. na glavni kolodvor z vlakom ob 19.05, od Sv. Trojice na Blokah v petek 28. t. m. ob 18. z avtobusom pred Mladinski dom na Kodeljevem in iz Gaberka tudi v petek ob 14.30 pred Mestni dom, a iz Metlike se vrnejo mestni otroci s počitnic v soboto 29. t. m. ob 20.30 z vlakom na glavni kolodvor. Mestno poglavarstvo vabi starše, naj pridejo k sprejemu svojih otrok na prej navedene kraje ob določenem času.

l **Počitniška kolonija** salezijanskega mladinskega doma na Kodeljevem se vrne iz Nove vasi na Blokah v četrtek, dne 27. julija ob 6 zvečer. Starši naj pridejo čakat otroke pred mladinski dom na Kodeljevem.

l **Usnjene pasove za dame in gospode** pri Erjavec, Stari trg.

l **Tombola v Mostah. Samo** nekaj dni nas še loči do tombole Prosvetnega društva Ljubljana-Moste, ki bo 6. avgusta ob 15 poleg cerkve Sv. Družine v Mostah! Vi pa gotovo še nimate tombolskih tablic. Kupite jih hitro, da vam ne bo žal. Tablica samo 3 din. Prepričajte se sami o vrednosti dobitkov, ki bodo razstavljeni v Ljudskem domu v Mostah od 29. julija dalje, dnevno od 9 do 18. Spalnico izdelal Kernjak Franc, Vič. Kolesa in šivalni stroj dobavil Novak Anton, Moste.

l **Trgovine v času VI. mednarodnega kongresa Kristusa Kralja. Združenje trgovcev v Ljubljani obvešča članstvo, da ostane delovni čas v trgovinah za časa VI. mednarodnega kongresa Kristusa Kralja neizpremenjen. Osebju, ki je zaposleno pri prireditvah kongresa, naj šefi dajo prosti čas za sodelovanje in se glede okrasitve izložb drže navodil kongresnega odbora.**

Uprava.

l **Gasilski kongres.** V dnevih od 13. do 15. avgusta t. l. se vrši v Ljubljani gasilski kongres. Pripravljalni odbor za kongres vljudno prosi vse Ljubljančane, da prijavijo odvišna stanovanja za goste. Prijave sprejema: Kongresni odbor gasilske zajednice, Tyrševa cesta 29, II. nad.

l **Rimski grob odkrit na glavnem kolodvoru.** Od glavnega kolodvora tja do čuvajnice na Tyrševi cesti so postavljeni stranski tiri, na katerih navadno stoje vagoni dvornega vlaka ali pa rezervni Pullmannovi vagoni. Kadar stoje vagoni dvornega vlaka, dostikrat potrebuje vsak vagon mnogo vode, ki jo morajo dovažati od nepriročnega mesta. Železniška uprava se je odločila, da med tračnicami inštalira poseben vodovod. Železniški delavci so včeraj dopoldne začeli kopati do pol m globok jarek za položitev vodovodnih cevi. Pri kopanju kakih 40 cm pod tračnicami so naleteli na njim prav čudno kamenito ploskev. Previdno so jo začeli odkopavati in dvigati. Dvignili so ploskev, katere tretji del pa se je odkrušil. Ko so ploščo dvignili, so zapazili kakor krsta globoko jamo, v kateri je bilo dobro ohranjeno okostje, najbrže kakega moškega, poleg njega je bil že močno izjeden novec rimskega kova in rimska svetilka. O najdbi so takoj obvestili narodni muzej. Kustos narodnega muzeja dr. Rajko Ložar je takoj prišel na kraj najdbe in na prvi poled kot strokovnjak ugotovil, da je grob star kakih 1700 let in da izvira od konca 2. ali začetka 3. stoletja po Kristusu. Kosti in drugo so lepo pobrali in odnesli v muzej. Zanimivo je, da so prav na mestu, kjer stoji sedanji glavni kolodvor, odkopali mnogo rimskih grobov, tako sarkofagov, kakor tudi onih, ko so bili v posodah shranjeni sežgani ostanki mrtvecev. Ko so v času od 1855 naprej gradili kolodvor in kopali temelje, so izkopali več takih rimskih grobov. Pred leti so našli sličen sarkofag tudi v bližini železniškega prelaza.

l **Nov škropilni avto ljubljanske občine.** V torek dopoldne je prevzela komisija ljubljanske občine nov škropilni avto, ki ga je občina naročila pri tvrdki Viktor Bohinec v Ljubljani. Podjetje je dobavilo sodoben škropilni avto, izdelek priznane nemške avtomobilske tovarne Grüf in Stift. Strojno opremo avtomobila je izdelala dunajska tvrdka Hogg. Avto ima Dieselov motor za 105 ks in vodni tank, ki drži 5 kubičnih metrov vode. S polnim tankom tehta avto okrog 12 ton. Poizkusna vožnja je pokazala, da avto popolnoma odgovarja zahtevam, ki jih je stavila mestna občina. Tako škropi na širino 25 m, pri čemer je mogoče špropilne šobe med vožnjo popolnoma zapreti, tako da vozov in avtomobilov ta avto ne bo niti najmanj oškropil. Poleg tega ima avto montirano tudi kompletno opremo za spiranje cest. Posebna novost pa sta pri tem avtomobilu dve razpršilni šobi, ki sta montirani v ospredju avtomobila pred hladilnikom. Ti dve razpršilni šobi sta izum zadnjega časa, ko se vse pripravlja na vojno. Šobi gledata v zrak in razpršita vodo v meglo. Ta način razpršitve vode pride v poštev za časa plinskih napadov. Avto bi vozil po cestah in pršil vodo v veliki megli, ki bi potegnila za seboj strupene pline in jih zbila na tla. Pri poskusih v zamejstvu se je izkazalo, da je to najugodnejši način zračenja ozkih ulic, ki so zastrupljene z bojnimi plini. Na avto se da spredaj montirati tudi močan snežni plug, ki ga bo mestna občina še dokupila. V splošnem je škropilni avto tako izdelan kakor škropilnik, ki ga je mestna občina kupila lansko leto. Glede na to, da ima mestna občina devet škropilnih avtomobilov, med katerimi je večina še ostanek demobilizacijskega materiala, je bila ta naprava nujno potrebna. Sedaj bo imela občina vsaj dva moderna škropilna avtomobila, ki sta cenena v obratu in tudi nekaj opravita. Stari škropilni avtomobili imajo namreč kotle, ki drže le 2 do 4 m³ in so že tako zdelani, da bodo v kratkem popolnoma nerabni. Dva moderna škropilna avtomobila in škropilni tramvajski voz pa so začetek novega škropilnega parka, ki ga bo mestna občina vsako leto izpopolnjevala. Potem bodo tudi kmalu prenehale večne pritožbe nad prašnimi ljubljanskimi cestami.

l **Lepe štajerske marelice 6 din kg. Fr. Kham, Kongresni 8.**

l **Cankarjevo nabrežje zaprto.** Ker mestni tehnični oddelek prične v ponedeljek 31. t. m. z regulacijo Cankarjevega nabrežja, bo Cankarjevo nabrežje od trimostovja pa do Tranče in Čevljarskega mosta za vozni promet zaprto. Vozišče, ki bo od 6 do 8 m široko, bo makadamsko, prihodnje leto bo pa tudi površinsko utrjeno. Hodniki ob hišah bodo deloma asfaltni, deloma pa iz porfirnih plošč, da bo Cankarjevo nabrežje že do srede avgusta prav čedno urejeno.

l **Izpred malega senata.** Velika sodna dvorana št. 79 je spremenjena v idilično zatišje. Mirno teko le najnujnejše razprave proti mnogim tatovom. Včeraj pa je bil razpravni program malega kazenskega senata prav čudovito pisan. Poleg tatov je prišel na zatožno klop neki razgrajač zaradi javnega nasilja, ker je stražnika oklofutal. Na vrsto pa so prišli trije nemoralneži, obtoženi posilstva prav mladoletnih deklic, nekdo pa celo krvoskrunstva. Neki Rajaković, ki je bil maja zaposlen pri obmejnih delih okoli Škofje Loke, je storil silo in okužil 5 letno deklico nekega posestnika. Zverinski človek je bil obsojen na 1 leto ječe. Drugi pohotnež je dobil 8 odnosno 4 mesece strogega zapora.

l **Prevejan goljuf — književni založnik — je iskal kar 500 razprodajalcev.** Poročali smo že, da je ljubljanska policija prijela nekega Miodraga Ličića, ki se je izdajal za založnika »leksikona humorja«. Po sporočilih, ki jih je dobila ljubljanska policija, je z isto domislico varal v Zagrebu in Splitu, kjer več ljudi obžaluje svojo lahkomišljenost. V Zagrebu je imel celo najeto uradnico in dva starejša profesorja, ki naj bi mu pomagala pri književnem delu. Ves njegov rokopis za leksikon pa je kaj skromen. Je to namreč šop iz časopisov izrezanih dovtipov. V Ljubljani ga je policija vzela pod svoje okrilje tik, preden je mogel požeti veliki uspeh. Imel je že namreč stilizirane inserate, v katerih je iskal 200 do 500 razprodajalcev za svoj leksikon. Ker se je istočasno pogajal za tisk z ugledno ljubljansko tiskarno, je naslovil v inseratih vse ponudbe na dotično tiskarno, zaradi česar bi inserat bil popolnoma verjeten. Ko bi se pa potem oglašali razprodajalci, bi po stari navadi zahteval od njih kavcije, s katerimi bi jo potem urno popihal iz Ljubljane. Tako pa je prišel le v ljubljanske sodne zapore in ko se bo spokoril za ljubljanske grehe, bo poslan v Zagreb, kjer ga tudi že težko pričakujejo. Zagrebška policija se je posebej priporočila in sporočila naj ga z močno stražo pripeljejo v Zagreb.

Dolgo ostati na soncu in hitro porjaveti!
Tedaj je potrebno ULTRA-OLJE-NIVEA s pojačeno močjo zaščite pred svetlobo.
ULTRA-OLJE-NIVEA upija sončne žarke, ki povzročajo opekline in prepušča le tiste, ki porjave kožo.

LJUBLJANA

Vse mariborske gospodarske kroge opozarjamo na štajersko številko »Slovenca«, ki bo izšla dne 6. avgusta ob priliki začetka Mariborskega tedna. Štajerska številka bo posvečena predvsem Mariboru. Zaradi velike naklade in mnogih obiskovalcev MT, ki bodo segali po tej številki našega lista, bodo oglasi imeli poseben uspeh. Zato vabimo vse mariborske trgovce in obrtnike, da za to štajersko številko naročijo primeren oglas. Oglase morejo izročiti našemu akviziterju, ki jih bo obiskal, ali pa podružnici »Slovenca«, Koroška cesta 1.

*

m **Dež, ki je vreden milijone.** Včeraj zjutraj je začelo končno tudi v Mariboru in okolici deževati. Miren dežek, ki je padal, je vreden milijone, saj je rešil ogromne vrednosti na poljih, v sadovnjakih in v vinogradih. Suša se je poznala celo v gozdovih, saj je začelo listje na drevju rumeneti in odpadati, kakor v jeseni. Potreben pa bi bil dež, ki bi padal več dni, da se žejna zemlja dovolj napoji.

m **Iz pazniške službe.** Za paznika-pripravnika zvaničnika je postavljen pri okrožnem sodišču v Mariboru Ferdo Bornšek iz Prekorja v Savinjski dolini.

m **Umrl** je Žolgerjevi ulici 5 69-letni zasebnik Jurij Kugler. Naj počiva v miru!

m **Nagradno tekmovanje** trgovskih izložbenih oken priredi letos za časa Mariborskega tedna Slovensko trgovsko društvo s sodelovanjem trgovskega gremija. Za tekmovanje je med mariborskimi trgovci veliko zanimanje.

m **Rekordna obremenitev mestnega vodovoda** je bila zabeležena pretečeno soboto. Tega dne je porabil Maribor 9,150.000 litrov vode. Tolike porabe v enem samem dnevu pri mestnem vodovodu še nimajo zabeležene. Kljub veliki obremenitvi pa je dosedaj vodovod dajal dovolj vode.

m **Zanimanje za Apaško kotlino** opažamo zadnje čase pri naših nekaterih someščanih. V Apaški kotlini se namreč nahaja taborišče slovenskih akademikov, kar zanima menda tudi Mariborčane. Vsako nedeljo se namreč odpelje tja veliko ljudi v osebnih avtomobilih, pa tudi razna društva prirejajo izlete v avtobusih. Zadnjo nedeljo je prišlo ob priliki izleta nekega mariborskega pevskega društva do incidenta z orožniki ter je uvedena tozadevna preiskava.

m **Mladi roparji pred sodniki.** Pred senatom petorice so se zagovarjali včeraj dopoldne trije mladi posestniški sinovi iz ptujske okolice zaradi roparskega napada. Razprava je bila zaradi mladoletnosti obtožencev tajna, sodba pa je bila razglašena javno. Kakor smo svoječasno poročali, so napadli ponoči od 3. maja v Zelenikovem gozdu pri Ptuju Jurija Popovška, vrgli so ga na tla ter mu vzeli 2 in pol dinarja gotovine ter pol cigare. Obsojeni so bili 18 letni Jožef Šamec iz Budine na 1 leto in 4 mesece zapora, 16-letni Vinko Janez iz Ptuja na 6 mesecev zapora, in 16 letni Jožef Šilak iz Spuhlje pa je dobil 4 mesece zapora.

m **Na cesti obležala.** V ulici Ob bregu so našli pasanti nezavestno mlajšo žensko. Poklicali so reševalce, ki so jo zapeljali v bolnišnico. Bila je to 30-letna delavka Marija Malek iz Sp. Dobrave, ki se je onesvestila zaradi želodčnih krčev.

m **Avto in kolesar sta trčila** na Tržaški cesti pred mestnim vodovodom. Avto je vodil tovarnar pohištva iz Indije v Sremu Josip Mor, na kolesu pa je bil delavec Jože Fugeš. Mor je prehitel vojaško četo, ko je pripeljal z desne strani na cesto Feguš. Pri trčenju je Feguš priletel z glavo v zaščitno šipo na avtomobilu ter si ves obraz razmesaril, obenem pa si je prebil lobanjo. Zelo močno je krvavel. Reševalci so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so ga takoj operirali.

Dr. LUTMAN
zopet ordinira

m **Smrt v ječi.** V zaporih mariborskega okrožnega sodišča se je nahajal 77 letni Peter Pfeifer iz Žerovinc pri Ptuju. Mož je dobil zaradi tatvine tri mesece zapora, katerega pa ni odsedel, ker je zbolel ter včeraj umrl.

m **Mladostna fantiča kradla v trgovini.** Že nekaj mesecev je opažal trgovec Franc Lorbek v Vurmatu, da mu izginja iz trgovine raznovrstno blago. Ko pa mu je bilo sedaj naenkrat ukradenih kar 980 din gotovine, je slučaj prijavil orožnikom. Ti so izsledili tatove. Bila sta to dva mlada fantalina iz soseščine, eden je star 14 let, drugi pa jih ima 15. Starejši je pobegnil, mlajšega pa so prijeli ter je vse priznal.

m **Če mož kuha...** Na Ravnah je nastal požar na hiši posestnika Blaža Plešnika. Vpepeljil je hišo do temeljev. Ogenj je nastal, ko je bil Plešnik sam doma ter si je kuhal kosilo. Povzročila ga je najbrž iskra iz slabega dimnika. Požar je povzročil precej škode.

Ptuj

Mestno poglavarstvo v Ptuju razglaša, da morajo vsi lastniki orožnih listov, stanujoči na območju ptujskega mestnega poglavarstva, najpozneje do 31. julija plačati zapadlo banovinsko takso, ker se bo sicer izterjala administrativno-eksekutivnim potom.

Razne nesreče. Z lestve je padla in se hudo poškodovala po vsem telesu 66 letna užitkarica Flegarič Marija iz Drstele, občina Grajena pri Ptuju. — Sakeljšek Marija, 37 letna posestniška hči iz Kozmincev, občina Podlehnik, je padla s kolesa ter dobila hude poškodbe na glavi in po vsem ostalem telesu. Na cesti je po nesreči padel Ertl Martin, 43 letni pletar iz Zlatoličja, občina Št. Janž na Dravskem polju, in si nevarno ranil ž eitak hudo bolno desno nogo.

Nož zopet na delu. Ko je zvečer okrog 10 spremljal Klethofer Franc, 27 letni posestniški sin iz Trža, občina Sv. Vid pri Ptuju, neko dekle proti domu, je naenkrat skočil proti njemu H. B. iz Dravcev in ga zabodel v hrbet in levo roko. Klethoferjevo stanje je resno. Kaj je vzrok napada ni čisto znano, gre pa po vseh vidikih za ljubosumnost.

Na Minoritskem trgu delajo nov podstavek k Marijinemu spomeniku, ki je bil, kakor smo že svoječasno poročali, krasno prenovljen. Podstavek bo za 700 letnico minoritskega samostana že zgrajen, kar bo dalo lepemu vitkemu spomeniku gotovo svojevrsten izraz.

Celje

c **Pod pokroviteljstvom I. podpredsednika narodne skupščine in narodnega poslanca g. Alojzija Mihelčiča** bo na Babnem pri Celju velika gasilska slavnost 6. avgusta, združena z blagoslovitvijo novega prapora in župnim izletom. Praporu bosta kumovala g. minister Franc Snoj in predsednik celjske mestne občine g. dr. Voršič Alojzij.

c **Tovorni avto zgorel do tal.** Včeraj okrog 2 popoldne je peljal avtoprevoznik Alojzij Šajevic iz Arije vasi pri Petrovčah s svojim tovornim avtomobilom po državni cesti proti Celju drva. Na cesti se je vnel motor in je bil avtomobil naenkrat v plamenu. Navzoči so skušali rešiti avto in so metali drva z njega, pa ni nič pomagalo in je avto z drvmi vred zgorel. Škode je 80.000 dinarjev.

c **Velika senzacija s krtom.** »Mariborer Zeitung« je priobčil pod rubriko Celje »veliko senzacijo« iz pasjih dni, ki se je dogodila v mestnem kopališču. Z brega Savinje je priplaval krt proti mostu za kopalce. Revež se je kmalu utrudil in je splezal na hrbet plavalca ter tako prispel na most. Hotel je razkopati deske, pa mu ni uspelo. Kopalci so začeli krta božati in sušiti. Šele dopisniku M. Z., ki pravi, da ima vsak dober tisk povsod svoje dopisnike, je uspelo pojasniti kopalcem, da hoče krt v zemljo, nakar so krta v slovesni procesiji izročili zemlji. Ali je šel za njimi tudi dopisnik, nam ni znano. Najbrž pa je tako, kajti po dopisnikovi lastni trditvi ima vsak dober tisk dopisnike, ki jih najdete povsod — tudi v krtovi družbi.

c **Po soparnih in vročih dneh**, ko smo imeli v Celju v senci 41 stopinj, je, hvala Bogu, začel padati dež v nedeljo. Včeraj je vse dopoldne deževalo in tako vsaj malo napojilo zemljo, ki je bila tako potrebna. Kmetje so zelo zadovoljni.

c **V celjski bolnišnici je umrla** 38 letna zasebnica Pukl Jožefa iz Lave pri Celju. Naj v miru počiva!

c **Oproščen zaradi nagovarjanja k krivemu pričevanju.** Pred okrožnim sodiščem v Celju se je včeraj dopoldne zagovarjal 55 letni posestnik iz Zg. Negonja pri Rogaški Slatini. Obtožen je bil, da je nagovarjal Kralja Jurija, da je ta na sodišču v Rogatcu pričal po krivem. Sodišče se ni moglo prepričati o njegovi krivdi in ga je zaradi pomanjkanja dokazov oprostilo.

c **Že zopet napad.** V neki gostilni v Slivnici pri Celju je neki hlapec napadel z nožem 25 letnega sina posestnika Gajška Karla in mu prizadjal težke poškodbe z nožem po desni roki.

c **Z vrelo juho se je** polil 2 leti star sin rudarja Brezovšek Stanko iz Zabukovca. Dobil je težke opekline po obeh rokah in licu. Otroka so prepeljali v celjsko bolnišnico.

— Dolžnost vsake žene je, da pazi na redno stolico, ki jo doseže z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo, ako jo jemlje vsak dan v manjši množini. Prava »Franz-Josefova« voda deluje milo, prijetno, naglo in zanesljivo.
Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Stavka pekovskih pomočnikov v Celju

Celje, 25. julija.

Kakor smo že poročali, je četrto razpravo za mirno poravnavo spora sklical na željo nekaterih socialno čutečih mojstrov predsednik občine gosp. dr. Voršič. Delavska delegacija je popuščala do skrajnosti in odstopila 50% od svojih zahtev z nado, da bo spor takoj likvidiran. Zahteve stavkujočih so se torej občutno znižale in stavkujoči ne zahtevajo več kot 5% povišek mezde ter še to samo v treh postavkah, dočim lahko ostane najbolj sporna postavka brez poviška. Kljub velikemu trudu g. predsednika dr. Voršiča ter mestnega komisarja g. Korena Viljema in zastopnika Delavske zbornice g. Grošlja ter ostalih delavskih delegatov ni bilo mogoče doseči zaželjenega sporazuma, zaradi česar traja stavka dalje. K razpravam so prišli skoraj vsi pekovski mojstri, kar je znak, da vodstvo Združenja nima dovolj zaupanja, ali pa je izgubilo oblast. Vzroki odpovedi kolektivne pogodbe (našteti od Združenja) so tako različni, da javnost ne more razumeti, čemu tako smešni izgovori. S pismeno odpovedjo kolektivne pogodbe je Združenje navedlo, da hočejo imeti mojstri v bodoče proste roke za urejanje delovnih razmer s svojimi pomočniki. Pri drugi razpravi je poslevodeči tajnik v imenu predsednika g. Mlakarja in Združenja izjavil, da je glavni vzrok odpovedi kolektivne pogodbe, ker so se množile pritožbe, ako pomočniki niso prejemali predpisanih mezd in ugodnosti. Najbolj značilno izjavo pa je izrekel na zadnji razpravi v imenu Združenja g. Pobec, ker je ugotovil, da so mojstri odpovedali kolektivno pogodbo zaradi nezakonitosti, češ da so za hrano preveč odtegovali svojim pomočnikom, ker uredba dovoljuje le 8 din dnevno, pomočnikom pa se je odtegovalo 100 din tedensko. Otipljivo je, da zadnja izjava najmanj drži in je tudi najbolj smešna, ker bi z isto morali prevzeti pač gg. mojstri vso krivico stavke nase. Namesto, da bi pomočniki izvajali konsekvence zaradi kršenja uredbe, so torej mojstri izzvali stavko. Ugotovilo pa se je takoj, da je bila to izrecna zahteva predsednika g. Mlakarja, da se je vnesla v staro kolektivno pogodbo postavka 100 din kot dovoljeni odtegljaj za hrano. Povišek plače po našem mnenju za mojstra absolutno ne igra vloge, ampak gre le prevsem za prestiž.

Kranj

Tudi Kranj je napravil lepo in mogočno pripravo za kongres Kristusa Kralja. Zadnjo nedeljo je ob nabito polni cerkvi maševal prevz. gosp. nadškof dr. Ujčič, ki je imel tudi lep govor o namenu kongresa. Na koncu pa je vse kranjske farane prisrčno povabil, da se kongresa v čim večjem številu udeleže. Ob 8 pa je imel sv. mašo in govor g. dekan, ki nas je razvnel in navdušil za kongres, tako da smo vsi sklenili: v soboto ali nedeljo gremo v Ljubljano. V Kranju bodo ostali le bolniki in tisti, ki za Kristusovo kraljestvo in njegov mir ne marajo, ampak bodo prav te dni najbolj strupeno napadali vse, kar je božjega in kovali v svojem srcu najbolj podle načrte. Popoldne pa je bila po litanijah ura molitve, ki se je je udeležila skoraj vsa fara. Tu smo prosili, da bi na svetu zavladal res mir, mir, po katerem danes hrepeni ves svet.

KULTURNI OBZORNIK

Spominski zbornik Slovenije

Izšel je **Spominski zbornik Slovenije**, ki naj pokaže vse delo slovenskega duha in napora v zadnjih **dvajsetih letih državne svobode**. Svoj čas je — ob **desetletnici** državne samostojnosti — izdala Leonova družba podoben zbornik, za dvajsetletnico pa pred meseci revija Misel in delo, le da imajo ti sestavki bolj spominski značaj ter se ozirajo tudi na srbskohrvatski del. Ta zbornik pa, ki ga je izdala **založba »Jubilej«** pod pokroviteljstvom bana dravske banovine dr. Marka Natlačena, stoji največ na uradnih podatkih ter hoče v celoti in čim bolj znanstveno-objektivno zajeti vse dogajanje v Sloveniji v zadnjih dveh desetletjih, ki pomenjata gotovo novo dobo v našem narodnem življenju. Zbornik kot tak je bil zamišljen za proslavo dvajsetletnice države in bi moral iziti jeseni. Toda, ker je gradivo od časa do časa naraščalo in so se prireditelji zavedali, da je boljše izdajo malo zavleči, kakor pa jo izdati v slabši obliki in manj popolni, zato je monumentalna knjiga mogla iziti šele sedaj. Resnično monumentalna knjiga po zunanjosti (točno 700 strani velike oblike!), po tisku (polkrepek) in opremi, kakor tudi po **vsebini** in **pomembnosti**: resnično ogledalo slovenskih uspehov na vseh področjih kulturnega življenja, na duhovnih in materialnih poljih zadnjih dveh desetletij.

Zbornik je sestavljen — kakor smo že omenili — po zamisli bana dr. Marka **Natlačena**. Splošno redakcijo je vodil banovinski svetnik **dr. Joža Kovačič**, glavni uredniki pa so bili ravnatelj muzeja **dr. Mal** (za splošni in upravni del), vseučiliški profesor **dr. Fr. Stele** (za kulturni) ter narodni poslanec **dr. Joža Lavrič** (za gospodarski). Temu odboru so pomagali še gg. Hrvoj Maister, Drago Potočnik in Janko Hafner. Vso upravo pa je vodil g. **Gvido Zupan**. Pri Zborniku je sodelovalo 38 avtorjev s prispevki iz svojega delovnega področja, kar daje delu še posebno vrednost in poroštvo natančnosti in vestnosti.

Monumentalni zbornik otvarjajo celostranske podobe našega kralja Petra II., kr. namestnika Nj. Vis. kneza Pavla, predsednika senata dr. Korošca in bana dr. M. Natlačena. Zadnja dva sta delu napisala tudi nekaj spremnih besed. Tako je **dr. Korošec** zapisal pomemben članek z naslovom **Verujmo v svoj narod**, v katerem na svoj jasen način v kratkih in jedrnatih besedah poda konstelacijo Slovencev v svetu, zanik drugih narodov iz njihovih lastnih krivd, česar pa se pri Slovencih ni bati, kajti »slovenski narod je še danes v svojih moralnih osnovah zdrav in krepak«. Zato mirno in z optimizmom zremo v bodočnost. Če smo se obdržali skozi stoletja brez lastne države, nam bo toliko lažje v Jugoslaviji, kjer smo svojo usodo povezali s srbskim in hrvatskim narodom. Če so se nam neprijazne sile podvojile, smo mi svoje podesetorili. Pot našega naroda se šele začenja. Ne v zaton, temveč v življenje, z vero v Boga in v samega sebe!« Ban dr. M. **Natlačen** pa v svoji poslanici poudarja namen Zbornika, ki naj v vseh člankih pokaže, kje smo bili l. 1918. in kje 1938., da imamo tako obračun svojega uspeha in neuspeha ter se tako dokopati do samospoznanja in realnega vrednotenja naših narodnih prizadevanj. In to misel je poudarila tudi založba »Jubilej«, ki je knjigo izdala, podčrtavajoč to primerjalno stališče zbornika, ki zato noče biti knjiga osebnih spominov na to dobo, temveč tudi vrednotenje in sodba. Založba tudi pravi, da je zbornik rodila povišana samozavest, ki je Slovence navdala ob državni samostojnosti, ter zavest, da sicer prepogosto pozabljamo na dogodke, ki so za narod bili usodni, ter je zato treba pravočasno oceniti plodove dela.

To so uvodne misli častnih sotrudnikov in založbe, ki uvajajo bralca v pomembnost zbornika, s katerim je Slovenija počastila svojo dvajsetletnico svobode.

Prava vsebina pa se začne s **splošnim delom** — zemljepisnem in zgodovinskim ter z opisom upravno-političnega značaja. **»Kje smo in kako smo?«** je naslov prvega, temeljnega in čudovito nazornega sestavka doc. dr. Valterja **Bohinca**, v katerem je z nazornostjo in geografsko primerjavo opisana lega naše zemlje ter njen značaj. Smo v središču Evrope, na meji srednjeevropskega sveta, sredozemskega in panonskega ter prav tako pred vratmi Orienta in Balkana, kar ima vse vpliv na našo človeško duševnost in naš značaj. Članek je lep donesek k psihologiji slovenskega človeka, izvajane iz zemljepisnega položaja. Prof. Silvo **Kranjec** je podal v zgoščeni obliki v članku **»Na poti v Jugoslavijo«** vso genezo jugoslovanske ideje še davno v Avstriji ter njeno zorenje do sarajevskega atentata, ki je po vojni vihri rodil Jugoslavijo. Članek pomenja zgodovinski uvod v osvobojenje. Takoj nato pa sledi drugi članek prof. **Kranjca: Slovenci v Jugoslaviji**, kjer je opisana pot političnih borb slovenskega naroda, uspehov in neuspehov ter glavni dogodki zadnjih desetletij. Marsikaj, kar smo že pozabili, si bomo ob tem spet osvežili, in to bo prav in je potrebno.

To sta uvodni študiji, na katerih stoji vsa naslednja stavba slovenskega upravnopolitičnega in kulturnogospodarskega razvoja, ki ju opisujejo nadaljni prispevki strokovnjakov. Tako je Dragotin **Terstenjak** opisal upravo v Sloveniji, državno in samoupravno, ban dr. Marko **Natlačen** banovinske samouprave v okvirju ustave od 3. septembra 1931, kjer je važen zlasti člen 116., ki ga posebej poudarja in ki daje vladarju pravico, da lahko tudi neodvisno od ustavnih predpisov notranje preuredi državo. Podban **dr. Majcen** opisuje upravo v pravni državi, predsednik apelacije **dr. Golja** pa slovensko pravosodje v teh letih, Viktor **Steska** pa cerkvene razmere. Stanovska uprava je napisana po uradnih podatkih raznih stanovskih organizacij, tako Zbornice za TOI, inženirske, odvetniške, notarske, zdravniške (dr. Meršol), lekarniške, delavske, kmetijske in dentistično-tehniške.

Izredno obsežen je **drugi del**, ki obravnava slovensko **kulturo**, kakor jo je v uvodni besedi definiral univ. prof. **dr. Turk**. Šolstvo in privatne prosvetne organizacije so obdelane po podatkih banske uprave. Knjižničar Cene **Kranje** je v izčrpni študiji podal pregled slovenskega tiskarstva in knjigotrštva, **dr. Melita Pivec-Stele** pa statistiko knjižne produkcije v teh desetletjih. Prof. Fr. **Koblar** je podal zgoščen pregled slovenskega leposlovja in oznake glavnih pisateljev. Univ. prof. **dr. Lukman** je opisal delovanje slovenskega znanstva, **dr. Stele** pota slovenskega slikarstva, kiparstva in arhitekture, Vilko **Ukmar** slovenske glasbe. **Dr. Stele** je predstavil slovensko akademijo znanosti in umetnosti, **Fr. Koblar** gledališče, **Fran Baš** muzej, galerije in arhive ter spomeniško varstvo, prof. **Koblar** pa še radio, kateremu se je prav v teh dneh izpolnila tista želja, ki jo je prof. Koblar izrazil v zadnjem stavku: povečanje postaje in gradnjo relejne postaje v Mariboru.

Največji del pa je **tretji: gospodarski** in socialni. Tu so objavljene naslednje razprave: Dvajset let našega gospodarstva, Naša kmečka zemlja in gospodarske razmere (kmetijski oddelek banske uprave), Razvoj gozdarstva in lova (inž. **Sivic** Anton), Rudarstvo Slovenije (inž. Lojze **Zupančič**), Nacionalizacija tujega premoženja, O slovenskem podjetniku (**Ivan Avsenek**), Industrija v Sloveniji (dr. Adolf **Golia**), Dvajset let razvoja slovenskega obrtništva (Janko **Traven**), Gostinstvo, Domače obrti v Sloveniji, Razvoj trgovine (Fran **Šink**), Razvoj zaposlenosti v Sloveniji po svetovni vojni (Ivo **Lah**), Naš promet (inž. dr. Črtomir **Nagode**), Ceste in hidrotehnična dela (inž. Josip **Porenta**), Elektrifikacija dravske banovine (inž. Fr. **Rueh**), Slovensko denarništvo (Drago **Potočnik**), Pregled našega zadružnega gibanja in stanja (dr. Vlado **Valenčič**), Zasebnopravno zavarovalstvo v Sloveniji (Ivan **Martelanc**), Dvajset let tujskega prometa v Sloveniji (dr. Rudolf **Marn**), Državne in samoupravne finance v dravski banovini v l. 1918 do 1938 (dr. Vladimir **Murko**), Zdravstveno stanje in demografski podatki (dr. Ivo **Pirc**), Razvoj zdravstvene zakonodaje (Janko **Dolžan**), Bolnišnice v Sloveniji (dr. Valentin **Meršol**), Razvoj in delo higienske organizacije v Sloveniji (dr. Ivo **Pirc**), Naše delavstvo in naša zakonodaja (Filip **Uratnik**), Naše izseljensko vprašanje (Alojzij **Kuhar**), Gasilstvo v dravski banovini, Zasebna dobrodelnost. Dodan je še statistični dodatek, ki ga je sestavil Drago **Potočnik**.

V **četrtem** delu so objavljeni opisi nekaterih važnejših kulturnih in gospodarskih ustanov in podjetij.

Zaključno besedo pa je povzel univ. profesor **dr. Stele** s sestavkom, v katerem je skušal podati nekako kulturno filozofijo Slovencev ter psihološki razlog za našo legendarno razdvojenost, ki je nastala iz reformacije in protireformacije, iz severnjaškega in južnjaškega občutenja sveta, iz protestantstva in baroka, iz idealizma in realizma, kar je nujen rezultat našega zemljepisnega položaja. Ta razdvojenost se mu ne zdi slaba in škodljiva, temveč sta oba tečaja dajala pozitivne plodove in najplodovitejše prav tedaj, ko je bila ta notranja napetost na višku. Ta priostreni dualizem mu je »prepotreben element«, kar pa je tiskarski škrat hudomušno pokvaril prav v nasprotni, celemu stavku nesmiselni »nepotrebni element«. Članek je vsekakor poizkus razložiti globlje in bolj smiselno kot navadno našo eminentno kulturno razklanost.

S tem pa je tudi **Spominski zbornik** zaključen. Vsi, ki so imeli opravka z njim, bodisi kot uredniki, pisatelji ali upravniki, so storili veliko delo, ki je v čast vsej Sloveniji, pa tudi naši banovini ter je vsekakor edinstvena publikacija v državi, postavljena za zgled, kako je treba proslavljati najvažnejše dogodke v življenju naroda. Bilanca, ki jo kaže tak pogled nazaj, za Slovence večinoma ni negativna, samo v nekaterih ozirih je morda manj uspela (samouprava), sicer pa je pokazala velik napredek slovenstva v vseh pogledih. Morda ne tako visok, kot bi bil lahko, da smo svobodno razpolagali s svojimi sredstvi, vsekakor pa pozitiven. S tem obzornikom je še bolj potrjena naša privezanost na to državo, v kateri edini je zagotovljen naš samostojni, narodni, kulturni in gospodarski razmah.

Ta spominski zbornik je pravi dokaz tega, zakladnica vsega našega znanja o Sloveniji zadnjih desetletij, ter zato vredna, da krasi mizo vsakega našega izobraženca, še celo pa naših uradov, občin in župnišč ter društev, ki bodo v njej našli vse podatke, potrebne za nujno spoznavanje samega sebe. In samo od takega spoznanja gre lahko pot zavednostno navzgor. td.

Radiofonske prireditve v času kongresa

V okviru kongresnih **prireditev prireja radiofonska oddajna postaja pomemben cerkveni koncert, ki obsega dela domačih, pa tudi tujih mojstrov.**

Posebno opozarjamo na delo italijanskega skladatelja **Vittorio Gnecchija**: Salzburška maša (Missa Salisburgensis), katere »Gloria« bo izvajana pri tem koncertu.

Delo je pisano za solo sopran, mešani zbor, orkester in orgle. Predvideno je pa tudi izvajanje z orgelsko spremljavo in je skladatelj pripravil zato posebno orgelsko partituro. Izredno zanimiva in tudi hkrati težavna vloga je dodeljena sopranskemu solu: skozi vse delo se ovija, tekmuje deloma z orkestrom, deloma z zborom, večkrat postopa v skrajno dramatičnih stopnjevanjih, katera so podprta z močnim harmonskim ozadjem.

Celotno delo je bilo prvič izvajano v okviru glasbenega festivala 23. julija 1933 v salzburški stolnici in bilo tedaj z ogromnim navdušenjem sprejeto. Naziv »salzburška maša« prihaja od tod, ker tvori tematično podlago koralni napev salzburškega skladatelja Pavla Hofhajmerja. — Delo izvaja frančiškanski cerkveni zbor p. Hugolina Sattnerja, solo poje ga. Dragica Sokova, pri orglah g. prof. Pavel Rančigaj, dirigira g. Drago Mario Šijanec.

Koncertna pevka gdč. **Štefka Korenčanova** zapoje Bachovo pesem: Blagor Tebi — s spremljevanjem orgel in Kimovčevo: Češčena si Marija — s spremljevanjem violine in orgel.

Izmed zborovskih točk je na sporedu še Dolinarjeva: Zdrava Marija za soli zbor in orkester.

G. prof. Pavle Rančigaj zaigra še Händlov koncert za orgle s spremljevanjem orkestra, dalje Bergerjevo: Fugo in Lisztov preludij in fugo na ime: B-a-c-h.

Koncert **bo važen umetniški dogodek. Vrši se v cerkvi sv. Petra v petek 28. julija ob 20. Vstopnine ni! Iskreno vabljeni.**

Davna priča krščanstva

Iz Neapla poročajo, da so v razvalinah mesta Herkulanum, ki ga je l. 79 po Kristusu zasul izbruh Vezuva, v neki patricijski hiši našli znamenje križa (»signum Christi«). Križ je bil pritrjen na steno v 60 cm visokem in 45 cm širokem okviru. Poleg tega so našli zogljenel kos oprave, neke vrste klečalnik, ki ga je s hišo vred zasula goreča lava in ga tako ohranila današnjemu času. Ti dve najdbi sta gotovo med najstarejšimi dokazi krščanstva v nekdanji rimski državi, ki dokazujeta, da je krščanstvo prišlo sem že kmalu po Kristusovi smrti, vsekakor pa pred l. 79, ker takrat je izbruh Vezuva vse pokril s kamenjem in pepelom.

Podmornica »Thetis« znova ušla na dno

Pripravljalna dela za dvig ponesrečene podmornice »Thetis« so bila v petek zvečer tako rekoč končana. Podmornica je bila že povezana z 8 močnimi železnimi kabli, zadnji potapljači so se vrnili na površje in javili, da je vse v redu. Dvigovalna ladja »Zelo« je čakala samo, da nastopi klima, ko bi bilo več upanja podmornico z morskim tokom zapeljati vsaj nekaj milj bliže bregu. Okrog 1 v soboto zjutraj je prišel ugoden trenutek in naprave na »Zelo« so začele delovati. Verige in kabli so se napeli in kmalu se je »Thetis« dvignila iz morskega dna. V načrtu je namreč bilo, da bi »Zelo« podmornico ob tej plimi prepeljala nekoliko bliže bregu, potem spet položila na morsko dno, ker je gibanje morja tu izredno močno in bi bilo vsako prepeljevanje ob oseki že v naprej obsojeno na neuspeh, ob naslednji plimi bi jo spet nekoliko prestavila itd., dokler nesrečna podmornica z 99 mrtvimi ne bi prišla na suho, kjer bi bila preiskava o vzrokih te nesreče šele popolnoma omogočena. Toda ko se je »Zelo« s težkim tovorom pod seboj okrog pol 3 zjutraj začela počasi premikati k bregu, sta dve verigi odpovedali — počili sta — in »Thetis« je spet ušla na dno morja. 10 km naokrog je bila v teh urah prepovedana vsaka plovba, da bi bilo morje čimbolj mirno, toda vse ni nič pomagalo. V soboto popoldne ob pol 5 je mornariško poveljstvo nestrpno pričakujoči javnosti na kratko sporočilo, kaj se je v noči zgodilo. Del se bodo lotili znova, ker poveljstvo za vsako ceno hoče priti na jasno, kaj je to nesrečo povzročilo, zato hoče podmornico imeti neposredno pred očmi. Delajo z veliko naglico, ker se vremenske razmere morejo vsak dan poslabšati, kar bi pomenilo konec vseh poskusov — vsaj za to poletje.

Nemški težki železniški top

ŠPORT

Še enkrat Harbig

Zanimalo bo marsikaterega športnika, prav gotovo pa vsakega lahkoatleta, kako se je pripravlial Harbig za naskok na svetovni rekord, ki ga je letos zrušil v Milanu in postavil novega v teku na 800 m.

Harbiga so odkrili pomladi leta 1934 kot nepoznanega športnika. Sicer je on že preje gojil šport kakor rokomet in gozdnih tekov se je udeleževal, vendar se je seznanil šele v tem letu s svojim trenerjem Gerschlerjem in s tem se je pričelo zanj šele pravo športno udejstvovanje. Ta trener je takoj spoznal v novo odkritem športniku velik talent, kajti Harbig je v neštetih gozdnih tekih in v tekih na daljše proge na tekališčih pokazal tako vztrajnost, da je mislil celo trener, da postane izboren dolgoprogaš. Vendar pa je imel Harbig tudi veliko veselje za šprint. Toda kljub temu je manjkalo Harbigu še mnogo do tega, kjer je danes. Leta 1934 se v Nuernbergu niti v finale ni prerinil, leta 1935 je bil pri juniorskih prvenstvih v Kaselu zadnji. Leto nato pa se je stvar že zasukala. Na olimpijskih igrah je Harbig prvikrat nastopil v mednarodnih tekmah. Bil je v hudi konkurenci že v predtekih izločen, toda bila pa je to zanj velika šola, lahko se reče šola, ki ga je usposobila, da je postal svetovni prvak z bajnim uspehom. Na tej olimpijadi je študiral taktiko Lovelocka, Cunninghama in Fincev, naučil se je, koliko je vredna hitrost pri zadnjih metrih. Hotel je postati velik tekač in zato je moral in hotel iti v vsak tempo in kljub temu na koncu še šprintali.

Pod temi okolnostmi je treniral Harbig dve leti. Po hitrosti se je vselej prilagodil določenemu tempu, da je potem v ravnici zmagal s šprintom. Vsi nemški nasprotniki, Švedi, Lanzi in Amerikanci so bili brez moči radi te taktike. Celo poljski prvak Gasovski ni mogel 30 meterskega naskoka spremeniti v zmago, kajti Harbig ga je dohitel in prehitel in — zmagal. In tako je vedno zboljševal svoje čase. Zato je tekel Harbig vse proge letos samo radi tempa in ne radi šprinta. Hotel se je namreč prepričati, če bo kos veliki hitrosti, ki jo mora ne držati od začetka do konca, temveč celo povečavati V Milanu je dokazal, da celo čas v prvi rundi v 52,6 sek. ne more prepričati končnega napada. Lanzi je v zadnjih sto metrih enostavno obstal in je izgubil več kakor 15 metrov, ko je Harbig šele začel prav delati.

Toda cilj tega fenomenalnega svetovnega tekača pa niso rekordi, temveč je cilj vsega njegovega dela Helsinki — zlata kolajna v Helsinkih. Ko bo to dobil, se bo poslovil od tekmovanja in hoče napraviti prostor naraščaju, ki je danes zasenčen, katerega jedva opazimo z ozirom na take uspehe svetovnih mojstrov.

Kdo je tekel doslej pod 1:50?

Časi pod 1:50 so še danes zelo redki. Na olimpijadi v Los Angelesu leta 1932 je prvikrat v zgodovini pretekel pod omenjenim časom Anglež Hampson ki je rabil za 800 m 1:49, min. in tudi Kanadčan Wilson je šel skozi cilj v času 1:49,9 min. Ben Eastman je ravnotako hiter kakor Hampson, črnec Woodruff je rabil 1:49,9 in pozneje samo 1:47,8, pri čemur se je izkazalo, da je bila proga za 4 metre prekratka. Vsekakor pa bi bilo tedaj 1:48,4. Medtem sta Glenn Cunningham s časom 1:49,7 in E. Robinson s časom 1:49,6 dosegla nove svetovne rekorde.

Šele v preteklem letu se je zopet vključila tudi Evropa v vrste teh tekačev. Woderson je pretekel 800 m v času 1:48,4. In v letu 1939 je najprej poskrbel Italijan Lanzi za nov italijanski in svetovni rekord, potem se je uvrstil Harbig s časom 1:49,4 v krog svetovnih mojstrov. No in sedaj sta oba ta dva nasprotnika s časi 1:46.6 in 1:46 absolvirala najhitrejši tek na 800 m vseh časov.

Atletski dvoboj Zagreb : Split

V atletskem dvoboju, ki je bil v Splitu med Zagrebom in Splitom, je zmagal Zagreb s precejšnjim naskokom. Oglejmo si rezultate, ki so zaradi troboja med Zagrebom, Belgradom in Ljubljano precejšnje važnosti. Izgledajo takole:

Teki: na 100 m Avgustin (Z) 11.2, na 400 m Despot (S) 51.5, na 800 m Kaiser (Z) 2:01.8. Despot 2:02.6, na 5000 m Kotnik (Z) 15:59; štafeta 4×100 metov Zagreb 45.5, štafeta 400—300—200—100 m Zagreb 2:08.7.

Meti: Krogla Kovačevič (Z) 41.43 m; kopje Markušič (Z) 58.37 m; disk Kovačevič (Z) 42.25 m.

Skoki: višina Avramovič (Z) 180 cm, Bach (Z) 176 cm; daljava Ulrich (Z) 621 cm; triskok Bergmann (Z) 12.79 m; skok s palico Ivanuš (Z) 342 cm.

Plavalni dvoboj Jug : Jadran 65 : 44

V Dubrovniku je bil plavalni dvoboj med splitskim Jadranom in dubrovniškim Jugom v Dubrovniku. Končal se je z zmago domačinov v razmerju 65 : 44. Postavljeni so bili nekateri izredno dobri rezultati. Najbolj se je spet izkazal Ciril Žižek, ki je 40 m prosto preplaval v 4:51.6. To je najboljši letošnji rezultat v Evropi na tej progi in za 5 sekund boljši kakor lanski najboljši Žižekov rezultat. Ostali rezultati: 100 m hrbtno ženske: Arlič Maja (Jug) 1:30; 200 m prsno moški: Barbieri (Jug) 3:02; 100 m prosto ženske: Beara (Split) 1:16.8, 100 m prosto moški: Stakula (Jug) 1:01.7 200 m prsno ženske: Colič (Jug) 3:26.5; 100 m hrbtno moški: Ciganovič (Jug) 1:15.2; ženska štafeta 4×50 m prosto Split 2:20.2; moška štafeta 4×200 m prosto Jug 9:45.6

Nov svetovni rekord Italijanke Testonijeve

V Garmisch-Partenkirchenu je postavila Italijanka Testonijeva — ki je šele pred tednom zboljšala svetovni rekord v teku čez zapreke na 80 m — zopet nov svetovni rekord. Tokrat se ji je posrečilo znatno zboljšati čas. Za omenjeno progo je sedaj porabila 11.3 sek., čas, ki ga ne bo kmalu katera zboljšala. Na drugem mestu je bila Nemka Dempejeva, ki je rabila 11.6 sekund in ki je izenačila nemški in prejšnji svetovni rekord. Poleg tega je bilo doseženih še nekaj prav lepih rezultatov. Tako je skočila v daljavo Nemka Schulzejeva 5.76 m in je vrgla njena rojakinja Mauermayerjeva disk točno 46 m.

Šport po svetu

V tekmi za Davisov pokal v ameriški zoni je prišlo do srečanja med teniškima reprezentancama med Kubo in Kanado. V tekmovanju parov je proti pričakovanju zmagala kubanska dvojica Noras-Ricardo nad kanadsko dvojico Pedrar-Paerson z 9:7, 4:6, 6:4, 4:6, 6:1.

•

V enajsti etapi Tour de France« je zmagal na progi Montpellier-Marseille (212 km) Francoz Galatteau. Progo je prevozil v 6,30.55. Drugi je bil Clemens (isti čas), tretji Le Greve 6,31.55. Po enajsti etapi je splošni placement naslednji: 1. Vietto s časom 73.56.17; 2. Sylvere Maes 74,00.16; 3. Vlamanek 74,03.03; 4. Vissers 74,06.12; 5. Lambrichts 74,03.37.

•

Praška Slavija bo 2. avgusta odigrala nočno tekmo s Hungarijo v Budimpešti.

•

Praška Sparta pa bo v avgustu odigrala v Nemčiji tri tekme in sicer: dne 13. avgusta v Berlinu.

•

Za naslov svetovnega prvaka se bosta po uradnem sporočilu srečala v boju sedanji svetovni prvak črnec Henry Armstroug, »ubijalec mož«, ter Italijan Aldo Spoldi. Boj bo septembra meseca v Rimu. Spoldi in Armstroug sta se srečala že v Newyorku leta 1937 Takrat je zmagal Henry Armstroug samo po točkah.

ZFO

Nedeljsko tekmovanje za mednarodne tekme v Belgiji

V včerajšnjem našem poročilu je pomotoma izostala lahkoatletska disciplina: **skok v daljavo**, v kateri so v nedeljo tekmovali naši zastopniki, ki pojdejo v Belgijo. Rezultati v skoku so bili tile: 1. Lončarič (Maribor) 6.47 m; 2. Klinar (Št. Vid — zavod) 6.34 m; 3. Smolej (Št. Vid pri Stični) 6,04 m.

Z ozirom na rezultate nedeljskih lahkoatletskih tekem in pa z ozirom na zelo dobre uspehe, ki jih je pokazal pri tem tekmovanju br. Lončarič, bodo lahkoatletsko reprezentanco sestavljali tile naši tekmovalci:

Jeglič, J. Klinar, Košir, Lončarič, Skušek in Smolej. Vsi ti tekmovalci, kakor vsi telovadci in ostali, ki pojdejo v Belgijo, prejmejo potrebna pojasnila pismeno, ozir. v dnevniku »Slovenec«.

„SLOVENEC“

na 10 straneh, je največji, najboljši in najbolj razširjeni slovenski dnevnik!

Tretjeredniki! Na slovenski tretjeredniški tabor v Ptuj!

Letos bomo pokazali svoje vrste v Ptuju in sicer 5. in 6. avgusta. Kar le more in še količkaj misli po Frančiškovo, bo takrat v Ptuju. Očetje minoriti bodo v onih dneh obhajali 700 letnico svojega samostana in ob tej priliki bo veeslovenski tabor. Pripravljajte se in uredite svoje zadeve tako, da se 5. in 6. avgusta vidimo v Ptuju. Polovična vožnja na vseh železnicah je dovoljena. Naročite si o pravem času izkaznice pri svojem župnem uradu ali v bližnjem samostanu. Preberite natančno spored ptujskih slovesnosti, kar vas bo brez dvoma navdušilo, da boste šli gotovo na pot! **Prav posebno prosim voditelje tretjega reda, naj tabor na julijskem mesečnem shodu toplo priporoče. Organizirajte v vsakem okrožju kar mogoče živahno!**

P. Odilo O. F. M.
prov. komisar.

Pripravljalni odbor za proslavo 700 letnice sporoča vsem udeležencem, ki želijo, da jim odbor preskrbi **prenočišče in hrano** v Ptuju, da bo jamčil za prenočišče in točno prehrano le onim udeležencem, ki bodo hrano in prenočišče naprej naročili **najdalje do 1. avgusta.** Vse prijave naslovite na Pripravljalni odbor za proslavo 700 letnice v **minoritskem samostanu v Ptuju.**

Putnikove vesti

Kadar potujete, ne pozabite na sledeča železniška pravila, da si pribranite marsikako sitnost: 1. **Otroci** do izpolnjenega 4. leta (največ 2 naenkrat) se vozijo zastonj; od 4.—10. leta za polovično ceno. 2. **Zakonci** na poročnem potovanju (naši in tuji) imajo polovično vožnjo. 3. **Dijaki,** člani plan. društev, zimsko športnih zvez, Touring cluba in skavtskih zvez imajo znižano vožnjo, če potujejo vsaj 3 ali 4 skupaj. Dijaki v skupinah vsaj do 10 pod skupnim vodstvom, imajo četrtinsko vožnjo v 3. r. 4. **Praktičen potnik,** ki se noče drenjati pred postajno blagajno, bo kupil vozni listek pri Putniku, kjer ga dobi za čisto isto ceno. 5. **Prtljaga** se sprejme v voz le, če pokažete vozni listek ter se oddaja vsaj 15 minut pred odhodom vlaka. Nosačem se plača v postajnih prostorih 2 din od kosa. Ročna prtljaga se ne sme jemati ali podajati skozi okno voza. 6. **Veljavnost voznih kart** traja za oddaljenost do 400 km 2 dni, za večje daljave 4 dni. Vožnja se lahko prekine samo enkrat v vsako smer. 7. Če zaradi zamude vlaka izgubite zvezo, lahko zahtevate denar za neprepotovani del proge. 8. Za prtljago pripada potniku samo prostor, ki je nad in pod njegovim sedežem. 9. **Majhni psi** se lahko prevažajo brezplačno v oddelku, če jim sopotniki dovoljujejo vstop. 10. **V oddelkih za ženske** moški nimajo pravice potovati, tudi če jim dame dovolijo. V oddelkih za ženske in nekadilce ne sme kaditi, niti z dovoljenjem sopotnikov. 11. **Za spalni voz** mora potnik imeti karto za to vrsto voza in karto družbe Wagon-Lits. 12. Potniki I. in II. razr. ostanejo v jedilnem vozu, dokler hočejo, dočim potniki III. razr. lahko pridejo v ta voz le ob času obedov.

Predstave na prostem v Kamniku

V nedeljo, 23. julija je bilo v Kamniku kar dvoje predstav na prostem. Na Malem gradu se je zbrala mladina iz Kamnika in okolice na svoj tabor. Po blagoslovitvi novega praporčka Marijinega vrtca v župni cerkvi na Šutni so se razvili v sprevod po mestu na prostor pred znamenito malograjsko cerkvico. Bilo jih je okrog 700 in še odraslih kakih 300. Tam so ovili evharistični križ z vencem svežih rož in ga pozdravili s pesmijo: Kraljevo znamenje križ stoji. Na cerkvenem stopnišču so potem nastopali otroci iz Mekinj, Tunjic in Kamnika. Posebno lepo so zapeli vrsto pesem tunjiški, kamniški so nastopili tudi z dvema igricama. Med odmori pa so mali harmonikarji zaigrali kakšno veselo. Končno so še vsi skupaj zapeli vedno lepo Lepa si Roža Marija, in veseli potem ter pripravljeni na kongres Kristusa Kralja odšli domov z željo, da se čim bolj vsi vidijo že v soboto na kongresu v Ljubljani.

Na tzv. Malograjskem trgu pa so zvečer igralci prosv. društva »Kamnik« uprizorili Finžgarjevo »Naša kri«. Človek bi skoro ne verjel, kako dobi igra šele na prostem svojo moč, posebno še na tako primernem kraju, kot je v Kamniku Malograjski trg. Šlo je vse kot za res. Režiser g. Žen je znal igralcem in po njih vsem gledalcem podati vso vsebino igre, ki ni le v zgodbi kot taki, ampak v vsej jezikovni, krajevni in časovni značilnosti. — Naj bi v tem poletju še kaj takega doživeli.

Kamnik

Pri težkem delu pijte prvovrstno primoreko črnino. Dobite jo pri Šafarju.

Trbovlje

Še o »svobodnih strokovnih organizacijah«. Iz odgovora na tozadevni članek v »Slovencu« se pri »Del. politiki« delajo, kakor da ne morejo sami verjeti, da so bili taki. Zato nas poziva, naj pridemo z imeni na dan. V »Slovencu« so že dvakrat bila objavljena imena preganjanih. Vse je dobesedno povzeto iz spomenice Jugoslovanske strokovne zveze, ki je izšla v tisku in se je javno delila in prodajala, da si jo lahko tudi pri »Del. politiki« nabavijo. tam so tudi deloma navedena imena nasilnežev, povsod pa je tako označeno, da jih lahko doženejo, če hočejo. JSZ izrecno označuje vsa nasilstva za delo »socialnih demokratov«, kar je »Del. politiki« posebno neljubo. Seveda teror marksistov nad svojimi tovariši delavci, ki so jih metali z dela in jim uničevali življenjski obstoj, ni bil nesocialen, ne demokratičen. Danes pa ti ljudje kričijo za svobodo delavstvu, a so jo sami bolj teptali proti njemu kot katerikoli kapitalist. In to niso bili samo posamezni slučaji. Taka nasilja so se vršila in ponavljala povsod, kjer pridejo sociji do moči. Svobodo hočejo samo zase in dosledno temu priznajo samo svoje in njim sorodne organizacije za svobodne. Zato ni nikjer zguba za delavstvo, če je osvobojeno takih prijateljev in voditeljev.

Žalostne zgodbe. Prejšnji teden je bilo veliko govorjenja in sedaj je tudi policija objavila v časopisju, da sta izginila iz Trbovelj 15 letni fant in 13 letno dekle in da ni izključeno, da sta izvršila skupno samomor. To se ni zgodilo. Ostala sta v Hrastniku in se sedaj že vrnila domov. Dogodek je žalosten, obenem pa naravna posledica načel, po katerih nekateri vzgajajo svoje otroke. Najhujše pa je slab zgled in pohujšanje za druge, ki še niso tako daleč zašli.

»Boj za Materhorn«, najlepšo goro sveta. Kako so jo preplezali prvi hribolazci, lepo predočuje kulturni film, ki ga bo predvajal prihodnjo nedeljo kino v Društvenem domu v Trbovljah.

Red modre hlačne podveze

V sredo, 19. julija 1939 je angleški kralj odlikoval kneza namestnika Pavla z redom modre hlačne podveze. Ob tej priliki prinašamo prevod poučnega članka, ki je izšel leta 1750 v nemškem almanahu: »Neue genealogischhistorische Nachrichten,« pod naslovom: O redu modre podveze.

Red modre hlačne podveze je eno najstarejših odlikovanj, ne samo na Angleškem, temveč sploh na svetu. Ustanovil je to odlikovanje leta 1350, junaški in srečni kralj Edvard III. in sicer se njegova ustanovitev različno razlaga. Najbolj splošno je razširjeno mnenje, da je na nekem sijajnem dvornem plesu kralj Edvard III. pobral podvezo, katero je med plesom izgubila lepa grofica Johana Salisburgy. Nekateri navzoči lordi so se nad tem kraljevim početjem smejali in zgražali, kralj pa jim je podvezo podaril z besedami: »Honny soit, qui mal y ponse!« (Proklet naj bo, kdor kaj slabega o tem misli.) S temi besedami je dal plemičem vedeti, da se bodo tudi oni odslej čutili počaščene s tem, da bodo smeli nositi to podvezo. S tem dejanjem je kralj ustanovil red modre hlačne podveze.

Ta in pa druge slične trditve o ustanovitvi tega visokega odlikovanja pa so bile v novejšem času (1750) od pisateljev popolnoma ovržene. Mnogo bolj verjetna je trditev, da je kralj z ustanovitvijo tega reda hotel plemiče, ki bi nosili modro podvezo, med seboj trdno povezati v tovariški ljubezni in da bi jih na ta način vzpodbudil še k večjemu junaštvu in še k slavnejšim podvigom. Da pa je vsakdo verjel, da kralj pri tem nima drugega namena, kakor zgolj poštenje in junaštvo, je besedo: Nepoštenjak je vsakdo, kdor kaj slabega misli, pustil vvezti v modri trak. Te besede je baje takrat izgovoril v francoščini, ker je bil takrat velik del Francije pod angleško oblastjo in ker je bil francoski jezik na britanskem dvoru zelo razširjen.

Ta znameniti red šteje, — poleg kralja, ki je vrhovni poglavar — petindvajset članov, ki se imenujejo: vitezi modre hlačne podveze.

Patron Anglije, ki se je v tistih časih še priznavala pod postave rimske cerkve, je sv. Jurij. In na dan 23. aprila, to je na dan pred sv. Jurijem, se zberejo v prekrasni windsorski kapeli vsi vitezi tega reda in novoimenovane viteze z velikim cerkvenimi svečanostmi instalirajo. Po cerkvenem opravilu se vrši v nalašč zato zidani bleščeči dvorani razkošna pojedina.

Nosilci tega odlikovanja se smatrajo kot posebna družba, katera ima svoj lastni veliki pečat, svojega prelata, katerega službo opravlja wincesterski škof, in svojega kancelarja, ki je vsakokratni škof salisburski. Na stroške reda se vzdržuje v windsorskem gradu stalno po 26 ostarelih plemičev, ki se imenujejo: »ubogi vitezi windsorski«. Pravico do te starostne oskrbe pa imajo le tisti plemiči, ki so z mečem branili na bojnem polju krono in ki ostanejo neoženjeni.

Pravila reda hlačne podveze določajo, da so vsi vitezi, ki so s tem redom odlikovani, dolžni vedno nositi na levi nogi znak odlikovanja, to je moder trak. Ta trak je zelo dragocen, ker je okrašen z zlatom, biseri in dragulji in se pripne na nogo z zlato zaponko. Običajno nosijo odlikovanci mesto tega dragocenega traku, preprost moder trak, povit okoli leve noge. Preko leve rame se nosi široka lenta iste barve, na koncih speta z veliko emajlasto sliko sv. Jurija, na zlati podlagi in posejano z diamanti. Na prsih je pripeta s srebrom vezena zvezda. Ob velikih praznikih obleče odlikovanec poleg tega še talarju podoben plašč, visoko baržunasto čepico in ovratno verižico.

Red izgubi odlikovanec v slučaju, če mu dokažejo krivoverstvo, veleizdajo ali strahopetnost na bojnem polju. Degradacija se izvrši na ta način, da se grb dotičnega, ki je izobčen, strga s stene windsorske grajske kapele, vrže na tla in potepta z nogami, nato pa vrže v grajski jarek. K imenu degradiranega v viteški knjigi pa se zapišejo besede: »Vah proditor!« (Gorje izdajalcu!)

Ali ste že darovali za kongres Kristusa Kralja?!

Med Slovenci v Zagrebu

Pred kratkim smo šli zagrebški Slovenci na izlet na Studenec pri Sevnici. Z nami sta šla oba slovenska duhovnika v Zagrebu g. Gregorič Jože in g. Mihelič Marko. S kakšnim veseljem smo stopali po lepi gozdni poti in bujno cvetoči naravi, med petjem ptičkov, s katerim se je družila iz naših grl lepa slovenska pesem, proti cerkvi Brezmadežne na Studencu! Domači g. župnik Štrubelj nas je nad vse ljubeznivo sprejel. Ob 10 je v župni cerkvi g. Gregorič Jože daroval sv. mašo, h kateri so, — ker je bila ravno nedelja — v velikem številu prihiteli tudi domači župljani. Po sv. maši smo si ogledovali okolico, ki s svojo pestrostjo nudi meščanu mnogo zanimivosti, tako da smo bili ob povratku vsi istega mnenja, da je namreč dan prehitro minil. Nebo nam je bilo izredno naklonjeno, zato smo se tem bolj začudili, ko smo se sprašnimi čevlji vrnili v Zagreb in so nam tam povedali, da je v Zagrebu tisti dan ves čas deževalo.

Predzadnjo nedeljo pa skoraj nismo mogli verjeti, ko smo pri sv. Roku slišali, da bo naslednji torek jemal od nas slovo naš priljubljeni dosedanji dušni pastir g. Gregorič Jože. V kratki dobi bivanja med nami si je g. Gregorič pridobil srca vseh vernih Slovencev v hrvaški metropoli, zato nas je ta vest tem bolj globoko zadela. V znak hvaležnosti in prijateljskih čustev, ki so nas družila z njim, smo se v velikem številu zbrali na njegovem stanovanju, kjer se je v imenu vseh slovenskih obiskovalcev sv. Roka, poslovil od njega bivši predsednik Slomškovega prosv. društva v Zagrebu g. Edvard Štok. V prisrčnih in toplih besedah se je gospod govornik spomnil vseh lepih in veselih dni v dobi pastirovanja g. Gregoriča med nami, pa tudi onih dni, ko je trpljenje izlivalo svojo grenkobo med te vesele dogodke našega skupnega življenja v Zagrebu. Omenjal je zasluge g. Gregoriča za Slomškovo prosv. društvo, kateremu je z delom in nasveti vedno zvesto pomagal tako, da se je ugled društva dvignil ne samo med Slovenci, marveč tudi med Hrvati do zavidanja vredne višine. — »In potem, tisti lepi nedeljski dnevi pri sv. Roku! Kakor doma v družini, tako smo se počutili v tej majhni, a nam tako ljubi cerkvici. Služba božja, božja beseda, Marijina pesem... vse to nas je tako tesno družilo, da je danes, ko je prišel dan slovesa, ločitev zares težka...«

Rosne oči poslušalcev so pričale, da so besede govornika prihajale zares iz srca in si utirale pot do naših src.

Kar povrsti so se nato dvigali govorniki in zdelo se je, da kar ne bo konca, zakaj vsakdo je skušal tudi na zunaj pokazati svoja čustva hvaležnosti do svojega dušnega pastirja, ki so polnila naša srce na tem poslovilnem večeru.

Gdčna Pepca Radič je nato za slovo g. Gregoriču deklamirala v srce segajočo pesem, ki je bila nagrajena z obilnim ploskanjem poslušalcev, ter mu ob koncu izročila krasen šopek iz rdečih vrtnic in nageljnov.

G. Mihelič Marko, sedanji naš duhovnik pri sv. Roku, je nato v svojem govoru izrazil veselo iznenadenje nad toliko ljubeznijo in pozornostjo, ki jo izkazujejo zagrebški Slovenci svojemu odhajajočemu dušnemu pastirju, kar dokazuje, da znajo Slovenci tudi v tujini ceniti delo in trud slov. duhovnikov za svoj narod in Boga.

Ob koncu se je g. Gregorič Jože vsem zbranim iz srca zahvalil za tolike izraze hvaležnosti in nam obljubil, da bo tudi v bodoče, kadar bo le prilika za to, rad pribrzel med svoje nekdanje ovčice od sv. Roka.

Gospod Jože, molitev zagrebških Slovencev naj Vas spremlja in Vam izprosi od Boga obilo božjega blagoslova in pomoči v Vašem težkem poklicu, da bi vzgajali mladi rod v tistem navdušenju za Boga in narod, katerega ste sami kazali v času svojega bivanja med nami.

Ali ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

Roparski napad na gostilno

Slovenj Gradec, 24. julija.

Pri Borovnikovih, na gričku nad našim mestom, so od sobote 22. na nedeljo 23. t. m. preživeli strahu polno noč. Okrog polnoči so se zglasili pri njih nepovabljeni gostje — roparji. Zraven posebne gostilniške sobe spi v mali sobici gostilničarka, Borovnikova mati, Antonija Pečoler. Kar naenkrat je nekaj posvetilo v gostilniško sobo. Gospa Pečolarjeva je vstala, prižgala luč in pogledala v gostilniško sobo, da vidi, kaj je. Svetloba, ki je prihajala od zunaj od žepne električne svetilke, je ugasnila. — Pečolarjeva se zopet vleže. Čez nekaj časa se zopet posveti, nakar Pečolarjeva vstane in gre skozi vrata v kuhinjo v drugo sobo, klicat sinaho in deklo. Pri hiši so razen hlapca, ki spi v hlevu, in dveh nedoraslih fantkov, same ženske. Ko se mati Borovnikova vrne v spalnico, so bili v sobi že trije maskirani moški, eden držeč v roki lovsko puško naperjeno proti gospodinji, veleč: kje ima denar, sicer bo ustrelil. Drugi moški je imel v rokah 25 do 30 cm dolg kuhinjski nož. Ko je gospodinja izjavila, da nimajo denarja, ker so še dolžni, je moški nameril puško in ustrelil. Gotovo bi bila smrt gospodinje neizbežna, da se ni pravočasno, videč naperjeno puško, umaknila za vrata, tako, da je dobila samo ob levi strani glave resno prasko od izstrelka. Ostali strel pa je zadel v desko ob zidu pri postelji, jo dobesedno preluknjal v velikosti dvodinarskega kovanca ter razkopal zid, kjer je obtičal. Razbojniki so že prej streljali in to najbrž skozi okno, ali pa takoj pri vstopu v sobo ter so popolnoma razbili okno, skozi katero so zlezli v sobo, in od daleč ustrelili proti spalnici. Na vratih se pozna polno izstrelkov. Ko se je gospodinja zaradi krvavenja umaknila, dočim sta snaha in dekla šli skozi okno na drugi strani klicat hlapca, so se razbojniki lotili svojega dela. S silo so odprli vrata omare in kredence v gostilniški sobi, kjer so prebrskali vs prdale. Odnesli so denarnico s 1300 din gotovine, v enem predalu so našli 150 din in še posebej 40 din pri cigaretah; vse gotovine blizu 1500 din. Nadalje so odnesli nekaj cigaret, sira, dežnik, 4 namizne prte in drugega perila. Med tem, ko so trije opravljali svoj posel v sobi, so trije lopovi zunaj stražili s puško v roki. Na klicanje sinahe in dekle ter na strele je prišel iz hleva hlapec Blodnik Martin s sekiro v roki. Toda sekiro je moral vreči vstran, ker so mu roparji zagrozili in nastavili puško, da ga ustrele, če ne vrže sekire stran. Hlapec je sekiro odvrgel ter se pognal v beg v Slovenj Gradec po orožnike, ki so kmalu nato prišli. Ko so roparji opazili, da gre hlapec po orožnike, so oni na straži tekli za njim in streljali, pri čemur je dobil praske na levi roki in desni nogi, vendar ga niso mogli ujeti. Nato so pa, ko so videli, da več denarja ni najti in da bodo orožniki vsak čas prišli, roparji pobegnili skozi okno in zginili v temno noč.

Orožniki so takoj začeli zasledovati roparje po bližnjih gozdovih, toda zaman. Sumijo, da je na delu zopet znana roparska tolpa znanega vlomilca Pečovnika Josipa iz Št. Janža pri Velenju, in Zajca Franca iz Starega trga, ki sta pred kratkim prišla iz zaporov, kjer sta bila več let zaradi sličnih zadevščin. Vsa leta, dokler so bili roparji na varnem za sodnimi zapahi, je bil tukaj mir in prebivalstvo brez skrbi, sedaj pa se polašča okoliškega prebivalstva zopet strah pred drznimi roparji. Sličen roparski vlom je bil pred kratkim izvršen tudi v župnišče v Št. Primožu na Pohorju. Splošno mnenje je, da je na delu ena in ista tolpa, ki se skriva po pohorskih gozdovih.

SLEPEC

35

Detektivska povest

Kinloch je bil moj davni prijatelj, vendar pa že več let nisem bil ničesar slišal o njem. Tisto noč je prišel k meni prosit podpore. Da je prišel nerad, sem na mah sklepal po tem, ker me ni bil še nikoli poiskal, marveč je to odlašal vse dotlej, da je zašel v stanje skrajnega pomanjkanja, v kakršnem je zdaj stal pred menoj.

Pri meni je bil kakšne štiri ure. A iz moje hiše je odšel, ne da bi bil prejel od mene kakšno podporo. Zaradi neke zadeve, ki pa ni bila s tem v nikakršni zvezi, sva si prišla navzkriž. Res, lahko povem, da je bilo nesoglasje v naziranju del najinega prijateljstva. Navzlic temu pa še ni bilo nobeno prejšnje nesoglasje prelomilo kdaj koli najinih medsebojnih stikov.

A ko je odšel, sem bil sprva ves zmeden, nato pa me je jelo obhajati kesanje. Dolgo časa sem sedel v zmedi spričo najinega nepričakovanega preloma. Je li postal bolj občutljiv? sem se vpraševal. Morda pa sem zagrešil, da nisem upošteval udarcev nesreče, ki jih je bil deležen? Ali pa sem se jaz spremenil? Kaj, sem se vpraševal, ima človek značaj slabše posledice — sreča ali nesreča? Potem pa sem se začel kesati, kajti spravil sem, da sem preveč zviška gledal na človeka, ki je prišel k meni nerad in osramočen. Hotel sem si biti na jasnem glede tega. Saj sem bil zadel že na premnogo ljudi, ki gledajo in cenijo vsako novo poznanstvo samo s stališča lastnega prida in koristi. Kinloch pa ni bil človek te vrste. On si ni nikoli prizadeval, da bi si iskal prijateljev zaradi lastnega prida. Nato pa sem vprav v trenutku, ko sem se še bolj osramočen bavil z mislijo, da gotovo tudi mene ni iskal iz tega razloga, zaslišal v svoji spalnici telefonski zvonec. To mi je bila dobrodošla motnja; vsako nočno klicanje bodisi zaradi že tako brezpomembne reči mi je bila ljubše kakor pa nadaljnje ukvarjanje s sedanjim premišljevanjem. Spominjam se, da sem pogledal na stensko uro, ko sem stopal po veži proti stopnišču: manjkalo je dvanajst minut do dveh.

Na drugem koncu brezžičnega brzojava pa me ni pričakoval jokav glas kakšnega nestrpnega strežnika pri stokajočem bolniku. Bil je glas postajnega uslužbenca, robat in nagel:

»Tookworth Avenue, številka 15, umor z nožem. Kolikor mogoče hitro, gospod.«

»Ambulanca?«

»Ne.«

Ko sem po tem vedel, kakšne priprave in obveze mi je vzeti s seboj, sem pograbil svojo ročno torbo in odhitel. Ob vhodu pri dvoriščnih vratih, ki sem jih spoznal kot Pagetove, kakor sem jih videl, sem zagledal nadzornika Greena in dva redarja, ki so se prav tako hitro kakor jaz približevali od nasprotne smeri.

»Pa ne Ponsonby Paget?« sem vprašal.

Nadzornik je brez diha prikimal. Skupaj smo stopili v hišo.

V dolgi podolgovati sobi, v katero nam je bila pokazala služkinja z belim obrazom, smo našli nekega stražnika in še dva moška. Ponsonby Paget je ležal na tleh blizu svoje pisalne mize. Kakor hitro sem sklenil, da bi bil pregledal njegovo rano, sem videl, da ne potrebuje več moje pomoči. Namesto rane je bilo jasno vidno po prerezu, ki ga je kazala njegova pletena srajca. Sunek z nožem pa je, kakor je kazalo, moral iti skozi zavoj aorte. Ni mi bilo treba nadzorniku pojasnjevati, da je človek mrtev. Green mi je zašepetal, naj si ogledam tista dva človeka, ki sta bila v sobi, po vsem videzu pridržana po redarju, ki je imel ondi službo, ko smo vstopili. Prvi od njiju je bil postarnejši možakar: kakor se je izkazalo, kletar; a drugi mladec s svetlimi lasmi, je bil videti zelo nemiren in razburjen. A že površen pogled mi je zadostoval za prepričanje, da noben od njiju ni mogel pol ure prej zadati tiste rane pa se tako korenito iznebiti vsakega sledu o tem. Samo iz gole formalnosti sem ju moral pogledati. To je bilo Greenovo mnenje, kajti on je imel že povsod svoje ostre oči.

Tedaj pa je prišlo iznenadenje. Green, ki je nalahno brskal med drobci pohištva, je izpod neke prevrnjene mize potegnil palico. Natanko jo je ogledal, na kar jo je prinesel k meni, jo iztegnil in mi zadal nekoliko vprašanj. A jaz sem palico prepoznal že prvi trenutek, ko sem jo imel v roki. Bila je Kinlochova. Tista palica, ki mu jo je bil redar nekoliko ur prej na mojem pragu izročil nazaj. In spominjal sem se je kajpada še tem bolje, ker Kinloch in njegova palica sta neločljiva in videl sem, da mu je ves čas, ko je bil v moji študijski sobi, ležala počez na kolenih. Zato sem sklepal, da je Kinloch, ko ni imel pri meni uspeha, odšel k Ponsonby Pagetu.

Ne vem, kaj sem govoril in počenjal, ko je bila tista palica v mojih rokah in so me Green in časnikarji opazovali; toda nekako sem le prišel odondod. In prvo, česar se potem spominjam, je bilo, da sem se znašel v temi na stolu v svoji študijski sobi. Vse moje mišljenje se mi je venomer sukalo okoli enega edinega dejstva in njega posledicah:: Kinlocha sem bil nemilo pognal iz svoje hiše; poiskal si je pot do druge in zdaj leži nekdo mrtev v tisti hiši. In jaz, ki sem ga bil nekako pahnil v tisto sobo, sem bil pravkar poklican vanjo, da bi bil priča posledic svojega dejanja. To je bila strašna misel, ki me je vsega obsedla. Kinloch je človek blage narave in več ko povprečno zmožen čutiti z bližnjim, sem si prigovarjal. Toda trdo življenje človeka otrdi in tisto noč sem opazil v njem sledove ogorčenja. Pa ne, da bi bil mislil, da je bila njegova roka tista, ki je zadala spretni sunek v človeško srce. Ne; tak sunek bi mogla zadati slepčeva roka samo po kakšnem čudežnem naključju. Vendarle je bil zapleten v to zadevo; palica je to dokazovala. V nevarnosti je bil, pa najsi je še tako po nedolžnem zašel v tisto sobo, in — ta misel se mi je neprestano vračala — jaz sem ga bil pahnil vanjo, prav tako je bilo, kakor da je moja roka segla za njegov hrbet.

Preiskava glede Ponsonby Pageta mi je še bolj motila dušni mir. Res, ko sem bil oddal svoje zdravniško mnenje in sem ostal ondi, da bi bil slišal sodno izjavo, ni bilo iznesenega ničesar zoper Kinlocha. Edino, ker je prišlo na dan iz kletarjevega pričevanja, je bila navedba, da je bil umrli očitno v stiku s precejšnjim številom sumljivih ljudi. In v tem bi bila mogla biti zame nekakšna tolažba, če ne bi bilo nekega dejstva. Vse dotlej sem gojil upanje, da je Kinlochova palica prišla nemara samo po naključju v tisto sobo. Morda jo je bil izgubil ali pa mu je bila odvzeta, sem si govoril. Morda jo je v sobo prinesel zločinec ali pa umrli sam, saj je bilo po policiji za trdno dokazano, da je bil rajni, ne da bi bil kletar za to vedel, tisto noč po večerji zunaj. A to možnost mi je spet razpršilo tisto, kar sem videl pri sodišču v predsobi. Med razstavljenimi corpora delicti je bilo ondi med dvema botaničnima steklenicama na ogledu nekaj usodnega, kar so našli v tisti sobi — šop črnih las, ki so bili, kakor sem se mogel prepričati, nekomu siloma odtrgani z glave. Pri vsem tem pa tedaj še ni prišlo na dan ničesar takega, kar bi bilo spravljalo Kinlocha v neposredno zvezo z umorom.

Vedel sem kajpak, da policija ne bo pri prefekavi razodela vsega, kar ji je znanega. Zato sem se, ko sem se čez nekoliko dni srečal z nadzornikom Greenom, previdno dotaknil te zadeve ter ga skušal pripraviti do razgovora. On pa se ni pokazal posebno zgovornega. Pojasnil mi je, da je njegov predstojnik poklical na pomoč Scotland Yard in da sam nič več ne dela na tem. Vedel pa sem, da mu je tudi v tem primeru marsikaj znanega, kako zadeva napreduje; toda nisem se smel pokazati preveč radovednega glede tega izjemnega primera. Greenovo molčečnost sem pripisoval njegovi razburjenosti ali pa razočaranju, ker ga je v tem velikem procesu izpodrinil Yard. Toda, dasi zadosti vljuden, je bil mož nedvomno le precej kratek v pogovoru z menoj.

Otroški kotiček.

Pravljica iz gozda

(60) Prispeli so do glavnega vhoda grajskega dvorišča. »Vrata so odprta,« je ves srečen dodal Mezinec, ki se je kazal zelo junaškega. »Ne bojim se nikogar,« je klepetal.

(61) S temi besedami je Mezinček opogumil tudi ostale palčke. Junaško so ukorakali v dvorišče. »Ljubi Bog nas bo varoval.« so si govorili šepetaje.

Gnojnične črpalke brzoparilniki štedilniki **GAMA**

novi modeli, višek dovršenosti, odlični v rabi, 10-letna garancija, najnižje cene, izdeluje

Podržaj Ciril, Ig 147 pri Ljubljani

„VELEBIT"

otroški vozički

ZAGREB, Ilica št. 55

Najnovejši do sedaj neviden modeli za 1939 v specijalni in največji trgovini otroških vozičkov. Prodaja za gotovino in na odplačilo. Prevoz in omot neračunani. Cenik s slikami brezplačno. Izrežite oglas zaradi naslova.

KOLESA

kupite dobro in poceni tudi na obroke pri

H. SUTTNER Brezobvezen ogled! **Ljubljana** Aleksandrova 6.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. - Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. - Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petitna vrstica po 3 din. - Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Gospodinja in kuharica

samostojna, izučena v samostanu, želi mesta v župnišču. Naslov v upravi »Slovenca« št. 11.972.

Fant

vojaščine prost, trezen, nekadilec, išče službo sluge, skladiščnika ali slično. Zmožen kavcije. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11.918. (a)

Kuharica

išče primerno službo, najraje pri orožniški postaji. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11810. (a)

Trgovski pomočnik

z 8000 din kavcije, išče kakršnokoli zaposlitev. - Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11774.

500 din nagrade

dam onemu, ki mi preskrbi službo v tovarni ali kaj sličnega. Ponudbe upravi pod »19 letni fant« 11858.

Strojni ključavničar

z večletno prakso — išče zaposlenja. — Naslov v upravi »Slovenca« Maribor št. 1057. (a)

Pouk

Reven sedmošolec

odličnjak, bi instruiral za popravne izpite. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11881. (u

Švicarski akademik

išče čez počitnice oskrbo v družini proti poučevanju francoščine, nemščine in angleščine. — Prilika konverzacije! Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11736. (z)

LETOVIŠČA

Letoviščarjem

se priporoča najboljše in najcenejše letovišče in kopališče »Inglič«, Poljane nad Škofjo Loko.

Pozor, letoviščarji!

Pri Sv. Križu nad Železniki se takoj oddasta dve lepi sobi s tremi posteljami in vso oskrbo. Gorski zrak, izredno lep razgled. (L)

Službo dobe

Postrežnico

sprejmem za ves dan. — Selan, Moste, Pokopališka št. 33. (b)

Pletiljo

samostojno delavko, po meri, sprejme za stalno »Luna«, Maribor, Glavni trg 24. (b)

Pestunjo

za 4 mesece starega otroka sprejmem. Stalno Beograd, poleti Slavon. Orahovica. Pisati: Univ. prof. Bartoš, Orahovica kraj Osijeka. (b)

Mlekar

samostojen v izdelavi sira in masla, se sprejme. Ponudbe z označbo zahteve plače, naj se pošlje na upravo »Slovenca« pod št. 11.988. (b)

Izvežbano moč

za šivanje moških športnih in usnjatih kap, sprejmemo za takojšen nastop. Prednost oni z lastnim strojem. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Takoj« 12006.

Pisarniška moč

absolventka trgovske šole, perfektna tudi v nemškem jeziku, dobra računarica, se sprejme za vsa pisarniška dela. Prednost znanje nemške stenografije. Lastnoročno pisane ponudbe s prepisom zadnjega šolskega spričevala je poslati v podruž. »Sl.« v Celju pod »Kovinsko podjetje Celje« št. 12028.

Dober prodajalec konfekcije

dobi službo. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 12.008.

To je varstvena znamka za

Sanoped

ki trajno odpravi vse slabe posledice potenja (zopern duh, razjedanje kože in tkanin, tvorbo kurjih očes, otišancev itd.)

Gospod DOBERLE M. iz Ljubljane piše: » . . . . Navzlic skrbni negi nog je potenje napredovalo tako, da sem strašno trpel pri svojem poklicu. Poslužil sem se Vašega praška, ki mi je čudovito pomagal. Vsakomur priporočam zoper potenje nog Vaše sredstvo »SANOPED«, ki je v resnici učinkovito.«

Zahtevajte „SANOPED" v vseh specijalnih trgovinah

Glavna zaloga za Jugoslavijo:

drogerija M. JANČIGAJ, Ljubljana, Krekov trg 10

Zaslužek

Takojšen zaslužek

nudi vsakomur Lindič, Ljubljana, Dalmatinova 5. Zglasite se takoj. (z)

Kam pa kam?

Gostilna »Fortuna«

pri stadionu, Vodovodna cesta, nudi kongresistom izborno hrano in dobro pijačo po znižani ceni. — Priporoča se Pintar Angelica. (r)

Denar

Vloge Kmetske posojilnice

ljubljanske — večje ali manjše zneske, imam vedno na razpolago za prodati. — Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ul. št. 12. (d)

Prodamo

Orehova jedrca

med in vosek dobite najceneje: Medarna, Ljubljana, Židovska ulica 6.

Lepo avbo

sklepanec, ruto itd., kupiš najbolje pri tvrdki Fr. Malgaj, Kolodvorska ulica, nasproti železniške direkcije. (k)

Premog

koks, drva nudi

I. Pogačnik

Ljubljana, Boboričeva 5

telefon 20-59

Postrežba brezhibna

INSERENTIH!

KUPUJTE PRI NAŠIH

VINA

iz

Centralne vinarne v Ljubljani

bodo zadovoljila Vaše pivce najbolji

TELEFON ŠTEV. 25-73

Kupimo

Zlato, srebro

in briljante kupuje v vsaki količini tvrdka A. Božič, Ljubljana, Frančiškanska ulica 3. (k)

Razno

Gumbnice, gumbe, plise,

monograme, entel, ažur fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš

Ljubljana, Frančiškanska ulica

Vezenje perila, krasna preditiskana žen. roč. dela

Brezplačen zavitek

»Dostalovega« toaletnega bisera za poskušnjo. — Uspeh pri prvi uporabi. Spuščaji, mozoliji, nečistosti lica izginejo. Pošljite za stroške 3 din v znamkah. »Kemikalija«, Novi Sad 144. V lekarnah in drogerijah originalni karton 32 din.

Poizvedbe

Izgubila se je

mlada psička rjave barve. Vrne naj se protin agradi 200 din: Resljeva c. 9-I.

Posestva

Vrtna vila

dvostanovanjska, z vrtom, naprodaj. Zeljarska ulica št. 11, Ljubljana. (p)

Kunaver Ludvik

gradbeno-strokovno naobraženi posredovalec — Cesta 29. oktobra št. 6, telefon 27-33, ima naprodaj večje število parcel, kompleksov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. - Pooblaščeni graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago.

Stanovanja

ODDAJO:

Štirisobno stanovanje

srednje veliko, komfortno, oddamo z novembrom. — Pojasnila: Dvorakova ul. št. 6-IV. Telefon 33-14.

SOBE

ODDAJO:

Sobo

s pritiklinami, oddam v Orlovi ulici 7. (a)

Glasba

Tvornica harmonijev

Ivan Kacin, Domžale, dobavlja prvovrstne harmonije evropskega in ameriškega sistema od 2000 din, pianine, moderno izdelane po 9000 din. Prenavlja, uglašuje orgle. Cene nizke, tudi na obroke. Zahtevajte cenik! (g)

Naročajte in širite »SLOVENCA«

MOKA NESTLE

JE NAJBOLJŠA HRANA ZA OTROKE OB ČASU POLETNE VROČINE

R M L

Ko boste v Ljubljani

izkoristite ugodno priliko

in nabavite za Vašo družino blago za obleke in perilo v znani manufakturni veletrgovini

R. MIKLAUC »PRI ŠKOFU«, LJUBLJANA

Lingarjeva ulica — Pred Školijo

Tvrdka obhaja letos 70 letnico obstoja, zato posebne ugodnosti.

R M L

HOTEL **Učka**

na obali morja v omišaljskem zalivu. Hotel ima 30 lepo urejenih sob. Popolna oskrba s sobo dnevno din 60·— za osebo. 10 % popusta za pred in po sezoni. Za obilen obisk se priporočata lastnika hotela **Albaneže - Antončič**

Vzajemna posojilnica

r. z. z o. z.

v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7

poleg hotela Union

nudi za vse vloge popolno varnost in obrestuje nove vloge po 4% do 5% po dogovoru.

Nove vloge vsak čas razpoložljive.

Poslužite se varčevalnega krožka! Zahtevajte prospekt!

Posojilnica daje kratkoročna posojila.

Najmoderneje urejen grafični zavod: knjigotisk, kameno- in offsettisk, bakrotisk, klišarna in knjigoveznica. — Tiska: knjige, revije, brošure, liste, prospekte, diplome, etikete, letake, plakate, cenike, vabila, razglednice, koledarje, tiskovine za urade, trgovino in obrt ter vse ostale tiskovine v eno- ali večbarvnem tisku. Izvršuje: za ilustriranje tiskovin potrebne risbe, osnutke, predloge ter klišeje

JUGOSLOVANSKA TISKARNA V LJUBLJANI

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Jože Kramarič Izdajatelj: Inž. Jože Sodja Urednik: Viktor Cenčič